

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\M\May Karel\May Karel - V dračí propasti.pdb

PDB Name: V dračí propasti
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.4.2007
Modification Date: 13.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Název: V dračí propasti
Autor: Karel May
Nakladatelství: NÁVRAT, 1995

V "KUANG-TI-MIAU"

Čína! Nejpodivuhodnější země Východu, obrovský pozemský drak, který svůj klikatý ohon smáčí ve světovém moři, jedním křídlem dosahuje do sibiřských ledových končin, druhým stíní mlhou zahalené indické džungle, a jakoby zuřícím tyfonem k břehu byl hnán, vypíná se nad šumivými řekami, širými jezery, nad horami a údolími na západ, pozvedaje svou nestvůrnou hlavu nad největšími obry horských velikánů, aby se nadýchal děsné vjугy na Gobi a napojil se z Miauasarooaru - smím se odvážit přiblížit se k tobě a snesou mé barbarské oči tvůj baziliščí pohled?

Největší národe na zeměkouli, který "Cung-hoa-u" nazýváš svou vlastí - smím já, nicotný červík, odpočinout si na jejím listě, abych zkusil líbeznost její vůně? Svatý a všemohoucí Tien-dse, u jehož nohou se svíjí čtyři sta milionů poddaných, kteří tě zbožňují, dovolíš mi, abych svou nečistou nohou znesvětil kousek tvého koberce?

Když jsme dopravili Potombu, ehriho z Tahiti, jeho roztomilou Pareymu, jeho bratra Potaie a sluhu Ombiho na sarnojský

ostrov Opolu a rozloučili se s kapitánem Robertem z "Poseidonu" a jeho mužstvem, kteří nás zde rovněž opustili, zůstali jsme tam několik dnů, načež jsme se plavili kolem Ellice, Ta-ravy, Radacku a Ralicku k Mariánskému souostroví a odtud pak na Boninské ostrovy.

Zná snad milý čtenář z cestopisů nebo z pouhé mapy tato krásná souostroví, jimž vykvete významná budoucnost z námořního spojení mezi Kalifornií a Čínou? Těch osamělých, ve středu světového moře mizících vodních vil se budou dotýkat velké podmořské obchodní dráhy, od nichž se jim dostane zalidnění, bohatství a věhlasu, budou se však muset zřít poetického kouzla osamocení, které lákalo již mnohého plavce - jenž lovil na nejzazším severu velryby a zatoužil po svěží zeleni pevniny.

Kdo proplul širým oceánem, jehož vlny vypínají mezi Amerikou a Asií; kdo poznal z vlastní zkušenosti obtíže, námahu a strádání takové cesty a kdo den za dnem toužil po zeleném místěčku pevniny, na němž stálým pohledem na temné vlny by mohlo znavené oko pookřát a na němž nejistému chodu námořních cestovatelů by našla uvyklá noha pevnou půdu, pochopí nekonečnou radost Lytkeho, ruského cestovatele kolem světa, a jeho mužů, když dne 1. května 1828 spatřili Boninské ostrovy, jejichž prozkoumání a bližší zeměpisné určení náleželo mezi úlohy výpravy.

Spatřil čtyři z příkrých pohon sestávající souostroví, jejichž jednotlivé ostrovy se k sobě tak těsně družily, že bylo téměř nemožné rozeznat je z dálky. Zaměřili k nejbližšímu souostroví, které kromě holých pobřežních skal se honosilo bujným zalesněním. Pojednou zpozorovali nepatrný mráček kouře, vystupující z houštin blízkého předhoň nebetyčných výšin.

Lytke věděl, že tento ostrov není dosud obydlen; mohli to tedy být pouze lodníci ze ztroskotané lodi, z jejichž ohně vystupoval kouř. Pojednou objevili opodál malou anglickou vlnku, pročež Lytke vyslal okamžitě člun s potravinami, aby snad polovyladovělým nešťastníkům poskytl ihned občerstvení.

Muži v člunu byli překvapeni rozkošnou krajinomalbou. Příkré, divoce rozštěpené skalní útesy fantastických forem, tu i tam rozpukalé a někde přirozenými tunely proražené, se vypínaly nad mořem a za nimi nádherný palmový pás pokrýval příkré stoupající výšiny.

Člun byl ovšem řízen směrem k místu, odkud vystupovaly obláčky dýmu, a když se bezprostředně přiblížil k pobřeží tak, že jeho stěny umožňovaly vyhlídku do pozadí, namanul se jejich zrakům vjezd k úzké, hluboké zátocě, svírané kolem nedostupnými čedičovými skalami, bohatými na temné jeskyně a výběžky, částečně šedožluté, částečně temnohnědé zbarvené, ale nahoře i na všech výběžcích příjemně a smavě zdobené a ověšené bujnou zelení a překrásně kvetoucími úponkovými keři. U jedné z obrovských okrouhlých balvanů nápadně utvořené skalní stěny se zahýbal průnik na sever, načež se ocitli v úzké zátocě s písčitým pobřežím, kde v pozadí se rozkládal hustý les.

Zde již čekali na pobřeží dva muži v úboru anglických námořníků; byli však bosí. Když spatřili člun, opustili výšinu a pokyny označovali místo vhodné k přistání. Oba námořníci, z nichž jeden pocházel z Norska a druhý z Německa, náleželi k mužstvu lodi "Williams", podnikající výpravy na lov velryb. Tato Loď byla před dvěma lety zachvácená v tomto zálivu děsným orkánem a byla vymrštna rozbouřenými vlnami na skalní stěnu; utonula v hlubinách zátoky. Mužstvo se zachránilo a bylo brzy přijato na palubu jiné rybářské lodi, a Wittrin a Petersen - tak se nazývali námořníci - si vyžádali svolení, aby směli prožít příjemnou robinsonádu na romantickém ostrově do přistání jiné lodi.

Takový byl asi obsah první, velmi živé rozmluvy dvojice obyvatelů ostrova s přichozími, načež zavedli námořníci své hosty do svého příbytku, aby je pohostili.

Ve stínu nádherně se vypínajících stromů, jejichž koruny se teprve v povážlivé výši snoubily, kdežto níže postrádaly větve, umožňující tak rozhled do okolí a podobající se nádherným pletivem zdobené sloupové síni, vyjímá se pěkně malý, z trosek "Williamse" zřízený domek, před nímž způsobně upravená studnice - do země zakopaný sud - značně přispěla ke vzhledu malého obydlí.

V přátelsky soucítěním úmyslu přinesli lodníci potraviny, aby domněle strádajícím nešťastníkům přispěli na pomoc, a zatím tu kynul z každého koutu hojný nadbytek; namísto, aby nabídli námořnické potraviny prostřední jakosti hladovějícím, byli pohoštěni nejdělikátnější večeří. Ze stáda více či méně ochočených vepřů, kteří po ostrově pobíhali, byl rozveselenými krotiteli jeden zastřelen; také bohatě oživený holubník posloužil chutnou pečení a příkrmem byly chutné brambory, občerstvující melouny z nedaleké zahrádky, bezinková polévka, čerstvé fíky a moruše, svítek, želví vejce a různé připravené ryby. Večeře byla zakončena vonným čajem z listí sassafras (Laurus Sassafras), který tu divoce roste. Oba obyvatelé ostrova si zvykli na tento nápoj rychle a také hosté se vyslovili o jeho lahodnosti pochvalně.

Péče hostitelů byla neobyčejná; vždyť i o jídelní příbor se postarali, aby usnadnili společnou hostinu. Poněvadž postrádali dostatek lžic, připevnili k několika půlím lastur násadky z větviček vějířovitých palem a nedostatek byl okamžitě odstraněn. Robinsonáda neobyčejně podporuje lidskou vynalézavost. Také vnitřní zařízení dřevěného domku působilo příznivým dojmem a nasvědčovalo náklonnosti k pořádku obou obyvatelů. Nábytek se skládal hlavně z lodních beden a dvou závěsných lůžek a sestaven byl dost vkusně. Dokonce i několik z lodi zachráněných knih trůnilo na povýšeném místě; v dlouhých zimních večerech poskytovaly majitelům zábavy i poučení v této odloučenosti. Těž o osvětlení k večerní četbě bylo hojně postaráno rybím tukem, který tvořil hlavně náklad lodí.

Pozdě do noci seděla veselá společnost pod nádhernými stromy u domku, oddávajíc se všemi smysly požitkům nádherné noci; neboť brzy se přidružila k příjemnosti místa a podnebí

bleděstříbrná zář měsíce, který se objevil na jasném nebi v celé své nádheře. Takové chvíle jsou nezapomenutelné a vrhají zářný paprsek vzpomínek na celý náš život.

Shromáždění použilo magické osvětlení k výletu na písčité nábřeží, kde se ve velkém množství shromažďovali želvy, aby kladly vejce; bylo právě období, jehož tato podivuhodným instinktem puzeňá zvířata používají k výletům na písčité pobřeží, aby kladla vejce. Na těchto místech zůstanou pak celé léto v houfech, aby vyčkala vyhlíhnutí mláďat a na podzim se s nimi vydala na pouť do širého moře.

Prostora děr zvířaty vyhrabaných v písku vynucuje obdiv. Takové podzemní hnízdo stačí pro značné množství vajec, které želvy do něho rychle nanesou, načež je opatrně pískem zahrabou, aby půda povrchem neprozrazovala místa, kde bylo hnízdo vyhrabáno. Tak chráněna jsou vejce bezpečně proti chtivým krkavcům, kteří se v těchto krajinách vyskytují v hejnech, ale nikoliv proti rypákům kanců, chtivých tohoto tučného oběda. Před nimi není jediné hnízdo v bezpečí, ačkoliv teprve ztroskotáním "Williamse" přišli na ostrov; jejich neobyčejné a rychlé rozmnožení ohrožovalo v pravém slova smyslu želví osady.

Je věru neuvěřitelné, jaký nepořádek a změny způsobí mezi původní zvěří nějakého osamělého místa zdomácnění nového zvířete. Tak příkladně australský neokřídlený kivi nepřežil na Novém Zélandě zdomácnění evropského psa a také tamějším kakapům, podobajícím se našim kukačkám, v nižším větroví hrozí úplné vyhubení evropskými kočkami. Nejen tedy nad celými kmeny divochů bývá vyslovován příchodem bělocha rozsudek smrti, nýbrž i domácí zvířata, která jej doprovázejí, přinášejí zkázu a zánik volně žijící zvěře divokých krajů.

Podivuhodná je bezbrannost velkých želv, jejichž průměrná délka činí nejméně pět stop; volnost jejich pohybu na pevnině neobyčejně usnadňuje pronásledovatelům lov, kdežto ve vodě hbitě plovoucí zvíře zřídka upadá do rukou nepřátel. Pravidelně dvou silných mužů je zapotřebí, aby těžké, po písku se plazící zvíře obrátili. A jakmile leží na hřbetě, nemůže se již obrátit, a silná rána do krku stačí, aby bylo usmrceno. Jeho obrana spočívá jen v bezmocném mávání ploutvovými nožkami, které se podobají veslům. Ostré čelisti svého kusadla nedovede použít.

Oba vystěhovanci nazvali místo Port Lloydem a poněvadž Lytke zde našel vše, co potřeboval k opravě své lodi, umínil si, že zde krátkou dobu zůstane. Zatím nebyl dostatečný čas, aby se seznámil se společností živoucích, romantický ostrov obývajících tvorů.

Kromě rozmanitých ptáků od sokola z pahorků po pelikána, jenž žil jen na písčitém pobřeží, jej neobyčejně zajímali obyvatelé mořského dna. Na pobřeží bylo nesčetné množství rozkošných míst, odkud bylo možné pozorovat korálové útvary v hlubině, z níž běložlutý písek se nádherně leskl v křišťálových vlnách moře. Mezi jednotlivými, polypy oživenými korálovými kmeny pestřily se hvězdice, sumýši a mořské ježovky obdivuhodné velikosti a krásy a nad nimi se hemžilo v průhledné pobřežní vodě, skoro dvacet stop hluboké, tisíce nádherných ryb a doridů, jejichž lesklý šarlachový háv se rozkošně vyjímá v čistých vlnách.

Stálé pohyby této věčně měnící se podmořské scenerie, oživené živočichy všech tvarů a barev a neustálé dmутí a klesání vln, z nichž každá nové živočichy přivádí, poskytuje divadlo, jaké znají jen pobřežní obyvatelé tropických krajů. Cenné druhy ryb skýtají velmi chutnou potravu, rovněž i raci a krabi nejrozmanitějších druhů, kteří se nejen ukrývají v podmořských děrách ve skalnatém nábřeží nebo vycházejí na lup na korálové útvary, nýbrž i hojně oživují veškeré potoky, vinoucí se lesními údolími ostrova.

Ještěrky a hadi na ostrově vůbec nebyli a savci byli protivně zastoupeni příšernou krysou a neobyčejně velkou letačkou, která podle podoby svého těla byla nazvána létacím medvědem (Pteropus ursinus). Podnebí bylo výborné a oba obyvatelé vypravovali, že ani v zimě nezatouží po obuvi a že parna letních dnů bývají příjemně zchlazována čerstvým mořským vánkem.

Příroda zde tudíž v hojnosti shromáždila vše, aby ta místa poskytovala příjemný útulek člověku; bohužel však pobyt bývá často nepříjemněn zemětřesením a hroznými bouřemi. V čínských a japonských mořích vynikají orkány nezhřídka hroznou zuřivostí a působí svou děsnou silou spousty i na Boninských ostrovech. Dokonce i uvnitř zátoky se vody rozbouří tou měrou, že tvoří jedinou dmoucí se spoustu bílých pěn. A nastane-li zde nikoliv řídké zemětřesení, otřásá se země až do základů a vlny pak dosahují takové výšky, že zaplaví veškeré roviny a údolí ostrova. - a Wittrín a Petersen opustili s ruskou výpravou své sídlo a Bo-ninské ostrovy zůstaly krátkou dobu výhradním rejdištěm zdívocelých kanců a létacích medvědů. Potom tam založili dva podnikaví muži Richard Millichamp z Devonshiru v Anglii a Mateo Mozaro z Dubrovniku zároveň s jedním Dánem, dvěma Američany a domorodci ze Sandwiche - pět mužů a deset žen - osadu, jejíž obyvatelstvo bylo záhy rozmnoženo námořníky z různých lodí. Lidé zde pěstovali sladké brambory, kukuřici, tykve, úžovník jedlý, banány, ananasy a různé jiné ovoce v takovém množství, že četné přistálé lodě mohli úplně zásobovat těmito plodinami. Také tabák vynikal znamenitou jakostí a jeho keře dosahovaly i výše pěti stop. Později si kolonisté vypracovali jakousi ústavu. Vládní záležitosti obstarával náčelník s dvěma rádci, kteří bývají voleni na dva roky.

Tuto skupinu ostrovů jsme tedy chtěli navštívit, když kapitán nenadále nařídil, aby se loď uchýlila poněkud na jihozápad. Toto opatření ze mne vynutilo údiv.

"Chcete se Boninským ostrovům vyhnout, kapitáne?" tázal jsem se.

Vdechl s rozvahou křepeláka, pátrajícího po šampiónech, několik doušků mořského vzduchu a jeho obličej neobyčejně zvažněl.

"Vyhnout se? Hm, ani mne nenapadá! Ale přiznáte, že učiníme lépe, budeme-li se držet poněkud od pevniny."

"Proč?"

"Čichejte ten vzduch! Nepozorujete nic?"

Nemohl jsem přes veškerou pozornost ani fialkovou ani jinou vůni objevit v obvyklém, solí prosáklém vzduchu, pročez jsem odpovídal:

"Nepozoruji nic."

"A nevidíte také nic?"

Pátral jsem v širém okolí. Na severovýchodě, kde se obloha dotýkala obzoru, se zdálo, jako by nebe bylo opředeno lesknoucím se babím létem, na jehož vrchním okraji se jevil malý světlý otvor v průměru sotva jedné stopy. Zjev byl tak jemný a pěkně kreslený, že se zdálo jako by dechem vodní víly byl vykreslen na obzoru, a já věru nechápal, v jakém poměru mohou být tyto sotva znatelné čáry s nenadálou změnou našeho směru.

"Pozoruji jen ty nevinné čáry na severovýchodě."

"Nevinné? Tak je může nazývat člověk, který není námořníkem, nebo i starý, na moři vyrostlý lodní medvěd, který se ocitne poprvé v těchto vodách. Ale nedůvěřujte tomuto nebi; tváří se jako siréna a následky pocítíte brzy."

"Bouře?"

"Bouře? Kdepak! Chcete přirovnávat medvěda k rejskovi? Obě zvířata prý patří - jak mi kdysi kdosi namluvil do jedné třídy dravců a pochybuji, že byste bručouna z medvědího brlohu vlákal do pasti na myši. Tak je to i zde. Bouře a to, čeho se musíme obávat, náleží do jedné třídy nesnází, které se plavcům staví do cesty; ale největší bouře a tajfun se od sebe liší jako medvěd od rejska."

"Tajfunu se musíme obávat?" tázal jsem se napolo ulekán a částečně spokojen, že se mi naskytá příležitost být svědkem těchto hrozných přírodních úkazů.

"Ano, tajfun. V deseti minutách nás překvapí. Je to jedenáctý nebo dvanáctý, který mne v těchto vodách překvapil a znám

proto příliš dobře tento drah májového vánku. Bývá pravidelně oznamován různými úkazy, ale žádný není tak nebezpečný, jak tato ďábelská síť. Uvidíte, Charleyi, v pěti minutách zahalí ty síť celou oblohu a změní se v nejtemnější mrak. Ten bílý ostrov tam zůstane, poněvadž tajfun potřebuje místo, kudy by dýchal. Je to zákazonosná tlama. Pokuste se, abyste se dostal do své kajuty a nevystřete hlavu dříve, dokud vás nezavolám, nebo dokud náš dobrý 'Vít' nezakotví navždy na dně mořském."

"Není mi to zrovna vhod, kapitáne! Nemohl bych zůstat na palubě?"

"Mou povinností je odkázat každého cestujícího na kajutu, ale učinil-li bych u vás výjimku, pak bych vás musel dříve upozornit, že první nebo druhá vlna vás smete do moře."

"Tomu bych nevěřil. Nejsem poprvé na moři a bojíte-li se o mne doopravdy, přivažte mne lanem k stožáru nebo kdekoliv jinde."

"Nuže, budiž! Ale jen za této podmínky. Bude-li však stožár smeten do hlubin, bude i po vás veta."

"Opravdu? Potom však ani z lodi mnoho nezůstane."

"Well! Spoléháte-li se tedy na stožár, připevním vás sám k němu."

Uchopil silné lano a pevně mne přivázel.

Zatím byla zahájena na palubě horečná činnost. Vzpěry a ráhnové provazy byly sňaty a veškeré pohyblivé zařízení upevněno, nebo vikýřem spuštěno do podpalubí. Každý kus plachtovní byl svinut a nahore na ráhne zůstala jen výpomocná plachta, aby byla usnadněna práce kormidelníka. I na paprsky kormidlového kola byla připevněna lana pro případ, že by pouhá ruční síla nestačila k ovládání vlnami zachváceného kormidla. Konečně byl ucpán každý otvor u vikýřů, jak jen bylo nejvíce možné, aby voda nevnikla dovnitř.

A nyní, když byla veškerá opatření uskutečněna, vypukla přesně po uplynutí deseti minut bouře, jak správně kapitán předvídal. Celá obloha byla zahalena černými mraky a vlny nabyly temného jakoby pekelného výhružného zbarvení. Dosud nebyly neklidnější než dříve, ale každá vlna se podobala černému pardálovi nebo huňatému zubrovi, který si odpočívá, aby nabral sílu k nenadálému skoku nebo útoku.

Bílý ostrov se rozšířil; podobal se nyní okrouhlému oknu, jímž se dere jemný, žlutočervený dým. Pojednou se ozval dušený šelest z vln a z dálky zazněl zvláštní pozounový tón.

"Pozor, hoši, blíží se!" volal kapitán pronikavě. "Nestůjte volně, chopte se lana!"

Pozounový tón se blížil, zazníval stále silněji a - pojednou přikvapila čemá, vysoká, skoro kolmo vystupující vlnová zeď a za ní orkán, který ji vyrval z hladiny a hnál před sebou. V nejbližším okamžiku by nebyl ani patrný výstřel obléhacího děla, vypálený vedle; vodní stěna nás dostihla, vrhla se na nás a úplně nás zaplavila.

"Odolej, můj dobrý. Větrej, odolej!"

Tato slova mi tanula na mysli a - loď jakoby je vyslyšela. Sevřená před se mocně pozvedla z černé, řvavé hlubiny.

Tento okamžik dodal moři úplně jiný vzhled. Zdánlivě nebetyčné vlny se valily ze všech stran na nás a přes palubu; ještě jsem cítil dotek konce prvé, když mne druhá již hrozila polknout. Sotva mi vždy zbyl okamžik času, abych popadl dech. A kolkolem vše hučelo a řvalo, šumělo a vřelo, klokotalo a pěnilo se, svištělo a naříkalo, vrzalo a sténalo, skřípalo a praskalo - a nejen kolem, nýbrž i ve mně, jakoby strašný tajfun řádil v mých kostech a svalech, v mých žilách a šlachovém tkanivu a v celém tělesném ústrojí.

Kapitán se držel rozvinutého lana a uchopil námořní trubku; jen její ostrý, pronikavý zvuk nepatrně vynikal z děsného chaosu obklopující nás bouřné harmonie. Jeho rozkazům bylo porozuměno a přes nadlidskou námahu, které vyžadovaly, byly rychle vykonány. Hrsta odhodlaných námořníků se vždy vrhla na ohrožená místa. Kdo v takových okamžicích pozoroval tyto silné, k smrti odhodlané lidi, pochopí jejich cenu pro loďstvo.

Tri muži stáli u kormidla a nebyli s to, přes veškerou námahu je ovládat; byli nuceni konečně použít lana.

Vlny byly tak silné, že hrozily rozmačkat loď; každým okamžikem nás překvapila vysoká vlna a hlavní stěžeň, k němuž jsem byl přivázán, se ohýbal jako bičová násadka. Světlý otvor se zacelil; načež jsme se nenadále ocitli v temné noci, z jejíž tmy se tu a tam zaleskl pouze pěnivý hřeben vln. Orkán řádil dvě, tři, čtyři hodiny. Nikdy jsem se necítil tak bezmocným vůči požáru prerie, vůči dravci či vůči jakémukoliv přírodnímu jevu, jako nyní. Tehdy jsem pocítil celou malichernost lidské slabosti, která nás sklání do prachu před Všemohoucím... Vzpomněl jsem si na onu bouři na genesaretském jezeře a na volání učedníků: "Pane, zachraň nás, umřeme!" A i kdyby loď byla nejlépe a nejpevněji stavěna, tak přece vzrušeně bije zkušené a odhodlané srdce v kapitánově nitru a i kdyby všichni muži konali své povinnosti, to přece je, která je s to loď zničit.

Nikdy jsem dosud nezažil takovou vzpouru živlů; každou minutu jsem byl připraven, že budu od stožáru urván a svržen do rozvířeného moře. Zábradlí kolem paluby již zmizelo, bylo předměty z různých míst urvanými vlnami zpřeráženo a smeteno. Pojednou nastala asi minutová přestávka, v jejíž nerušeném klidu slyšel člověk údery tepny.

"Pozor, hoši! Nyní se tajfun zdvojnásobí!"

Sotva dozněla kapitánova slova; mihl se nad námi oslňující blesk; následovaný hromovým úderem, pod nímž zadunělo moře a otřásla se země, načež se opřel tajfun do hladiny, až vlny stříkaly nad náš nejvyšší stožár. Proudem vln jsme byli uchvázeni a otáčení kolem vlastní osy - všeobecný výkřik smrtelného zděšení, hrozná praskání a vrzání - - - pojednou vše náhle umlklo, jako na pokyn všemohoucího velitele a jen údery vln o lodní boky nám zaznívaly k uším.

"Přední stožár je pryč," křičel kapitán hromovým hlasem. "Přesečněte lana, rychle, přetněte! přetněte! přetněte, proboha!..."

Kdo měl ruce, ozbrojil se sekyrou. Loď se skláněla před do hlubin; silné, tupé údery se ozývaly - a ve vlnách to šumělo a bouřilo. Loď se otřásla a před se hlouběji naklonila a zatím vlna za vlnou se hnala přes palubu a zaplavovala nás.

"Rychleji, rychleji, hoši, nebo bude po nás veta!" volal Turnerstick.

"Ahoj, kapitáne," zvolal vrchní lodník. "Čelen rovněž z přídě! Visí na stožáru!"

"Jen pryč s ní!" zněla odpověď.

Mihl se kolem mne jak střela, aby se na místě přesvědčil o stavu věcí. Opět se ozvaly údery, načež před námi vytryskla voda a před se vynořila do výše.

"Ahoj! Vzadu vše v pořádku?"

"Aye, aye, sir!"

"Well! Vytáhněte jednu plachtu; potřebujeme ji, tajfun je již pryč!"

Vrátil se ke mně.

"Ach, Charleyi, žijete ještě?"

"Trochu."

"Docela tedy ne? Věřím! Patrně jste se namlsal hodně slané vody, která každému nechutná. Chcete, abych vás odvázel?"

"Přál bych si, sir, ale - - minula již bouře?"

"Tajfun se dostává náhle a zrovna tak rychle zmizí. Ale dal nám! Přední stěžeň a čelen s čnělkou nám urval; děkuji však Bohu, že pouze této ztráty musíme žet. Vlnobití ještě potrvá."

Odvázal mne. Jen s největší námahou jsem se udržel na nohou na lodi zmítané prudkým vlněním a dmutím vln. Temná rouška mraků se začala na několika místech vyjasňovat; opět nastal den a brzy zazářily též první sluneční paprsky.

Na palubě byla hrozná spousta. Nevšímal jsem si však ničeho, nýbrž sestoupili jsme s kapitánem do spodních částí, abychom si prohlédli účinky bouře. V oddělení pro zboží se rozhostil hrozný nepořádek. Sudy, balíky, bedny a menší balíčky ležely porůznu rozházeny a nám se teprve po velké námaze zdařilo proklestit si zbožím průchod. Sotva jsme však byli hotovi, odstrčil mne kapitán a pospíchal nahoru.

"Co je, kapitáne?"

"Voda ve vnitřku! Loď proražena!"

Vystoupil na palubu, aby poslal okamžitě mužstvo k pumpám, a já se zatím snažil připravit hadice. Neuplynuly ještě ani dvě minuty, když bylo zahájeno čerpání, a lodní tesař pak začal pátrat po trhlině a ucpávat ji. Obtížné věru dílo, ale

přece se zdařilo, tak že jsme se aspoň na okamžik cítili v bezpečí.

Část mužstva byla zaměstnána čištěním paluby, a také byly zřízeny prozatímní čelenní stožár a výpomocné stěžně. I zábradlí bylo poněkud poopraveno, načež kapitán nařídil kormi-dělníkovi zahrnout rovně na sever.

"Nyní se snadno dostaneme až na Port Lloyd," prohodil.

"Jak jsme vzdáleni?"

"Díval jsem se již," odvětil. "Tajfun nás hnál okruhem. Nutno vám totiž vysvětlit, Charleyi, že tato prokletá bouře neřadí pouze jedním směrem, jak četní námořníci a učenci tvrdí, nýbrž omezí se často na malou, ostře ohraničenou prostoru a doráží pak ze všech stran. Není příkladně vyloučeno, že v době, kdy jsme byli zmítáni tajfunem, plula jiná loď několik mil od nás při slabém větru, aniž by se něco dozvěděla o orkánu. Snad pouze vzednutí vln bylo patrnější. Orkán nás tedy honil okruhem a můžeme tudíž přes naše špatné plachtoví dosáhnout Port Lloyd ještě před večerem."

"To je nádherné - ačkoliv Boninské ostrovy v době tajfunu jsou nebezpečným sousedem."

"Proto jsem změnil směr, ale přece jsem rád, že nejsme příliš daleko. Trhlina je ucpaná jen prozatím, stěžně nemáme a ve vnitřku je rovněž vzorný pořádek. Patrně budeme poněkud zdrženi na Port Lloyd, abychom se přizpůsobili k další plavbě. Jsem věru rád, že jsem sám vlastníkem lodi a tudíž jen sobě zodpovědný za takové věci. Ale vy se budete nudit, Charleyi!"

"Sotva, mistře Turnersticku!"

"Oh, jistě! Nejsou tam koncerty, ani divadla, ani časopisy, ani knihovny, které vy rád navštěvujete. Ani lovci neskýtá ostrov vyražení, poněvadž tam nejsou bizoni ani leopardi a - -"

"Ale divoké kozy a zdivočelí kanci, želvy a různé vodní ptactvo v hejnech, kapitáne!"

"Myslíte?"

"Ovšem! Tvrdím vám to!"

"Hurá, to je nádherné. Postřílím tedy několik tuctů koz, několik mandelů kanců, několik kop želv a několik set alek." Usmál jsem se.

"Chcete skutečně střílet alky v této končině?"

"Proč ne, jsou-li zde! Jsou neobyčejně tučné a tak hloupé, zeje lze ubít klackem dříve, než si domyslí, že jim hrozí nebezpečí."

Dobrá a počestný master Frick Turnerstick byl totiž velkým lovcem před Hospodinem; nebál se ani člověka ani dravce, ale byl stížen jednou nemilou vlastností, že totiž jeho údery pěstí vždy dopadly tam, kam byly namířeny, ale jím vystřelené koule letěly vždy jihozápadně, mířil-li na severovýchod. Honba na alky, při ráž lovci používají raději klacků než ručnic, se zdála pro něho proto nejzajímavějším loveckým zaměstnáním, proto toho velice litují, že Boninské ostrovy neměly tolik slušností, aby se byly vyřinuly z vody poněkud blíž jižního pólu.

Před západem slunce jsme spatřili ostrov Peel, nejjižnější z tří největších Boninských ostrovů, u něhož se rozkládá i hlavní přístav, a za půl hodiny potom jsme zakotvili v Port Lloyd. Zde bylo moře úplně klidné a nepozoroval zde nikdo ani nejnepatrnější známky tajfunu, který nás na širých vlnách postihl. Zdálo se tedy, že kapitánovo tvrzení o omezené prostotě řádění tajfunu bylo správné. My však zakusili skutečný a pořádný tajfun a nemohli jsme nic namítat, když tímto jménem v této krajině jsou označovány i jiné orkány a bouře.

Jinde obvyklé zvyklosti při zakotvení nebyly. Přiblížili jsme se ke břehu jak jen bylo možné a spustili jsme kotvy. Jiná loď

zde nebyla, proč jsme vyvěsili jen malou vlajku Unie a vypálili jeden výstřel, abychom oznámili příjezd a svoji národnost.

Za bouře jsme pozbyli dva čluny. Usedli jsme s kapitánem do malého lodního člunku a vystoupili na pobřeží. Obyvatelé ostrova jsme byli srdečně uvítáni a pochutnali jsme si znamenitě na čerstvém, na pevnině upraveném večeři. Za večeře si Turnerstick neopustil pro něho důležitou otázku:

"Naskýtá se tu, pánové, příležitost k lovu?"

"Velmi dobrá!" zněla konejšivá odpověď.

"Jaké druhy zvířet se zde vyskytují? Alky?"

"Nikoliv!"

"Tuleni?"

"Nikoliv!"

"Lvouni?"

"Také ne!"

Dobrý kapitán se tedy skutečně těšil na lov klacky. Bohužel koval záměr bez znalosti poměrů. Konečně se tázal: Jaká zvířet je zde tedy?"

"Kanci, kozy, želvy, vodní ptactvo a létací medvědi."

"U všech všudy! Nedobíráte si mne? Jakživ jsem dosud neslyšel, že by medvědi také létali! Nebo je ta bestie docela jiného druhu, než ta, kterou pravidelně nazýváme medvědem? Známe jen lední medvědy, potom hnědé, šedé a černé, dále mývaly a ony medvědy, které příležitostně tvoříme ve vzteku z leckoho. Mluvte tedy, Charleyi! Vy jste přece přírodovědcem na naší výpravě, Větru!"

"Pteropus ursinus," odvětil jsem, tváře se vážně.

"Perotus purgiluts! Jaká je to řeč? Mluvte přece, jak vám zobák narostl."

"Well, řeknu tedy .netopýr', rozumíte-li tomu lépe."

"Netopýr? Hm, věru komický nápad udělat z netopýra medvěda! Jak velké je to zvířet?"

"Osm až devět palců dlouhé a s roztaženými křídly až tři stopy široké. Žije pravidelně na vějířovitých palmách a náleží k oněm nečetným letounům, kteří v noci spí a v jasných poledních hodinách si hledají potravu."

"Je to také mým zvykem, náležím tedy také k Feroques pur-gatus, nebo jak jste pojmenoval tu zvěř! Netřeba se jim tudíž mne obávat; budu si všimát koz, kanců a želv. Ale kozu zastřelit není zrovna hrdinstvím, vidíte, Charleyi?"

"Hrdinstvím to ovšem není, ale často nebezpečné. Vzpomeňte si na kamzíky! Zdejší kozy jsou divoké a pahorky velmi příkré a někde nedostupné."

"Nejsem přítelem šplhání, poněvadž pravidelně kolísám buď napravo nebo nalevo, ale jistě vždy tam, kam nemám... A vy-šplhal-li bych se třicet provazců nahoru, jsem přesvědčen, že bych padl padesát provazců dolů. A co želvy? Lze jich zde nalovit aspoň na pořádnou želví polévku?"

"Snad, milý kapitáne!"

A ihned se také nabídl jeden osadník, jenž dříve bydlel na ostrově Marquesas, že nás zavede k místu, kde snad dopadneme nějakou želvu. Měsíc svítil jasně a večer byl vskutku krásný. Ubírali jsme se s ním nádherným palmovým lesem k malé osamělé zátce.

Zátoka byla vroubena křovím z tahitských moruš, fíkovníků a jiných stromů, před nimiž se rozprostíralo bílým pískem zaplavené nábreží. Sotva jsme opustili křoví, zpozorovali jsme dvě zvířata blížící se pozvolna od vody. Ozbrojili jsme se holemi a obrátili je naznak, abychom se jich mohli zmocnit. Nebyla to snadná práce, poněvadž větší želva vážila aspoň tři sta liber a menší nikoliv o mnoho méně.

"Co nyní?" tázal se Frick Turnerstick.

Ostrovan, který slušně mluvil anglicky, radil:

"Nechtě je ležet až do zítřejšího rána. Nemohou prchnout a necháte si je pak odnést."

"To je nápad!" zvolal kapitán, který přes svůj hrubý zevnějšek byl neobyčejně útloučivý. "Celou noc by museli snášet neboží tvorové smrtelné úzkosti, které nepřeji ani zvířeti. Škoda, že jste nevzal své ručnice. Byl byste mohl účelně použít dvě koule."

"To by bylo věru velmi udatné!" prohodil jsem. "Copak nemáme nikdo nůž?"

Ostrovan vyňal nůž a dvěma pevnými tahy uřezal zvířatům hlavy.

"Nyní je odneseme domů!" pravil kapitán.

Uchopil větší želvu a skutečně ji pozvedl, ale při druhém kroku ji hodil opět do písku.

"U všech stěžňů a plachet, to zvíře je těžší než naše hlavní kotva! Musíme ji skutečně nechat zde!"

Ostrovan byl jiného mínění. Nařezal fíkové hole a upravil z nich nosítka, na něž jsme snesli zvířata. Zvedli jsme je potom všichni a dopravili úlovek do obydlí.

Odtud jsme je minili odnést do našeho člunu. Světlo pochodně ozářilo hřbet většího zvířete.

"Stůjte!" zvolal kapitán. "Co je to zde? Ta želví polévka má již zrovna na hřbetě talíř!"

Sehnul jsem se a svítil na naznačené místo. Skutečně byla vražena do tvrdého krunýře zvířete okrouhlá plotna; vzrůstem zvířete se zvyšovala rohovina na jejím okraji a nyní se podobala malé míse vejčitého tvaru.

"A zde je nějaký nápis!" mluvil Turnerstick. "Ale kdo to má číst? Není to ani anglické ani jinaké! Charleyi, napněte poněkud lépe zrak."

Plotna byla zhotovena z bronz, na který voda nikdy neúčinkuje; takový bronz umí zhotovit Číňané a Japonci. Pokoušel jsem se rozřešit nápis. Byla to dvě japonská jména ve svislém pořadí.

"Sen-to a Tsifourisima."

"Co je to, Charleyi?"

"Tsifourisima je ostrov, který náleží k Japonsku. Sedmdesát sedm ostrovů čítající souostroví bývá také nazýváno souostrovím Ōki."

"Hrozné, opravdu, pamatovat si takové věci!"

"Sen-to je stodvacátým dairiem v Japonsku a vládl tuším od r. 1780 do r. 1817."

"A co ten chlap tropil s touto želví polévkou?"

"Želvy dosáhnou neobyčejně dlouhého věku, který se zjišťuje tím způsobem, že se někdy některá chytne, opatří se znamením a pustí opět na svobodu. Želvy se pravidelně drží vždy na místě, na kterém se vylíhly; tato byla patrně chycena někdy na Tsifou-risimě a k zjištění stáří byla opatřena jménem tehdy vládnoucího dairiho. Jak je stará, si můžete aspoň přibližně vypočítat."

"Ani mne nenapadne, poněvadž bych snad nabyt nechtutného poznání, že jsem si ulovil sedmdesát sedm roků starou želví polévku, a zajisté připustíte, Charleyi, že to zrovna nejlepší pamlssek není. Hodte ji do člunu! Bude rozsekána a připravena a sejdu-li se někdy s tím tak zvaným dairiem nebo dominem, vrátím mu jeho čifirigimilikišskou mísu."

"Nechtěl byste mi raději tu plotnu ponechat, sir? Vzal bych si ji jako památku domů."

"Památku? Jste to ale podivín! Na toho dairia nebo na želvu?"

"Na oba!"

"Nuže, vezměte si ji! A chcete-li, vezměte si celý ten krunýř i s dairiem - jen když já budu mít svou polévku!"

Příštího rána bylo mnoho práce na našem "The wind". Trhlina mohla být jen zevně opravena a poněvadž na ostrově nebyla loděnice, bylo potřeba pohroužit se pod vodu; tohoto úkolu jsem se podjal většinou já z té příčiny, že ostatní muži dlouho nevydrželi ve vodě. Je totiž neuvěřitelnou skutečností, že námořníci, zvláště ti, kteří vyšli z námořnické školy, plavou buď velmi špatně nebo vůbec. Sta a sta lodníků se cítí bezpečnými na polorozbitém trojstěžníku, ale neodvážejí se na nebezpečnou výpravu na člunu.

V poledne, když jsme si pochutnávali na dobré želví polévce, jsem byl odměněn od kapitána za svou námahu přijatelným návrhem.

"Co myslíte, Charleyi, budou nám ty divoké kozy chutnat?"

"Rozhodně."

"Vezměte si tedy svou ručnici a pojďte! Ulovíme si jednu."

"Souhlasím, ale navrhuji, abychom podnikli lov na ostrově Stapletonu."

"Proč?"

"Vypravovali mi včera, že je tam více a lepší zvěř."

"Well, podnikneme tam výlet."

"Vezmeme někoho s sebou?"

"Není potřeba. Ti chlapíci honbě nerozumějí. Pojdte do člunu."

Kdysi jsem četl, že ostrov Stapleton je neobyčejně skalnatý a z cest po Alpách jsem věděl, jak dobré služby prokazují při slézání hor provaz a hůl s bodcem. Mé laso bylo lepší než každý provaz a brzy jsem také vypátral bambusovou tyč, kterou lodní kovář opatřil bodcem a nahoře k ní připevnil železný hák. Master Frick si mne udiveně prohlížel, když jsem se vrátil s touto výzbrojí.

"Nač ty dětské hračky, Charleyi? Chcete snad střílet kozy tím řemenem a holí?"

"Pshaw! Jsem alpský lovec, sir!" odvětil jsem pyšně.

"Alpský...? Nedělejte se směšným a hodte to přes palubu!"

"Počkejme!"

Vstoupili jsme do člunu a chopili se vesel. Museli jsme urazit čtyřhodinovou cestu; celé moře bylo klidné a vítr příznivý. Jeli jsme podél několika malebně vyčnívajících skalisk západně od Peelu a Bucklanda a směřující stále severně, dostihli jsme konečně ostrov Stapleton a to zátoku, která hluboko zabíhala mezi příkré skály. Kapitán se srdečně zasmál a pohlížeje nahoru pravil:

"Podívejte se, Charleyi, na každou ránu aspoň dva kusy!"

Skutečně jsem pozoroval, že skalní hřbety a výběžky se hemžily kozami. Bylo tedy možné očekávat vydatný lov.

Vystoupili jsme na pevninu a vytáhli loďku, aby nebyla uchválena

vlnami, které ostatně na onom místě stoupaly jen asi tři stopy. Potom jsme se ubírali stále nahoru.

Ocitli jsme se v skutečně alpské krajině s hrotitými cimbuřími, prudkými výřezky a ostrými hřebeny. Bambusová hůl mi neobyčejně prospívala při postupu, zatímco udýchaný kapitán za mnou lezl často po čtyřech, aby překonal příkrost skal. Konečně udýchán se zastavil.

"Charleyi, zastavte! Chcete snad až k měsíci? Pohledte na toto údolí! Hemží se kozí havěti. Sejdeme-li dolů, padne na čtyři rány nejméně dvacet kusů."

"Právě tam chci jít."

Udiveně na mne pohlížel.

"T... ta... tam? Slyšíte, Charleyi, někdo z nás je blázen, vy nebo já. Ale otevřeně se vám přiznávám, že jsem při smyslech. Ten člověk chce před sebe a - couvá!"

Usmál jsem se.

"Řekněte mi, kapitáne, co chcete tam před sebou dělat?"

"Střílet kozy - co jiného?!"

"Well! Pokuste se. Za každou, která se nechá od vás zastřelit, vyplatím deset dolarů."

"Nechcete tím snad říci, že neumím střílet?"

"Nikoliv, ale kozy vás nesmí věřit."

"Věřit? Charleyi, nezazlívejte mi, ale zde patrně končí vaše vědění. Rozumí koza větru? Budte ujištěn, že na tu zeď se s vámi nevyškrabu. Čiňte, co je vám libo, já se však nechci vrátit na loď se zlomeným vazem."

Otočil se skutečně nazpět a oddychuje těžce, vydal se kupředu. Bylo třeba si pospíšet, nechtěl-li jsem mít lov pokazený. Ostatně nebyl bych mu dovolil se vzdát, kdybych se nebyl domníval, že z jeho počínání mi plyne výhoda.

Šplhal jsem rychle nahoru a dosáhl konečně hřebene, odkud se výšina klonila příkrě do údolí. S holí jako operou a tyčí nutnou k udržení rovnováhy jsem sestupoval - vlastně svezl jsem se po svahu - dolů a pospíchal pak nalevo, kde ústila rokle

do údolí. Tam jsem se uchýlil za skalní výběžek a s puškou v ruce jsem čekal.

Nebylo zapotřebí čekat dlouho, neboť sotva jsem se uchýlil za výběžek, hnaly se ke mně úprkem všechny kozy z údolí, z nichž udatný kapitán chtěl skolit každou ranou nejméně dvě. Hlavní údolí tvořilo právě před mým úkrytem ostrou zátočinu, proto mne zvířata nemohla pozorovat a běžela mi zrovna do rány. Dvě, tři, pět, šest ran - - - stádo zmizelo, ale šest skolených koz leželo na zemi. Právě jsem chtěl vystoupit ze svého úkrytu, když jsem zaslechl podivné sténání a funění. Něco se přiblížilo, jako těžce oddychující parostroj a pojednou se to zastavilo u skolených koz. Byl to kapitán.

"Tisíc kozlů! Co je to? Kdo zastřelil ty kamzíky?" zvolal.

S hlučným smíchem jsem vystoupil ze svého úkrytu.

"Já... neráčíte-li něco namítat, sir."

"Vy, Charleyi, vy? Ale jak přicházíte sem?"

Udivením otvíral dobrý Frick ústa, jakoby chtěl všech těch tisíc kozlů najednou spolknout.

"Přes tu zeď zde. Slíbil jsem vám za každou kozu, která se od vás nechá zastřelit, deset dolarů. Kolik musím vyplatit?"

Tvářil se rozpačitě a mrzutě zároveň.

"Milý Charleyi, ty potvůrko mně skutečně uprchlý, dříve než jsem se k nim mohl přiblížit a vztyčit pirátskou vlajku.

Napjal jsem tudíž všechny plachty a pustil se za nimi, tak že dýchám jako včerejší tajfun. Jak mohu potom zakotvit, nabýt dechu, sejmut pušku, mřít, spustit, střílet a trefit? Od počestného námořníka nesmíte požadovat šestkrát více než jiný člověk může vykonat."

"Copak jsem požadoval, abyste střílil třicet šest koz?"

"Třicet šest? Proč vás napadlo právě toto číslo?"

"Zde je mých šest koz; šestkrát násobně je třicet šest."

"Počet je správný," odvětil, prohlížeje nejdřív svou ručnici a potom mé kozy. "Poslouchejte, Charleyi, rozumí ta stvoření skutečně větru."

"Ovšem. Mají neobyčejně vyvinutý čich a potom vás patrně slyšela i viděla, neboť velký a silný jste dost a váš dech jsem slyšel na osmdesát kroků."

"Snad si nemyslíte, Charleyi, že se zalknu pro jednu kozu? Ani mne nenapadá! Komu se můj dech nelíbí, nechť... nechť..."

Byl tak pohněván, že nemohl ani ukončit větu. Zasmál jsem se srdečně a podal mu ruku.

"Nermuťte se proto, sir! Ulovili jsme šest pořádných kusů; ty nám pro dnešek stačí."

"Myslíte?" zvolal a měřil si mě ostře svým zrakem. „A co řeknou moji hoši na lodi? Charley zastřelil všechno a kapitán nic. Ať se na místě propadnu, odejdu-li dřív, než zastřelím svých šest koz, slyšíte? Aspoň šest! Nyní vím, že ta zvěř rozumí větru a zařídím se podle toho. Půjдете se mnou, nebo zůstanete zde?"

"Ovšem, že zůstanu s vámi, ale prosím, abyste ještě chvíli zůstal zde."

"Proč? Nezbyvá mi mnoho času, poněvadž by mi ta zvěř utekla a já bych ji do své nejdelší smrti nedohonil."

Musel jsem se opravdu srdečně smát.

"Myslíte doopravdy, že ještě tyto kozy dohoníte? Pomozte mi ukrýt těchto šest v houští a přikrýt je kameny, načež vyhledáme místo, kde vám přijde něco do rány."

Odnesli jsme úlovek do bezpečného úkrytu, načež jsme se dali směrem k jiné výšině, odkud jsme mohli přehlédnout údolí. Tato cesta způsobila kapitánovi mnohé obtíže. Pojednou zvolal udýchán:

"Zastavte, Charleyi! Plahočím se sem a tam a přece kupředu nemohu. Půjčte mi svůj bambus."

"Hodil byste ho ještě přes palubu?"

"Copak jsem se potuloval, jako vy, ve všech končinách světa, abych poznal země a jejich obyvatele? Jak mohu tedy vědět, jaké obtíže člověka mohou potkat? Jak zavléci trojstěžník do přístavu, vím, ale jak se může námořní kapitán vyškrabat na tyto skály - to přece nemohu vědět! Nuže, nastoupit a vpřed!"

S holí v ruce postupoval snadněji a rychleji. Když jsme vystoupili nahoru, zpozorovali jsme opodál v údolí četné stádo, které se klidně páslo. Kapitán chtěl, jako dříve, přiblížit se přímým směrem ke zvířatům. Zadržel jsem ho.

"Stůjte, příteli Turnersticku; tímto způsobem opět vyplašíte zvěř. Zde je dobrá cesta, nuže, jděte a postavte se onde pod ten strom. Já půjdu nalevo a naženu vám zvěř do rány."

"Well, tak to má být! Pospěšte si, abyste dorazil včas; než uplyne pět minut, musím jich mít šest!"

"Dvěma koulemi?"

"Pshaw! Prostřelím každou nejméně třikrát."

"Stěží! Nepoužijete raději mou opakovači kulovnici? Opětně jsem ji nabil, je v ní tudíž dvacet pět ran, které všechny můžete vystřelit."

"To je věru znamenité! Dejte sem a ukažte mi, jak se z toho střílí."

Vysvětlil jsem mu ústrojí ručnice; podal mi pak svou „sváteční“ pušku a pospíchal na naznačené místo. Jeho hranatá postava s turistickou holí, pohybující se kupředu nejistým krokem námořníka a stěží udržující rovnováhu, působila neobyčejně komicky.

Byl jsem dříve na místě než on. Jakmile jsem zpozoroval, že již čeká pod stromem, přiblížil jsem se ke zvěři a střelil dvakrát. Prvou ranou jsem náhodou skolil jeden kus, druhá byla méně šťastná, poněvadž jsem nebyl zvyklý na pušku. Postřelená koza se úprkem pustila na protější pahorek.

Ostatní zvířata špěla rovněž do rány udatnému Fricku Tur-nerstickovi, který nechal zvířata přiblížit se až na čtyřicet kroků, načež vystoupil a začal mířit. K nemalému překvapení jsem pozoroval, že nevystřelil. Utíkal jsem za zvěří, a viděl jsem, že mi dává něco najevo různými posunkami, dupá netrpělivě nohama a stále míří, ale rána nevyšla. Kozy pádily kolem něho; obrátil se, opět mířil a pravici stále horečně hmatl po ručnici.

Zatím zvířata uprchla a já dospěl až k němu.

"Proč jste nestřelil, sir," tázal jsem se ho s údivem.

Obrátil se ke mně. Jeho jinak dobromyslný obličej byl rozpálen vztekem jako pivoňka a jeho hlas se podobal hromobití, když mi odpovídal:

"Copak mohu? Já střílet? Já? Snad vy! Styďte se, Charleyi, že nejste ani tak obezřelý, jako ta zvířata. Hodné kozičky byly aspoň tak slušné, že mi plavaly zrovna před hlaveň a vy nemáte ani tolik rozumu, abyste se schoval. A nyní se ještě tážete, proč jsem nevystřelil. Co kdybych vás byl zastřelil?"

"Mě?" tázal jsem se udiven nad touto výčitkou. "To je přece nemožné, vždyť jsem byl aspoň dvě stě padesát kroků za zvěří!"

"Nevadí! Rozumím tomu přece! Jsem starý, zkušený muž a vy jste ještě mladík. Dovolte, abych vám vypravoval následující historku: master Cornpush, jehož vůbec ani neznám, přijde ke mně a vypravuje mi věci, které mne mohou rozčilit na nejvyšší stupeň. Uchopil jsem ho a hodím ho z druhého poschodí do prvního, nebo vlastně - chtěl jsem ho shodit z druhého poschodí do prvního. On však byl báječně nešikovný a spadl z obou poschodí a já musel platit ohromnou pokutu. Tak se vedlo nešťastnému mastrovi Cornpushovi a - nemohla by koule provést podobný kousek? Já chci trefit pouze kozy, ale koule si umíní, že se doplaví vzduchem až k vám a - tu máš čerte kropáč! A ještě se tážete, proč jsem nespustil, namísto abyste mi děkoval, že jsem byl tak duchapřítomný a zachránil vám život! Charleyi, to jsem od vás tedy neočekával."

Přiznám se, že jsem byl jako opálen po tomto vysvětlení, které bylo tak vážně a přesvědčivě proneseno. Poněvadž jsem nechtěl kapitána více podráždit, odvětil jsem:

"Ale proč jste nestřelil na kozy aspoň tehdy, když vás minuly?"

"Copak jsem mohl, když tato zatrolená puška nechce spustit? Já tlačil, natahoval, tahal a tiskl ze všech sil - pshaw,

nespustila! Vezměte si s pánembohem svou pušku! Půjdu-li ještě někdy na kozy, vezmu si na ně komín; udělám-li v něm oheň, aspoň kouř z něho vyjde! Kde však seberu svých šest koz, nevíte?"

"3ohužel!" smál jsem se. "Šest koz na dvě rány."

"Charleyi, neškádlete mne! Sem s mou puškou! Trefil jste z ní něco?"

"Ano, dva kusy. Jeden leží opodál a jednu kozu jsem postřelil; silně barvila a utekla na onen pahorek."

"Barvila?" tázal se podrážděně. "Snad chcete říci, že se potila? A tomu byste se divil?! Když je takové nebohé zvíře zraněno a musí do takového kopce, bodejt' by se nepotilo!"

Můj smích se změnil v skutečný nevázaný chechtot, což jej však rozčílilo tou měrou, že mi vytrhl pušku z ruky.

"Charleyi, vy jste barbar, ano, necitelný člověk! Nechci vás ani vidět. Z Port Lloydu do Kantonu necht' vás přeplaví kdo chce -já vás tam nedopravím!"

Hodil mi turistickou hůl k nohám a s opovržením odcházel. Nechal jsem jej odejít, poněvadž jsem věděl, že se jistě vrátí. Zvedl jsem svou hůl a šel po stopě raněného zvfete. Zrovna za pahorkem, na který jsem musel vyšplhat, se již rozprostíralo moře, jak jsem mohl z protější strany zjistit. Stopa byla patrná a směřovala k úzké planině, pod jejíž příkrou stěnou se temnila mořská hladina. Zvíře leželo na pokraji planiny; bylo těžce raněno a když mne spatřilo, pokusilo se pozvednout. Jistou ranou jsem učinil konec jeho bolestem.

Sotva dozněla rána, zaslechl jsem z hloubky nějaký hlas. Položil jsem se na zem, vyhnul hlavu přes ostrý okraj stěny a pátral zrakem v hlubině. Správně jsem předvídal, že skalní stěna se příkrě skláněla přímo do moře a tvořila kotlinový polokruh, který ve svém pozadí byl sotva třicet stop široký a tam, kde jeho boky vybíhaly dopředu a byly omývány mořskými vlnami, se značně rozšiřoval a jevil se být ze všech stran tak nedostupný, že člověka napadalo, jakoby nikdy žijoucí bytost na jeho stráních nebyla pobývala. Aspoň z pahorku bylo stěží možné stráně dostoupit a od moře znemožňovala přístup ostrá, mohutnými vlnami chvflými zaplavovaná korálová ohrada. A přece na dně kotliny stál člověk, který se mne posunky snažil zpravit, že se ocitl v zoufalé situaci.

Zvuky řeči jsem zřetelně slyšel, ale slovům jsem nerozuměl, soudě však podle oděvu, odhadoval jsem v něm Číňana. Ale jak se dostal na Stapletonský ostrov a do tohoto nedostupného mořského chobotu? Přemýšlel jsem o této záhadě, když jsem pojednou zaslechl za sebou kroky. Ani jsem se neobracet, abych po hlasitém supění poznal vracejícího se Fricka Turnersticka.

"U všech všudy, bylo to plazení! Raději bych se vyšplhal na tisíc stěžňů, než zase po této stráni dolů," bručel zdaleka. Hodný muž patrně zapomněl, že dolů přece musí...

"Přál byste si snad sestoupit po této straně, sir?" tázal jsem se ukazující na propast.

Mával rozčileně rukou.

"Ani mne nenapadne! Myslím, že bych se dostal tak rychle dolů, že by z kapitána Fricka Turnersticka zbyl pouhý vrak, na němž by nikdy nerozeznal ani trup, ani stožáry, nebo trámce a ráhna."

"A přece musíte sestoupit."

Já? Musím? Proč? Já přicházím, Charleyi, v docela dobrém úmyslu a vy mne chcete vehnat do náruče smrti? Jednáte správně?"

"Ale co se stane s tím mužem dole, nepomůžete-li mu?"

"Muž? Kde?"

"Učinite jako já: lehněte si a podívejte se na něho."

Uposlechl a velmi opatrně svěsil hlavu nad okraj propasti a potom se ptal:

"Číňan, je to tak, Charleyi?"

"Ano."

"Jak se dostal ten chlap do té klece?"

"Snad nám to poví. Po vodě k němu nemůžeme, poněvadž jsou tam hrozně nebezpečná skaliska; budeme muset sestoupit po této stěně."

Kapitán na mne zoufale pohlížel.

"Slyšíte, Charleyi, ze srdce rád bych tomu člověku pomohl, ale - co mu to prospěje, když si pro něho zlámu vaz a zpřerážím nohy?"

"Nic by mu to neprospělo. Proto se pokusím já, abych sestoupil."

"Očekává vás stejný osud," mínil úzkostlivě.

"Uvidíme. Úplně dolů se opravdu nedostanu, ale naštěstí mám u sebe své laso. Vidíte tam ten skalní banán na pokraji? Odtud se spustím na onen malý výběžek, který pod ním ze stěny vystupuje, načež bude vaší úlohou, abyste zachytil mé laso, až je při návratu vyhodím, a přivázal ke stromu. Budete ovšem laso stále držet, až budu vystupovat."

Odebrali jsme se k banánovníku, k jehož kmenu zcela u země jsem přivázal laso. Potom jsem svlékl kazajku a odhodil čepici a spustil jsem se na zmíněný výběžek, který vyčníval asi patnáct stop pod námi.

"Odvažte laso, kapitáne!"

"Aye, aye! Ale buďte opatrný, Charleyi! Zřítíte-li se dolů, nepomůže vám nikdo."

Omotal jsem si laso kolem těla a začal opatrně sestupovat dolů. Skalní stěna byla asi dvě stě stop vysoká. Z výběžku, vyčnívajícího asi čtyři stopy nad propast, nebylo nesnadné muži, který si uvykl na příkré skalní cesty a nemusel se obávat závratě, dostat se dolů až asi na dvacet stop od dna kotliny; níž však jsem sestoupit nemohl.

Číňan sledoval napjatě mé pohyby. Když jsem se však zastavil, žalostně zalkal. Nahnul jsem se nad hlubinu a oslovil ho v kuan-hoa, domnívaje se, že mi porozumí:

"Jak se jmenuješ?"

"Kong-ni."

"Odkud jsi?"

"Z Tien-hia, tam za mořem."

"Z které krajiny nebo města?"

"Z Kuang-čeu-fu v kraji Kuang-tong."

"Jak jsi se dostal sem?"

"Plavil jsem se na jedné ‚lung-yen‘, která byla zničena včerejším tajfunem. Vlny mne zanesly až sem; zemřu nevytáhneš-li mne."

"Umíš šplhat?"

"Procestoval jsem veškeré hory Západu. Mé oko je bystré a mé nohy se nechvějí. Ale má hlava je poraněna nárazem o úskalí, tak že se bojím závratí a má levá ruka je pochroumána a působí mi velké bolesti."

"Zachráním tě, překonáš-li své bolesti."

"Překonám."

Rozvázal jsem laso a spustil jeden konec dolů.

"Uvaž se pevně kolem prsou na tenhle ten řemen a já tě vytáhnou."

Poněvadž měl na sobě mnoho šatů a ruku pochroumanou, trvalo to hodně dlouho.

"Nenecháš mne spadnout dolů?" volal potom.

"Nikoliv! Drž se pravou rukou a nohama se opírej!"

Řídil se mou radou a za několik okamžiků stál již bledý jako stěna a neobyčejně zesláblý přede mnou. Byl to ještě velmi mladý muž, nejvýš čtyřiatvacetiletý. Patrně byl stížen krutými bolestmi a vytrpěl velká muka, než jsem ho vytáhl nahoru, poněvadž si svíral zuby rty, až mu z nich vytryskla krev.

"Ukaž mi ruku, podívám se, co se ti stalo."

"Jsi lékař? Znáš snad ‚Čang-ši-ji-tung‘, a ‚vanpin g-cuj-čín‘?" tázal se.

"Znám obě díla, rovněž i ‚Ji-cuan-i-cung-kin-kian‘," odvětil jsem, abych si získal jeho důvěru. "Ukaž tedy!"

Odhalil rámě. Ohledávání bylo patrně velmi bolestné, poněvadž jsem zjistil, že má ruku zlomenou v záloktí.

"Máš ruku zlomenou, ale já ji zhojím, jakmile oteklina splaskne. Budeš moci vylézt nahoru?"

"Vylezl bych snadno, ale jsem velmi malátný. Pomoz mi."

Podpíral jsem jej, ale pozoroval jsem, že bychom se nahoru sotva dostali. V duchu jsem odhadoval, kolik asi váží. Byl to sice silák, ale nikoliv silné postavy.

"Udržíš se nohama, vezmu-li tě na ramena?"

"Učinil bys to?"

"Ano."

"Nevím však, kdo jsi a nechci porušit zákon, který mi předpisuje, abych se choval uctivě."

"Neporušíš zákon, neboť nejsem ‚dse-čung-kuo‘, nýbrž cizinec, který ti chce pomoci. Pojď, zkusíme to."

Posadil jsem si ho na ramena; seděl jako na koni, svíraje má prsa svými nohama. Pravou rukou se držel za mou hlavu a já ho přidržoval jednou rukou za nohu. Tak jsem se snažil vystupovat po srázném úbočí. Postup se dařil, ačkoliv jsem musel velmi zvolna a opatrně kráčet, abych neuklouzl.

Uplynulo nejméně půl hodiny, než jsme se dostali na vrchní výběžek. Výběžek byl - jak již bylo řečeno, - jen čtyři stopy široký, proto sestoupení z ramen bylo neobyčejně obtížné. Snadno jsme se mohli oba zřítit do hlubiny. Poručil jsem mu proto, aby zavřel oči a poklekl jsem a spustil jsem jej zvolna na skálu. Zvolal jsem pak nahoru:

"Haló, příteli Turnersticku!"

"Haló, jsem zde!"

"Zachytněte laso!"

Nebylo snadnou úlohou hodit řemen nahoru, ale zdařilo se to. Kapitán ho přivázal jedním koncem ke stromu a druhý jsem obvázal Čiňanovi kolem prsou.

"Zůstaň zde klidně, až budu nahoře," napomínal jsem ho. "Ahoj, kapitáne! Již lezu! Je řemen pevně uvázán?"

"Well! Nepřetrhne-li se, půjde to, neboť držím pevně."

Vyšplhal jsem se šťastně nahoru. Turnerstick mi radostně tiskl ruku.

"Buďte srdečně vítán, Charleyi! Byla to hrozná cesta, kterou jste přeplaval. Taková cestička - a s Čiňanem na zádech! - to

není opravdu maličkost. Kdo je ten chlap, jak se jmenuje, odkud přichází, co zde hledá a co vám vypravoval?"

"To je, opravdu, celý lodní náklad otázek! Zodpovídám je později, až bude nahoře. Nesmíme jej dole dlouho nechat, poněvadž jej zlomená ruka hrozně bolí."

"Zlomená ruka? Nebožák! Rychle s ním nahoru, abyste mu ji mohl opět slepit."

Byli jsme nyní dva, proto se dilo dařilo lépe než poprvé. Přes to však upadl do bezvědomí, jakmile jsme ho dopravili nahoru. Síla pevné vůle ho dosud udržovala při vědomí, a nyní klesl do náruče mdloby.

"Tomu se dobře nedaří, Charleyi. Snad nám neumře pod rukama?" mluvil kapitán.

"Nikoliv. Byl na lodi, která ztroskotala a vlny ho zanesly do zálivu. Nikoliv ovšem bez úderů a nárazů. Ruku má zlomenou a od včerejšího dne - snad dokonce déle - nic nejedl a nepil, proto není divné, že po této námaze pozbyl vědomí. Ale mně je zapotřebí této mdloby využít a dopravit ho dolů do údolí k vodě. Vy zůstanete zajisté zde?"

"Já? Proč?"

"Výšina se vznáší vysoko nad mořem a myslel jsem proto, že na ní chcete zůstat jako maják."

"Já? Kdo vám to namluvil?"

"Vy sám, sir. Nebo neřekl jste, že budete šplhat raději na tisíc stěžňů, než byste se vracel dolů?"

"Tlachy, Charleyi, nic než tlachy! Když člověku vybuchne v mozku prskavka, je s to říci věci, kterým ani sám nevěří."

Ale jak sneseme toho člověka dolů? Musím sám napnout všechny síly, abych udržel rovnováhu a neroztříštil se dole jako hrníček."

"Nebudu asi vaši pomoc potřebovat; jen bych vás prosil, abyste mi nesl ručnici."

"Nechtěl jsem se vlastně již té zatracené věci nikdy ani dotknout, ale není-li vyhnutí, vyhovím ochotně tomuto přání. Dejte ji sem!"

Pomohl mi pozvednout omdleného muže, načež jsme sestupovali dolů. Když jsme sestoupili, tázal se:

"Kde jej položíte?"

"Zde nikoliv, zde není voda. Musíme jej zanést až k potoku, který jsme dříve překročili."

"Ale naše kozy?"

"O ty se nyní nemůžeme starat. Půjdem nebo pošleme pro ně někoho zítra."

"Budiž. Tedy vpřed!"

Potok nebyl příliš vzdálen. Položil jsem Čňana na břeh a odstranil oděv z ramene, abych oteklinu zchladil vodou.

Probudil se z mdloby a prosil:

"Dejte mi pít!"

Podali jsme mu vodu a potraviny, které jsme měli při sobě. Jeho hltavost nasvědčovala, že hladověl.

"Řekni mi své jméno," prosil, "abych věděl, jak tě mám nazývat, když ti chci poděkovat."

Oznámil jsem mu své jméno. Zakýval hlavou.

"Vyřkne-li někdo nějaké jméno, musí si něco myslet, ale tvé jméno postrádá duši. Dovol mi proto, abych tě jmenoval v řeči, kterou v Šin-tan mluví. Jsi cizinec, jakou hodnost ti propůjčil tvůj vládce?"

"Cestuji po všech zemích světa a píši pak knihy o tom, co jsem viděl."

"Nejsi tedy pouze 'Hieu-tsaj' nebo 'Kieu-jin', nýbrž 'Csin-se' a máš oprávněný nárok na nejvyšší úřady v tvé vlasti. Jsi veliký, silný a chytrý; budu ti říkat 'Kuang-si-ta-se', neboť tvá vlast se rozprostírá na 'Ti-si'. Dovolíš mi?"

Žádný národ není tak uctívý, jak Čňané, a bylo by proto smrtelnou urážkou nazvat "syna středu" hrubcem. Jméno, které mi vymyslel, bylo výmluvným důkazem, že Kong-ni nečiní výjimku: Ten název byl vlastně více než přehnaný, ale nemůže mi přece uškodit, přijmu-li ho. Proto jsem odvětil:

"Dovoluji ti to. Jak se nazývala ztroskotaná džunka?"

"Fu-šin-haj". Tajfun ji zničil i všechny lidi, kteří byli na ní, jen já vyvázl."

"Chceš se s námi odebrat do 'Kuang-čeu-fu'?"

"Máš loď, na níž bychom se tam přeplavili?"

"Loď náleží tomuto muži, jenž na ní proplul již veškerá moře."

Pohlédl na kapitána.

Jsi tedy Ti-tu. Jaké je tvé jméno?"

Odvětil jsem za kapitána.

"Nerozumí dosud řeči tvé země, proto vám budu 'Tun-se'. Kapitáne, tento muž se nazývá Kong-ni a chce vědět též vaše jméno."

"Turnerstick," odvětil oslovený.

"Tu-re-ne-si-ki? Smiluješ se Ti-tu Tu-re-ne-si-ki kuongan a vezmeš mne s sebou do Kuang-čeu-fu?" tázal se Čňan.

Přeložil jsem "admirálu Tu-re-ne-si-ki Excellenci" uctivou prosbu. Zasmál se srdečně a tázal se:

"Jak se říká po čínsku, 'ano'?"

"Podle nářečí buď 'če' nebo 'še'."

Obrátil se k Čňanovi a kýval hlavou.

"Če a chceš-li třeba se, hochu. Jestliže jsme ti pomohli z louže nenecháme tě v blátě. Víte co, Charleyi? Ten chlapík si odpočinul a dojde snad až k břehu. Den se chýlí ke konci, proto je třeba, abychom pomýšleli na návrat!"

Souhlasil jsem. Kong-ni prohlásil, že bude s to jít pěšky. Zavěsil jsem mu ruku na kličku z mého kapesníku a dali jsme se na pochod. Nevelkou vzdáleností k naší loďce jsme urazili brzy. Zavlekli jsme loďku na hladinu, vstoupili do ní a chopili se vesel. Kong-ni si počínal mužně, tak že jsme jej dopravili šťastně až na naši loď, kde jsem ihned opatřil ruku nutnými obvazy. Bez naší pomoci by byl bídě zahynul na neobydleném ostrově Stapletonu.

Opravy, které náš "The wind" potřeboval, byly značné a jejich uskutečnění vyžadovalo mnoho času. Tajfun hodně poškodil celou stavbu lodi a zlomením stožárů byly značně uvolněny i spony. Oba čluny byly také pryč a jen nejnutnější opravy vyžadovaly nejméně dva týdny pobytu na Port Lloyd. Teprve potom jsme se vydali na cestu do Kantonu, kde měly být ukončeny nutné opravy.

Kong-niova ruka mi nepůsobila mnoho starostí, poněvadž hojení se dařilo dobře a pravidelně postupovalo. Vůbec Čňanova přítomnost mi byla velmi užitečná; mluvil měkčím, libozvučným jižním dialektem, kdežto já se cvičil v pekingském nářečí. Proto jsem se zdržoval téměř celý den v jeho přítomnosti, a stal se tak - aniž by něco tušil - jeho žákem.

Kapitánovým zrakům neušla má náklonnost k Čňanovi.

"Charleyi, řekněte mi přece, je ten Čňan takový výtečník, že se nemůžete od něho ani na minutku odloučit?" tázal se. "Musím vám zcela otevřeně říci, že jsem s vámi velmi nespokojen, neboť mne zanedbáváte skutečně ošklivým a neodpustitelným způsobem."

"Máte příčinu být nespokojen, kapitáne, ale zajisté mi odpustíte, přiznám-li se, že s Čňanem obcuji jen proto, abych se utužil v jeho řeči. Ani netušíte, jak mnoho se lze naučit za jediný týden, naskytá-li se člověku příležitost k praktickému studiu."

"Ach, to je tedy příčina, chytráku! Já se toulal poněkud více světem a bylo by mi neobyčejně prospělo, kdybych se tu i tam byl něčemu z různých jazyků přiučil, ale s angličtinou se člověk protluče všude a potom nepostrádám nadání

naučit se z cizích jazyků méně než ničemu. Jednou jsem se učil šest měsíců francouzsky a nyní vím již pouze, že vaisseau je loď a i to do týdne zapomenu. Ale je to přece hanebné, že chci do Kantonu a neumím čínsky ani slovo. Nenaučil byste mě trochu mluvit, Charleyi?"

"S radostí, baví-li vás to."

"Moc mne to bavit nebude, ale aspoň budu mít zaměstnání. Ale kdosi mi kdysi řekl, že ti lidé mají jen jednoslabičná slova, proto si myslím, že učení nebude tak nesnadné."

Jeho názor byl sice směšný, ale přece jsem jej začal učit a přiznávám se, že se docílilo báječných úspěchů - v zapominání! Tři slova, která mně dnes padesátkrát musel opakovat, zapomněl zítra docela, nebo je odříkával tak, že jsem smíchem slzel. A když jsme přibyli do Kantonu, byl s to mluvit zvláštní anglicko-čínskou řečí, z níž nerozuměl nikdo ani slovo, poněvadž si tvořil názvy, jak ho právě napadlo.

Žulová pobřeží ostrova, na němž byl Hongkong zbudován, čněla do výše před námi. Stále víc a více lodí jsme potkávali na cestě a když jsme objeli daleko do moře zabíhající část ostrova, spatřili jsme kolkolem na tisíce džunek, jejichž majitelé se zaměstnávali rybolovem, dopravou zboží a pobřežním obchodem.

Stál jsem s kapitánem na zadní části lodi. Pozoroval s velkým zájmem kolkolem vířící život a pojednou prohodil:

"Víte-li, Charleyi, že jsem si umínil uskutečnit zvláštní záměr?"

Jaký?"

"Nemohl jsem pochopit, proč se stále touláte světem, abyste poznal země a jejich obyvatele. Ale nyní je mi to již jasné! Nikdo mi nesmí nic poroučet a já se zde déle pozdrím, poněvadž loď vyžaduje ještě mnoho oprav. Poněvadž jsem pod vaším dozorem a vaším přispěním nabyl neočekávané sběhlosti v čínském jazyce, odhodlal jsem se připojit se k vám, abych vaším způsobem poznával zemi a její obyvatele'. Dovolíte, abych se připojil, Charleyi?"

"S radostí, neboť doufám, že vaše zásoba slov nám úplně postačí!"

"Nestarejte se, hochu. Čínská řeč je tisíckrát snazší, než si lidé myslí. Kan-tong, Nan-king, Hon-kong, Pe-king, Gin-seng. Poslouchal jste? Vše končí na ong, ing, eng, ung a tak dál. To je přece báječně snadné!"

"Dobře! Jak tedy příkladně pozdravíte nějakého malého Číňana?"

"Myslíte, že mne uvedete do rozpaků? Anglicky pravím 'good day', čínsky tedy budu zdravít 'goodeng daying'. Kdo tomu nerozumí, je takový hlupec, že mu již žádný doktor od hlouposti nepomůže. Nuže, Charleyi, chcete mne ještě dále zkoušet?"

"Nikoliv, mám toho již po krk!" smál jsem se. "Dovolte, abych vám řekl, že jsem dosud nikdy neměl tak čiperného a duchapřítomného žáka."

"Byl to div? Duchapřítomnost je nezbytnou vlastností dobrého námořníka a master Frick Turnerstick není kapitán, který by mohl být řádně mezi špatné. Ale nyní mi račte prominout. Nemám lodivoda a musím se proto sám starat o vjezd."

Vjeli jsme slavnostně do přístavu a vyměnili povinné výstřely. Kong-ni stál vedle mne. Ačkoliv jsem jej dokonale poznal, přece mi byl ještě v jistém směru záhadou. Nedozvěděl jsem se od něho totiž ani slovo o jeho zaměstnání či povolání a o jeho rodině. Mohl jsem se ho sice přímo zeptat, poněvadž však neodpovídal na mé náarážky, nechtěl jsem být dotěrný.

Obličej mladého muže nebyl lhostejný a zchytralý, jako téměř u každého Číňana. Naopak, jeho tahy nasvědčovaly značné inteligenci a naše četné rozmluvy mi byly dokladem, že vyniká nad své krajany velkým vzděláním.

"Jak dlouho zůstaneš v Hongkongu?" tázal se mne.

"Dosud nevím."

"Chceš navštívit pouze Kuang-čeu-fu?"

"Nikoliv. Pustím se ještě dál."

"Nedovolí ti to Kuang-fu."

"Dovolím si to tedy sám."

"Pojmenoval jsem tě 'Kuang-si-ta-se' a vím, že jsi moudrý a odvážný; ale buď ujištěn, že se dál nedostaneš než do Kuang-čeu-fu. Toto město nazýváte Kanton a smíte ho navštívit; ale kdo z vás si ho někdy dokonale prohlédl? Je vám dovoleno procházet se pouze ulicemi, které nenáleží k čínské čtvrti. Jak se chceš dostat dál, když nejsi Číňan?"

"Tedy se jím stanu."

"To opravdu není snadné! Zachránil jsi mi život a já bych ti rád prokázal svou vděčnost. Dovol tedy, abych ti aspoň dobře poradil."

"Nuže!"

"Chceš býti synem 'Fu-juen-a'?"

Podivil jsem se této otázce, která zrovna zněla tak, jako by mi nějaký obyčejný člověk doma nabízel, zda chci být adoptovaný syn bavorského nebo saského krále. Kong-ni si přece ze mne nebude tropit šašky a já neměl jediného známého v této zemi, do které jsem se právě chystal vstoupit. Proto jsem se tázal:

Je to možné?"

"Učiním to z vděčnosti k tobě."

Odpověď zněla tak, jakoby proudila z nejbezpečnějšího přesvědčení. Fu-juen je v Číně úředníkem, kterého v Evropě pravidelně nazýváme místokrálem a civilní správa dotyčného kraje je mu podřízena. Kdo je asi tento Kong-ni, že mi může učinit podobné sliby? Musel jsem počítat s neznámými poměry a třeba počínat si pasivně.

"Já však mám otce," odvětil jsem.

"Tvůj otec zde není. Nejsi služebníkem ani Fo-a ani Buddhy, nýbrž 'tien-ču-kiao'. Zapovídá ti tvá vira mít zde druhého otce, dokud jsi v 'Tai-cing-kun-u'?"

"Nikoliv."

"Učiň tedy, co ti radím, neboť potom budeš ,Čin-dse' a budeš moci jít a jet, kamkoliv se ti zlíbí."

Návrh, který mně byl učiněn, byl vskutku znamenitý. Jak rád by byl uslyšel podobný návrh mnohý učenec, který se odvážil nasadit i svůj život, jen aby Čínu prozkoumal; ale nezdálo se mi být pochopitelné, dokonce mi připadalo jeho splnění být holou nemožností, protože bych jej byl skoro zamítl. Přece však jsem se tázal po krátkém přemýšlení:

"Přijme sluha Fo-a nebo Buddha člověka, jenž je Kia-oju, za syna?"

"Ano. Proč by nechtěl, nebo nemohl? Váš Bůh říká: ,Já jsem jen vaším Bohem,' naše ,Tsien-ven' nás však učí, že je jen jediný otec a my všichni jeho dětmi. Jsou tři velké věrouky: naše, vaše a ,Hoei-hoei'. Mají své ,Li-paj-se' a říkají: ,Naše náboženství jest nejlepší.' Vy máte ,Ting-sinlo' a říkáte: ,Náš Bůh je jediný.' A my máme pagody a chrámy a říkáme ,Lan-kiao-y-kiao' - ty tři věrouky jsou jedním náboženstvím. Proč bys tedy nemohl být synem muže, jenž tvé náboženství zrovna tak ctí jako ty jeho?"

Bylo by bývalo bezúčelné zahájit s ním učenou hádku o náboženstvích. Jeho slova zněla neobyčejně snášenlivě a opravdi-vě, ale poučila mne o hlavní překážce, která se v Číně namane křesťanským misionářům do cesty - o lhostejnosti. Slovo "San-kiao-y-kiao" uslyšíme všude v Říši středu, ale úsloví "ty tři věrouky jsou jedním náboženstvím" není výsledkem důkladného studia nebo bedlivého srovnávání dogmat, nýbrž ovocem úplně náboženské lhostejnosti, jakou bychom jinde sotva objevili. Křesťanská propaganda pronikla celým světem, islámské, Alláh il allah, Muhamend rahsul alleh" bylo kázáno hordám divokých asiatských nájezdníků; ale známé "Omni, padme hum kham dham!" nechápe úlohu našeho známého "Jděte ke všem národům..." Nikoliv z důvodů náboženských, nýbrž politických byla Čína všem národům uzavřena; náboženství Číňana nero-zehřeje, a kdyby mu vnucoval člověk třeba i nejdelší kázání o vznešenosti křesťanského náboženství, tak poslouchá trpělivě a zdánlivě velmi pozorně, jak to pověstná čínská zdvořilost vyžaduje, ale potom řekne s úsměvem: "To je dobré, to je krásné, a já tě chválím, že tomu všemu věříš; proč bych se tedy s tebou hádal? Tvé náboženství je dobré, náboženství Hoei-hoei je dobré a mé náboženství je dobré; San-kiao-y-kiao - ty tři věrouky jsou jedním náboženstvím a my všichni jsme bratři!" Po těchto slovech obírat se ještě tímto předmětem by bylo považováno za provinění proti slušnosti a kdyby se ho někdo dopustil, uslyší usmávajícího se Číňana odvětit:

"Nečetl jsi zajisté dosud nikdy ,Li-king' - knihu .poučení, jak se má každý chovat na všech místech, při všech příležitostech a zkušenostech života'. Pojd', já ti ji půjčím. Nebo ti ji mám poslat?"

Tuto lhostejnost lze těžko překonat, zrovna jako čilý proti-tlak, jak se ostatně každý zkušený čínský misionář přesvědčil. Já nepřišel v této úloze do Hongkongu, proto jsem se směl zajisté vyhnout náboženské hádce. Odvětil jsem tedy:

"Ten muž je ,Fu-juen'?"

"Ano, ,Fu-juen'," přisvědčil.

"Tedy nejvyšším úředníkem v kraji?"

"Je ,Kuang-fu' (mandarín) s červeným knoflíkem. Je velmi mocný, ale již velmi starý. ,Hoang-šan' mu dovolil aby nosil dvě páví péra a odpočinul si po dlouhém úřadování."

Tedy úředník na odpočinku! Musel být však vlivnou osobou, poněvadž byl mandarínem prvního řádu a směl nosit dvě páví péra, kdežto z nejvznešenějších ,lo-lao' jen tři a z ,Ta-hia-su' je smí nosit jen jeden příslušník.

"Má syna?" tázal jsem se.

"Má jednoho."

"Smí podle vašich zákonů přijmout ještě jednoho?"

"Zákon to nedovoluje, ale císař."

"Je onen syn u svého otce?"

"Nikoliv, je u tebe."

Pohlédl jsem na něho překvapeně.

"Tak mluvíš o svém otci a jsi synem místodržitelova náměstka?"

"Ano. Chceš být mým bratrem?"

Připadalo mi to více než dobrodružné. Chce mě snad touto nabídkou odměnit za to, že jsem mu zachránil život? Věru nemohl jsem se odhodlat, abych takovou nabídku...

"Chci," odvětil jsem tedy.

"Mluvíš naším jazykem; umíš také psát?"

"Jen ,siang-hing', a to ještě málo."

"Tedy mi budeš diktovat a já budu psát."

"Co?"

"Spis, který pošleme ,ly-pu'. Syn Fu-juena musí být učený, aby se mohl stát naň, phy, heu nebo kung."

To je opravdu překvapující! Skoro se mi zdálo, že ten Číňan si ze mne tropí šašky. Evropský tulák se bude v cizině snažit, aby v Číně dosáhl akademickou hodnost! Ale přijal jsem tento návrh.

"Oč se mám ucházet? O titul Sieu-tsaj, neb Keu-jin, neb dokonce Tsin-se?"

"Jsi velmi moudrý muž a můžeš být Tsin-se. Abys jím mohl být, napíšeš hned tři spisy, pro každou hodnost jeden. Ty spisy budou předloženy Ly-pu, načež jedinou zkouškou můžeš docílit nejvyšší hodnost."

"Učiním to. Kdy můžeš psát?"

"Kdy si budeš přát."

"Po zakotvení tedy okamžitě opustíme loď, abychom opatřili papír, tuš a štětec."

"Splníš mi jednu prosbu?"

Jakou?"

"Dovol, abych sám vystoupil, přinesu všechno, co potřebuješ."

"Nuže dobře," odvětil jsem s úsměvem, neboť ve mně vzniklo okamžité podezření, že dobrý Kong-ni mi sliboval hory doly jen proto, aby nás mohl snáze opustit., Jak se nazývá tvůj otec?"

"Phy-ming-tsu."

Tedy podle našich evropských poměrů asi tolik, jako hrabě!

"Kde bydlí?"

"To se brzy dozvíš."

Chtěl jsem se ještě tázat na různé jiné věci, byl jsem však pojednou vyrušen voláním starého dobrého Fricka Turnersticka. Jeho hlas zněl tak zvláštně, že jsem se ihned obrátil.

Za naší rozmluvy s Kong-ni jsme zakotvili mezi anglickou a holandskou lodí a za krátkou dobu nás obklopoval velký počet člunů, jejichž majitelé nabízeli mužstvu různé zboží ke koupi. Jeden obchodník s ovocem se již přiblížil k lanu, které bylo hozeno z paluby a na něho zrovna volal kapitán.

"Dobryng deng! Cong mášing nang prodejing?"

Číňan mu ovšem nerozuměl, ale patrně tušil, proč na něho volá.

"Li-chy, li-chy!" volal, drže svůj vějíř u úst, aby se zvuk jeho hlasu nerozptyloval. "Li-chy! Li-chy! Si-kua, Si-kua!"

Kapitán na mne kýval.

"Charleyi, pojďte přece sem! Co vlastně bručí ten chlap u schodů? Co je to Li-chy?"

"Míni tím ořechy, které má v člunu; jsou velmi dobré a chutnají skoro jako melouny."

"A Si-kua?"

"Dýně."

"U všech všudy, nemohl to ten chlap říci hned?"

Sehnul se přes zábradlí a volal:

"Myng koupimeng! Vystuping nahorung!"

Dal pak rozkaz, aby byly spuštěny visuté schody, a Číňan pak přinesl v rohožkách na bambusové kůly zavěšené značné množství ovoce.

"Vidíte, Charleyi, ten muž mi rozuměl! Vskutku je to něco povznášejícího, je-li si člověk vědom, že mluví řečí cizího národa. Dík za to náleží vám, Charleyi, vám a mému nadání k učení se cizím jazykům, o němž jsem dosud z nepochopitelné příčiny velmi pochyboval. Odkoupím tomu chlapovi celý krám!"

Obchodník rozložil své rohožky. Turnerstick přistoupil k němu a poklepal mu blahosklonně na ramena.

"Začeng prodávášing tyng ořechyng?"

Tázaný patrně rozuměl z kapitánova chování, čeho se týkala otázka, proč uchopil hrst ořechů a odvětil:

"Y tsien."

"Vidíte, Charleyi, že mně již zase rozuměl! Zdá se však, že čínštinou mluví hůř než jí rozumí! Co chtěl tím, y tsien' říci?"

"To je jeden tsien."

"A co je to tsien?"

"Malý peníz, jaké vidíte navlečené na šňůře, kterou má na krku. V Evropě těm mincím říkají 'sapeky', Mongolové 'de-hos' a Angličané 'cash'. Jejich kurz je velmi pohyblivý a za korunu jich dostanete dvě stě třicet pět až dvě stě osmdesát."

"Za třetinu haléře dostanu tedy hrst ořechů?"

"Ovšem. Je zde všechno neobyčejně laciné!"

"Well; otáží se ho tedy ještě na jiné věci."

"Jen se ho ptejte, sir!" odvětil jsem vesele, a byl jsem neobyčejně zvědav na jeho pokroky v čínštině.

Ukázal na dýně.

"Začeng prodávášing tyng dýněng?"

Číňan uchopil dvě nejlepší dýně.

"Saň tsien!"

"Saň tsien?" opakoval Turnerstick. "Ten chlap mluví hroznou čínštinou. Co to řekl, Charleyi?"

"Tři sapeky."

"Dvě takové velké dýně za tři sapeky, tedy za jeden haléř? Ten člověk nepochybně zboží krade! Všechno koupím!"

Ukázal na všechno zboží.

"Chcing koupiting všechnyng ořechyng a dýněng!"

Prodavač sčítal dýně a odměřil ořechy a vysypal vše na hromadu.

"Koling chceteng zang tong?"

"Y čun!"

"Co řekl, Charleyi?"

"Jeden čun nebo tsian; to je sto mincí zvaných sapeky, tedy třicet až čtyřicet haléřů. Nevím, jaký je dnes kurz zmíněných peněz."

"Za takovou hromadu ovoce? Počkejme, má ještě nějaké ovoce v člunu; všechno od něho koupím, poněvadž mně tak znamenitě rozumí."

Ukázal pak na člun.

"Všechnong ovoceng nang horung! Všechnong koupiming!"

Číňan se tvářil velmi radostně a přinesl všechno ovoce na palubu.

"Nuženg, cong chceteng zang všechnong?"

"Se čun!"

"Hrozná čínština! Co to řekl, Charleyi?"

"Čtyři čun, čili čtyři sta sapek."

"Hrozně laciné. Ale kde vzít sapeky?"

"Nemám také žádné. Dejte mu však drobné anglické nebo americké peníze; snad je zná."

Dal mu dolar a dostal skoro celou šňůru sapek, kterou měl Číňan na krku, nazpět. Tsieny jsou v Číně jedinou ustálenou mincí; zlato a stříbro jsou pouhým zbožím a bývají přijímány pouze v prutech podle váhy místo peněz. Sapeky jsou měděné a okrouhlé; uprostřed je proražena čtyřhranná díрка, aby mohly být navlékány na tkaničky. Za pět dolarů sapek je již břemenem, k jehož unesení je třeba zapotřebí značné síly.

Nyní se též přiblížily dopravní gondoly a Kong-ni se chystal do jedné vstoupit. Byl však úplně bez peněz a nemohl tudíž zaplatit za dopravu, pročež jsem mu nabídl půjčku.

"Jsi velmi laskav, ale já peníze nepotřebuji," odvětil.

Vstoupil potom do gondoly a odjel. Neočekával jsem, že jej ještě někdy spatřím a věnoval jsem tudíž celou svou pozornost ruchu, který se příchodem přistavních úředníků na naší lodi rozproudil. Najednou jsem uviděl člun, který byl řízen dvěma veslaři a blížil se k naší lodi. V člunu seděl mandarin páté třídy s křišťálovým knoflíkem. Člun přistál a mandarin vystoupil na palubu; byl to - Kong-ni!

Podivil jsem se - ovšem méně - náhlé změně jeho zevnějšku, která se v takové krátké době udala, ale za to okolnost, že již nosil odznak hodnosti Kuang-fu, ačkoliv dosud nedosáhl zákonného stáří. Přistoupil ke mně a srdečně mne pozdravil.

"Nyní víš, kdo je Kong-ni. Máš čas, abys mně diktoval?"

"Ano, pojď dolů do kajuty!"

Následoval mne, načež ze širokého rukávu svého kaftanu vytáhl psací potřeby. Potom usedl a tázal se:

"O čem chceš psát, abys mohl být Sieu-tsen?"

Rozmýšlel jsem se chvíli, načež jsem zvolil zeměpisné téma, poněvadž jsem se domníval, že své "kvetoucí nadání", což je vlastně překlad slova Sien-tsen, nejlépe uplatním.

"Připojím titul 'Nian-yan-kai-dfe'. Jsi s tím srozuměn?"

"Ano. Takový spis ti může dopomoci k slávě."

Zahájili jsme potom práci. Já diktoval a on psal. Přes nesnadnost čínských písmen psal tak rychle, jakoby stenografoval. Ovšem, že mé vědomosti z čínského jazyka byly nepatrné, proto mi musel stále pomáhat, ale přece za dvě hodiny bylo mé pojednání ukončeno. Oběma dalším pracím jsem dal název "Pen-tsao-y-jin" a "Hio-thian-ti". Práce jsme skončili dříve, než se začalo stmívat a dokonce i hodný Kong-ni se divil "zvláštním nepopsatelným vědomostem", které podle jeho mínění jsem uložil ve spisech. Přiznávám se však otevřeně a poctivě, že jsem se snažil vymýšlet nejnemožnější věci a vypravovat je takovým způsobem, že bombastičtější psány být nemohly. Evropan by byl po přečtení dvaceti řádků poznal, že to psal buď neobyčejný chvastoun nebo člověk, který je stížen nevyhlášeným šílenstvím.

Právě jsme chtěli listy podle čínského zvyku jen po jedné straně popsané složit, když nenadále vstoupil kapitán.

"Charleyi, žádal jste mne sice, abych vás nevytrhoval, ale musel jsem přece přijít, poněvadž mne ten chlap již hodně dopaluje."

"Který chlap?"

"Pojednou zakotví u naší lodi člun s různými balíky a na palubu vystoupí člověk, který mne vskutku dopálil. Jeho čínština je ještě špatnější, než jakou mluví tam nahoře Laponci a Finové, a já nerozumím ničemu leda 'chorý pfui!' a 'domů čas!' Patrně je někdo nemocný, kdo je nositelem krásného jména 'Pfui' a ti lidé si myslí, že mám na lodi lékaře, pro kterého ten chlap přijel." Již jdu!"

Napadlo mě, že master Frick Turnerstick patrně někomu zase velmi dobře rozuměl a nemýlil jsem se. Když jsme přišli na palubu, očekával nás zmíněný muž u schodů.

"Dejte pozor," pravil kapitán, "já se ho ještě jednou zcela zvolna a zřetelně budu tázat, a buďte ujištěni, že neuslyšíte nic jiného, než 'Kuraf-pfui' a 'pojď jen'."

Pozvedl vážně ukazováček pravé ruky, jak činívají lidé, chtějí-li někoho pokynem nabádat k pozornosti a tázal se:

"Cong chcešing nang meng loding?"

"Kuang-fu," odvětil tázaný.

"Churaf pfui! Neřekl jsem vám to, Charleyi?"

Ukázal pak na člun a tázal se:

"Kam chcešing jeting?"

"Kom-ča!"

"Domů-čas! Nemluvil jsem pravdu, Charleyi?"

Snažil jsem se potlačit srdečný smích.

"Tento muž mluví ovšem čínštinou, jakou jste sotva někdy slyšel. Pokusím se však, abych vám vyložil, co chce říci. Kuang-fu je titul mandarina; miní nepochybně našeho hodného Kong-niho, který přijde z kajuty každým okamžikem."

"Ah, tak! A to 'domů čas'?"

"Muž říká vlastně 'Kom-ča'. To slovo má různé významy. Znamená to asi tolik jako 'volný čaj', asi v tom smyslu jako 'volný vstup', 'volné pivo' apod.; dále se tím rozumí též daň, litkup, závdavek, ocasné při prodeji dobytka, nebo konečně také asi tolik jako arabské bakšiš, tedy dar, spropitné."

"Jste již hotov? To slovo by mohlo člověka vehnat do zoufalství, neboť aby se to člověk naučil, musel by mít hlavu jako trup fregaty! Ale jak to, že přišel právě k nám? Já mu přece nenabízela ani volný vstup, a nežádal od něho ani litkup

ani bakšiš."

"Kong-ni snad tu věc vysvětlí; právě přichází."

Mandarín právě vyšel z kajuty. Když spatřil Číňana, pokynul mu, načež muž přinesl balíčky z člunu na palubu.

"Kuang-si-ta-se," obrátil se mladistvý mandarín nejdříve ke mně. "Zachránil jsi mi život a vyléčil ruku tak, že jsem dnes již mohl psát. Za to ti náleží můj dík. Buď proto tak laskav a přijmi tento ‚Kom-ča‘ ode mne."

Ukázal na několik balíčků a obrátil se pak ke kapitánovi.

"Tu-re-ne-si-ki, přijal jsi mne na loď a dopravil mne sem; dal jsi mi jídlo a pití, aniž by ses byl tázal, zda mohu zaplatit.

Choval jsi se šlechetně a já jsem ti za to vděčný. Přijmi tento ‚Kom-ča‘ za vše, co jsi mi prokázal."

"Dobře! Ruka ruku myje a já tě nechci urazit," odvětil Turnerstick; "přijmu tedy ‚volné pivo‘ a ‚litkup‘. Ale buď tak laskav a jmenuj mne pořádně ‚Frick Turnerstick‘ a nikoliv Tu--ru-nu-ku-su-nu-lu, nebo jak jsi to řekl. A chceš-li mne již násilím pokřtít jinak, tedy mluv aspoň čínsky; po čínsku se nazývám Turting-Sticking. Rozumíš, ty kaziči čínského jazyka?"

Toto napomenutí znělo tak přísně, že jsem jen s největší námahou utlumil hlučný smích. Dobrý master Turnerstick sloužil od piky; zahájil svou námořnickou dráhu jako plavčík, ve svém oboru byl neobyčejně nadaný, ale nikdy se nenamáhal, aby si získal vědomosti i z jiných oborů. Jinak by přece ani nebylo možné, aby nějaký kapitán - a byť by byl třeba jen velitelem kupecké lodi! - zabředl do takového vskutku čínského omylu. Mně ovšem jeho znalost cizích jazyků působila takovou zábavu, že jsem se nikterak nesnažil poučit jej o jeho omylu.

Bylo by považováno za největší neslušnost, kdybychom nabízené dary nebyli přijali; proto jsem přijal i pro mne určené balíčky a poděkoval jsem Kong-nimu. Mladý mandarín pak sáhl pod svůj plášť a vytáhl hedvábnou šňůru, na které byl připevněn malý předmět, podobající se medailonu.

"Opustím nyní tuto loď, ale vrátím se brzy, abych tě odvedl," pravil ke mně. "Zůstaneš zde?"

"Kdy se vrátíš?"

"Za šest dnů."

"Po celou dobu ovšem nezůstanu na lodi. Podívám se na břeh a prohlédnu si Kanton."

"Půjdeš sám?"

"Nikoliv, kapitán mne bude doprovázet."

"Řid' se tedy radou, kterou ti udělím: ponecháš-li si šaty, které máš na sobě, tedy navštív jen místa, kam ‚Y-jin‘ smí jít."

"Je nebezpečné vniknout dál?"

"Ano. Neboť povinností policie je zatknout každého cizince a dopravit jej k soudu."

"Koupím si tedy čínské šaty."

"Učiň to," odvětil s úsměvem; "potom můžeš jít, kam ti bude libo, neboť mluvíš řečí ‚Se-haj-dse‘, a nikdo se nebude domnívat, že jsi cizincem, budeš-li mít ‚Pen-tse‘."

"Lze ‚Pen-tse‘ koupit?"

"Tolik, kolik bys jich potřeboval a tak dlouhé, jaké chceš mít," odvětil, stále se usmívaje. "Ale dej si pozor, ať neupadneš do rukou ‚Lung-yin‘ a ‚Kuang-ti-miao‘, kteří jsou cizincům nebezpeční."

"Setkání s ‚Lung-yin‘ se budu střežit, ale proč se mám střežit též ‚Kuang-ti-miao‘?"

"O tom se ještě přesvědčíš. Pro případ, kdyby ses ocitl v nebezpečí, vezmi si tento talisman a nos jej na krku. Ukaž ho pirátům a budou tě považovat za přítele."

Podal mi šňůru. Byla to vskutku vzácná čínská práce. Na šňůře byla četná jablková jádra, takže se podobala řetízku, a z každého jádra, patrně pod drobnohledem, byl vyřezán do všech podrobností člun s veslařem a dvěma vesly. Medailon byl zhotoven z meruňkového jádra, z něhož byla vyřezána válečná nebo mandarínská džunka s baldachýnem, osmi veslaři a velitelem, který seděl uprostřed s otevřeným slunečníkem v pravé a nezbytným vějířem v levé ruce. Byl to kus oné čínské práce, který nám naskýtá příležitost obdivovat titěrnost, píli a neobyčejnou vytrvalost tvůrce, ačkoliv ty věci jsou prodávány za velmi levnou cenu. Hedvábný řetízek, který jsem držel v rukou, je zde ceněn asi dvěma dolary, ačkoliv evropský milovník by mi doma za něj nabídl aspoň sto dvacet korun.

A tento řetízek že je talismanem proti ‚dračím mužům‘? To by tedy Kong-ni musel být spřátelen s těmi hroznými lidmi!

Přijal jsem dar a tázal se:

"Kde se shledáme, až se vrátíš?"

"Budeš zde na lodi?"

"Ano, vynasnažím se, abych zde byl."

"Odvedu si tě potom odtud. Tvé učené práce budou uloženy v ‚Kao-pan‘."

"Domníval jsem se, že je zašleš ‚Ly-pu‘?"

"Nevíš, že zkouškám je nutno se podrobit v ‚Kao-pan‘? Práce jsou pak zároveň se zprávami zasílány do Peking, načež jsou vráceny, aby byly uloženy ve ‚ven-čang-kun‘."

"Slyšel jsem pouze, že v ‚Kao-pan‘ se konají pouze ústní zkoušky."

Rozpačitě se usmál.

"Nech vítr vát, jak věje. Můj otec je přednostou krajského úřadu pro státní zkoušky; učiní, co ti nejvíce prospěje. Žij blaze, vrátím se brzy."

"Tsing-leao!" zvolal jsem a stiskl mu ruku.

Také Frick Turnerstick mu podal pravici.

"Žijing biazeng, staryng klukung a vratiš-ling seng, uvíta-meng těng s radosting."

Člun, který mladého mandarína odvážel, brzy zmizel ve spouště jiných plavidel, proto jsme začali prohlížet naše balíčky. Obsahovaly různé zboží, Číňany obvykle nazývané ‚Ku-tung‘, které nejen v Číně, nýbrž i v cizině se draho prodává. Pro mne byl dokonce přiložen i celý oblek, při jehož prohlídce jsem s údivem zjistil, že je to mandarínský oděv, ale bez

klobouku a knoflíku. A k šatu byl též připojen umělý cop takové délky, že mně skoro dosahoval od hlavy až po paty.

Nyní jsem teprve

chápal, proč se Kong-ni smál, když jsem se zmínil, že si opatřím čínský oděv a cop.

Když Turnerstick spatřil tento symbol Středu, rozesmál se, až mu slzy tekly po tvářích.

"Gratuluji, Charleyi, gratuluji! Tak dlouhý cop nenosil nikdy žádný evropský grenadýr. Ale řekněte mi přece, chcete si tento ocas skutečně připevnit k makovici?"

"Rozhodně! Chci-li, aby mne považovali za Číňana, musím se tak ustrojit. Nemyslíte?"

"Well! Ale budu-li chtít jít s vámi, musím mít také něco podobného?"

"Ovšem! Když Kong-ni nakupoval věci, nevěděl, že mne chcete doprovázet, poněvadž by nám byl opatřil také potřebný oděv. Náš první výlet však podnikneme v našem obyčejném oděvu."

"Jsem s tím srozuměn! Chcete třeba hned zítra ráno?"

"Dobře tedy. Dnes večer loď neopustíme, abychom se dobře vyspali."

"Vezmeme si naše pušky?"

"Proč?"

"Copak zde nelze lovit?"

"Snad v nejvhodnějším případě kachny, kdybychom se pustili hlouběji. Dříve však bych si rád prohlédl Kanton.

Prospěšné však je ozbrojit se nožem a revolverem, poněvadž nemůžeme nikdy vědět, s kým se v cizině setkáme."

"Well; ozbrojím se, ačkoliv si myslím, že nám nehrozí nebezpečí, poněvadž umíme oba mluvit čínsky."

"Zdá se mi také, ačkoliv mne to překvapuje, že obyvatelé Hongkongu mluví čínštinou, které při vši pozornosti a snaze nelze porozumět."

"Venku snad se nám bude dařit lépe!"

Když jsem se uložil k spánku, nemohl jsem pro různé myšlenky dlouho usnout. Dary Kong-niho byly důkazem, že vše, co mi řekl a slíbil, minul zcela vážně. Na prvý okamžik se zdálo být ucházení se o akademický titul bizarní snahou, ale pre-mýšlel-li jsem o tom zevrubně, pohlížel jsem na to, zcela jinak.

Podle všeobecného mínění vládní čínský císař úplně despoticky, ale jeho moc je nejvíce omezována "učenými společnostmi". Tyto učené společnosti tvoří těleso, které vykonává neobyčejný vliv na státní správu. Císař je nucen volit veškeré úředníky učených společností a musí povolávat zvláště ony členy, kteří byli zkouškou zařazeni do určitých tříd. Učené společnosti byly založeny v jedenáctém století podle křesťanského letopočtu, tedy v posledních letech Sangovy vlády, ale zkušební řád, podle něhož po dnešní dny je každý zkoušen, kdo chce vstoupit do státní služby, byl již sestaven v osmém století po Kristu, tedy v době dynastie Tang. Každý Číňan, který se může vykázt vysvědčením zachovalosti, je oprávněn přihlásit se po dosažení určitého věku k těmto zkouškám. Zkoušky vždy vynikaly vážností a důstojností a zkušební úředníci se honosili neobyčejnou nestranností. Nyní se však již podmínky změnily a zkoušky zvrhly. Korupce neušetřila v Číně nic, ani zkoušky, zkušební úředníky a - kandidáty. Zákony a předpisy jsou sice přísné a veškerá libovůle má jimi být znemožněna, aby se zjistilo, čemu se kandidát naučil; ale zlato je mocnější než všechny zákazy a opatření. Boháč snadno pozná, jaké otázky mu budou při ústní zkoušce kladeny a - hlasy zkušebních úředníků si získá, kdo nejvíce nabídne. A ještě: nemůže-li boháč vyzvědět, z jakých předmětů bude zkoušen, najme si nějakého chudého učence, který na několik okamžiků přijme jeho jméno, složí za něho zkoušku a na jeho jméno si nechá vystavit vysvědčení. Podobný způsob zkoušek se opakuje tak často, že Číňané utvořili pro takové povýšence pojmenování "Bakalář, který sedí za jezdcem". I nepřítomní mohou složit zkoušku, která se ovšem potom děje písemně; dostává-li se jim peněz a mají-li protekci, zašlou prostě učené pojednání a mohou si dokonce volit i téma. Snad dosáhl Kong-ni také podobným způsobem své hodnosti, nuže, proč já bych jí nemohl dosáhnout?

A vedle těchto myšlenek jsem si též vzpoměl na jeho varování. Že jsem se měl střežit pirátů, bylo docela pochopitelné; proč však také "Kuang-ti-miao", chrámu boha války? Odvětil mi na tuto otázku pouze slovy: "O tom se ještě přesvědčíš."

Kuang-ti je čínský Mars. Pochází z provincie Se-čun, jejíž obyvatelé jsou neobyčejně hrdí na toto krajanství, a žil v třetím století podle našeho letopočtu. Byl znamenitým válečníkem, zvítězil v několika bitvách a proslavil se tou měrou, že jeho jméno dosud zná v Číně každé dítě. Číňané o něm vypravují mnoho pověstí; tvrdí, že dosud nezemřel, nýbrž vstoupil na nebesa a byl tam zařazen mezi bohy. Proto je nyní bohem války.

Panovnícký rod Mandžu jej slavnostně prohlásil za boha a za ochránce svého rodu, když nastupoval na trůn. Vláda postavila tomuto bohu chrámy ve všech krajích; ve svých stáncích je znázorněn bůh války vsedě: po levici stojí jeho syn Kuang-pin, ozbrojený od hlavy po patu, a po pravici věrný pobočník, který se opírá o velký meč a příšerně se mračí, aby patrně nahnal celému světu strach.

Uctívání Kuang-tiho je předpisováno státním náboženstvím. Nižší třídy se však starají o tohoto Marse zrovna tak málo, jako o všechna buddhistická božstva. Jeho chrámy bývají obyčejnými lidmi navštěvovány jako chrámy ostatních bohů, ale nikoliv z důvodů uctívání, nýbrž ze zcela jiných příčin. Přenocují v nich, nabízejí ke koupi zboží, pořádají tam různé rodinné a jiné slavnosti a vůbec počínají si tam tak volně, jako v jiných domech. Ale úředníci a vojenští mandarinové musí v určité dny Miao navštívit, padnout tam před obrazem bůžka na kolena a obětovat vonná kadidla Tsan-hiang. Podnětem dynastie Mandžu k zavedení tohoto kultu byly ovšem politické důvody; touto věroukou nabyli vlivu na vojsko, pročež také rozhlašovali, že v každé válce, kterou tento rod vedl, se zjevil Kuang-ti v lidské podobě. Vznášel prý se nad jejich vojskem a dopomohl jim vždy k vítězství.

A nyní mi měl být tento hodný bůžek nebezpečný. Snad proto, že jsem byl cizincem a nikoliv Mandžu!

O Lung-yinech, dračích mužích, jsem četl a slyšel velmi mnoho. Čínské džunký námořních pirátů byly vždy a jsou podnes. Na širém moři jsou piráti odvážní lidé, ale krutější a odvážnější jsou říční piráti, kteří svými zločinnými kousky ohrožují ony toky, na nichž jsou založena velká města. Své bleskurychlé útoky podnikají nejen v noci, nýbrž i za dne

třeba před očima milionů lidí a mají známosti od nejnižších tříd až po nejvyšší třídy mandarinů. Tvoří velice rozvětvená a přece uzavřená "Huis", která jsou ovládána velice přísnými zákony, a jsou hroznými příživníky lidské společnosti, lupičské státy ve státě, který je nemůže vyhubit. Zmizí-li v některém městě, např. v Pekingu, Nankingu nebo Kantonu, beze stopy denně značný počet lidí, nevyvolá to všeobecnou pozornost; odváží-li se však piráti, což ovšem nebývá také řídkým případem, na některého cizince, pak zakročí konzulové a bývá zahájeno vyšetřování, které pravidelně končí výsledkem, že zločinci - beztrestně uprchnou. K takovému liknavému vyšetřování bývá vždy dost důvodů, o nichž četní mandariní neradi slyší povídat.

Konečně jsem usnul; ale ani ve snu mne neopustily podobné myšlenky. Zdálo se mi, že můj cop se stal hroznějším královským, který se mi stočil kolem těla a snažil se mne uškrtit; dobrého Fricka Turnersticka jsem spatřil sedět v nějaké pagodě jako nejvyššího bůžka; plival na mne stále ohněm a křičel: "Vezming nohing nang ramenang, sic tēng sním!" Prchl jsem; ale pagoda se proměnila v ohromného draka, jenž mne pronásledoval, konečně se mne zmocnil, vynesl mne do vzduchu a hodil na hromadu ořechů a dýní, které všechny oživily a chtěly, abych je snědl. Vyhověl jsem jejich prosbám a když jsem poslední polykal, přiblížil se ke mně čínský bůh války, zaškaredil se na mne, uchopil mne za ramena, zatřásl mnou a zvolal:

"U všech všudy, Charleyi, probudte se přece, nechcete-li zahynout! Či mám vám snad vyškubnout rameno?"

Pootevřel jsem oči a byl jsem neobyčejně udiven: namísto hrozného boha války stál u mne dobrý Frick Turnerstick.

"Co je, kapitáne?" tázal jsem se.

"Co by bylo? Hm, den je, bílý den již plné dvě hodiny a vy ještě ležíte, hekáte, nařikáte a kvílíte, že byste byl s to kámen pohnout k útrpnosti. Jaké neštěstí vás stihlo, u všech všudy?"

"Zdálo se mi, že sedíte jako bůžek v jedné pagodě a chcete mne polknout."

"Já - vás? To by mě ovšem mohlo jen tehdy napadnout, kdybych byl bůžkem! Ale připravte se rychle. Snídaně je již hotova, já jsem hotov - nuže, mohli bychom vyrazit."

Byl jsem brzy na palubě u snídaně. Zatím si vyhlédl kapitán jednoho majitele člunu a kýval na něho. Lodník uposlechl a přiblížil se k padacím schodům.

"Pojď přeceng nahorung!"

Pokyn, kterým byla tato slova doprovázena, byl tak zřetelný, že muž musel porozumět. Vystoupil proto na palubu.

"Chcemeng do Kantonu. Chcešing nás tam dovezing?"

"Kanton? Kuang-čeu-fu?" tázal se oslovený. "Če!"

"Hrozná čínština! Co říká ten člověk, Charleyi?"

"Zapomněl jste již, že če' znamená ,ano'?"

"Ach, tak! Hm, toho bych si ani nebyl povšiml. Ale vidíte přece, že mluvím čínsky docela famózně, neboť ten muž rozuměl každé slovo; jinak by nebyl kladně odvětil. Najmeme si ho, Charleyi?"

"Jsem s tím zcela srozuměn, kapitáne. Vyjednejte to s ním."

Kapitán uposlechl.

"Povezeš dvang muženg. Kolik požaduješ zang deng?"

Tázaný zakýval hlavou na znamení souhlasu. Turnerstick pokročil k němu a tázal se hlasitěji:

"Kolik požaduješing?"

Zase dostal podobnou odpověď, pročež se obrátil ke mně.

"Tento chlap nerozumí ani své mateřské řeči. Prosím vás, Charleyi, zkuste s ním štěstí vy!"

"Jak si přejete, kapitáne. Dříve se však budeme radit, zda v člunu tohoto muže chceme skutečně urazit značnou vzdálenost do Kantonu. Odtud až do Vam-poa jede parník skoro celý den a z Vam-poa budeme muset jet ještě plných dvanáct anglických mil."

"Vím to všechno, Charleyi. Ale chci poznat zemi a její obyvatele, rozumíte mi? Proto chci sednout do takového bam-busového člunu, abych se mohl zastavit zde či onde, jak mne právě napadne, a jít pak pěšky. Kormidelníkovi jsem již udělil rozkazy; bude mne zastupovat, dokud budu vzdálen. Ostatně můžeme člun nechat připnout k vlečnému lanu parníku, bude-me-li chtít jet rychleji. Rozumíte, Charleyi?"

"Úplně. Ale chceme-li skutečně poznat zemi a její obyvatele, mohli jsme začít hned zde v Hongkongu, do něhož nemáme daleko."

"Správné, úplně správné. Nuže, necht' nás ten muž dopraví nejdříve tam."

Najmul jsem Číňana za tři čuny, tedy asi za korunu dvacet haléřů denně; vstoupili jsme potom na loďku a nechali se přeplavit do města.

Hongkong byl zvolen Angličany za místo jejich skladišť s onou praktickou obezřelostí, která je evropskému ostrovnímu národu vrozená. Ostrov, na jehož severní straně se město rozkládá, je velmi hornatý a jeho obvod měří asi osmáct nebo dvacet anglických mil. Poloha ostrova umožňuje dvojí vjezd do rozsáhlého přístavu; vjezdy jsou v protivném směru, proto lze vjet do přístavu při každém větru. Přístav je tak hluboký, že lodi o patnácti stopách ponoru mohou zakotvit v malé vzdálenosti od břehu. Měkké ale slínovité dno je velmi vhodné pro usazení kotev až skoro po násep a vysoké kopce, které přístavní nádrž obklopují, chrání lodi před četnými podzimmními a zimmními větry. Procházeli jsme se společně ulicemi čínského města; byly většinou špinavé, páchnoucí a klikaté. Dostali jsme se do úzkých, tmavých ulic a uliček, v nichž se dácii nikoliv zrovna mile vyhlížející lid; otevřený přízemek malých bambusových domků byl prodejnou různého zboží, za kterou bylo zřízeno několik tmavých pokojíků a úzké schody do horních, poněkud do ulice vyčnívajících místností, které byly ložnicemi. Krámy jsou po celé šířce otevřeny a umožňují pohled na obchodníkův život.

Zde jsme spatřili obuvníka hotovit hedvábné střevice, jejichž podešve byly pořízeny ze silné plsti; opodál hotoví lakýrník malé tácky, jichž několikrát natírání schne celý rok. Vedle je krám penězoměnec, který na svém "snan-pan" tak

obratně počítá, že je zapotřebí neobyčejně zostrit pozornost, aby člověka neošidil. Naproti němu pracuje krejčí, sedě zrovna tak na skrčených nohách, jako naši "tailleuři"; tento obor lidské činnosti nezapře v žádném dílu světa svou krejčovskou rodinnou příslušnost. V sousedství je jídelna, jejíž jídelní lístek podle vyloženého ovoce, zeleniny a různých druhů masa je patrně velmi bohatý, a v bezprostřední blízkosti toho svůdného místa švitoří hejno oněch rozčepýřených, umouněných a zchytralých živočichů, kterých je ve starém světě odedávna a v novém od nedávna všude dost. Turek je nazývá muhasilbaši, Číňan jim říká kia-niao-eul a my je nazýváme vrabčáky. Přiznám se upřímně, že mne pohled na tuto hlučně švitořící a hašteřící se chasu upřímně potěšil; vždyť to byl "pozdrav z vlasti"!

Před krámem peněžoměnec se kapitán pojednou zastavil.

"Co myslíte, Charleyi, nebudeme potřebovat drobné?"

"Zajisté."

"Proměníme si tedy každý jeden dolar."

"Souhlasím. Pojdme."

"Dovolte, abych šel napřed."

Vstoupil, rozhlédl se po krámně velmi důkladně, načež řekl:

"Dobryng deng! Můžeteng mněng promeniting jeden dola-ring?"

Ponořil zároveň ruku do kapsy a vytáhl zmíněný peníz.

"Přejete si zajisté cash za jeden dolar, sir?" tázal se peněžoměnec plynou angličtinou.

Frick Turnerstick couvl překvapením krok nazpět.

"Anglicky? Číňan anglicky? U všech všudy, nač bych se tedy učil čínsky? Či snad proto jsem si přišel prohlížet tento zatrolený Kang-keng-kong-kung-kong, aby mne zde lidé oslovovali anglicky? Dejte sem ty penízky a budeme vyrovnání!"

Peněžoměnec jistě nevěděl, čím se asi provinil, neboť Tur-nerstickova rozmrzelost, vzniklá z té příčiny, že se nemohl svou znalostí jazyka pochlubit, zůstala obchodníkovi nevysvětlitelná. Za oba dolary nám dal své tsieny, načež jsme odešli. Venku se kapitán zastavil.

"Charleyi, přihodilo se vám někdy něco podobného?"

"Co?"

"Abyste se byl naučil čínštinu a potom jí vůbec nemohl upotřebit!"

"Nikoliv; to se mi ještě nepříhodilo."

"Nuže, tedy! Proč jsem vystoupil tedy na pevninu, abych se učil znát zemi a její obyvatele, he? Zajisté jen proto, že jejich řeči rozumím a potom, abych jim ukázal, že tam za kopcem žije také ještě nějaký Fricking Turnersticking. A tu nenadále na mne spustí ten chlap anglicky! Nechci již ten Hongkong ani vidět! Musíme vniknout dále do země, abychom mohli využít, čemu jsme se naučili."

Neuplynulo ještě ani čtvrt hodiny a již jsme seděli v našem bambusovém člunu a pluh' proti proudu po řece. Pobřeží řeky bylo skalnaté a sice tak malebné, že jsem se toho věru nenadal; čím dále jsme pluli, tím bylo nižší. Řeky a průtoky protínaly krajinu všemi směry a na jejich březích se rozkládaly vesnice a vsíky - buď na zvýšených místech z tvrdého staviva, nebo v nížinách z bambusu a na jehlicích. Když voda v řekách stoupá a zaplaví krajinu, vyčnívají vesnice z vody jako malé ostrůvky.

Těžké džunky se plavily po proudu i nazpět a malé rybářské loďky se projížděly po řece křížem krážem. Velké obchodní džunky jsou nestvůrná vozidla značné velikosti s vysokými boky a vyčnívají z vody jako sloni nebo hroši. Uprostřed jsou neobyčejně široké, čímž se podobají značně starým holandským válečným lodím, a jejich boky jsou zdobený pestrým malováním; paluba je chráněna velkou slaměnou střechou, která ještě zvětšuje těžkopádnost vozidla.

Neobyčejně tlusté, z jednoho kusu zhotovené stožáry jsou opatřeny nahoře kolečkem, na němž se vine silné lano; lanem se vytahuje těžké plachtoví. Přední část takového vozidla bývá pravidelně červeně natřena a napravo i nalevo od přídě mívají v bocích velké kulaté, někdy i pět stop v průměru měřící otvory, podle nichž byly pojmenovány džunky "Lung-yen". Těma očima zapuzení mají být zlí duchové a jiní netvorové, kteří podle čínské věrouky žijí ve vodách.

Poněvadž jsou džunky stále ohrožovány poříčními piráty, jsou ozbrojeny pravidelně jedním až dvěma děly.

Válečné džunky jsou poněkud útlejší a nemají takové vysoké boky. Po stranách bývají vyzbrojeny čtyřmi či šesti třemi až čtyřliberními děly, na přední části jedním nebo dvěma šesti až devítiliberními a někdy též uprostřed několika menšími děly. Několik hákovnic s šest až osm stop dlouhou hlavní, jejíž ústí měří v průměru až dva palce, se otáčí v čepech na železných podstavcích, které jsou připevněny na stranách. Mužstvo je ozbrojeno doutňákovými puškami, kopím, štítem a šavlemi; mnozí však ještě nosí i luky a šípy. Plachty jsou podporovány dvaceti pěti až třiceti vesly. Disciplína na takovém válečném plavidle je vskutku čínská. Třikrát denně bývá odříkávána společná modlitba k bohu války, což je prováděno vždy ohlušujícím chřestěním, tlučením na bubny a křikem, jakož i vypalováním prskavek a raket.

Náš člun byl hnán větrem, který se mocně opíral do našeho lýkového plachtoví, velmi rychle po řece. Věděl jsem, že od ústí řeky až do Kantonu jsou postaveny na různých místech čtyři

pagody, pročež jsme si umínili, že některou navštívíme. Prvou jsme již minuli a když se objevila druhá, přistáli jsme u břehu a vystoupili.

Pagody se vyskytují v neobyčejném množství po celé Číně a není tam snad ani jediné vsi, která by se podobnou budovou nehonosila. Číňané vypravují, že v Pekingu a okolí je asi deset tisíc pagod, ale patrně tím číslem chtějí říci, že je jich tam "velmi mnoho". Spatříš je při silnicích a řekách, zrovna jako uprostřed měst, vesnic a polí. Stavby jsou velmi různé. Většinou se valně neliší od obyčejných obytných stavení a mnohé z nich jsou pouhými kapličkami nebo výklenky s obrazem či sochou bůžka, před níž je umístěna nádoba na kadidlové oběti.

Často jsou však tyto stavby neobyčejně rozsáhlé; k těmto bylo nutno počítat i pagodu, kterou jsme navštívili.

Náš člunář zůstal na břehu, kdežto my se ubírali polem k vesnici, za níž jsme spatřili střechu pagody. Očekával jsem, že

obyvatelé vesnice si nás budou zvědavě prohlížet, ale byl jsem zklamán; vesnice byla patrně častěji navštěvována cizinci. Lidé si nás sice povšimli, ale náš příchod nevyvolal v obci vzrušení, leda že několik žen vyšlo přede dveře a hlouček nadějně mládeže se shromáždil kolem nás a děti na nás pokřikovaly všelijakými tóny své "bief-ste! bief-ste!" "Co si myslíte, že chtějí ti malý uličníci?" tázal se Tur-nerstick.

"Myslí, že jsme Angličané, kterým přece v celém světě dávají čestný titul 'Beefsteaks'. Můžete zde tedy zjistit velmi zajímavou pravdu, že uličníci všech zemí a národů jsou si podobní jako vejce vejci."

Konečně jsme se ocitli za vsí. K výšině vedla dobře spravovaná cesta, která byla po obou stranách vroubena ozdobnými keři. Ubírali jsme se po ní, až jsme se konečně ocitli před pagodou. Kapitán si dlouho prohlížel budovu z hnědých cihel, splených bílým tmelem.

"Osm poschodí! K čemu, Charleyi?"

"Indická pověst vypravuje, že Buddhova mrtvola byla spálena, popel z ní byl rozdělen na osm dílů a v osmi popelnicích byl uschován. K uschování popela byla proto vystavěna osmihranná věž o osmi poschodích, v každém poschodí byla jedna popelnice, takže popel z nohou byl uložen v přízemí a z hlavy v nejvyšším poschodí. Podle té věže byly stavěny později všechny ostatní pagody."

"Well; prohlédneme si tedy nejdříve část, v níž jsou Buddho-vy paty."

U vchodu do pagody nabízel starý muž ke koupi ovoce. Poněvadž nás následovaly děti až sem, koupil jsem plný košík ovoce za báječně levný peníz a nařídil jsem muži, aby ho rozdělil mezi děti. Tento nepatrný dar vyvolal všeobecný jásot a když konečně každý "klučik z květiny" dostal přidavkem cigaretu, neslyšeli jsme je více pokřikovat "bief-ste", nýbrž děti se daly úprkem na zpáteční cestu, aby tam pověděly, jak jsme štědrí.

Vstoupili jsme dovnitř. Do osmihranné místnosti vnikalo světlo otvory podobnými střílnám. Napravo od vchodu se vystupovalo úzkými schody nahoru. Uprostřed pozadí seděl šik-mooký Buddha neobyčejně tučného těla a tváří, co je podle čínského pojmu první podmínkou krásného vzezření. Výraz jeho obličeje byl velmi žoviální. Socha působila dojmem, jakoby neznázorňovala boha, nýbrž labužníka, který si právě pochutnal na znamenitém obědě a nyní s veselou myslí a zářícíma očima se chystá k odpolednímu zdřímnutí. Zajímalo mne však neobyčejně objev, že nos byl formován zcela podle kavkazského způsobu, což mi připomnělo v Číně velmi rozšířené mínění, že Tien-hio přišlo ze západu. Po stranách modly seděly dvě menší figurky, jejichž výraz obličeje byl velmi zlostný. Přede všemi byly postaveny kovové nádoby k uložení kadidlových obětí a před Buddhou také ležely ještě květinové dary, jichž se museli jeho pohněvaní přátelé zříci.

Ze schodiště jsme zaslechli pojednou kroky. Z vyššího, poschodí přicházel muž, který zcela klidně pokuřoval cigaretu.

"Kdo je to?" tázal se kapitán.

"Ho-šang!" odvětil jsem.

"Ho-šang? Co je to?"

"Kněz a hlídač pagody. Cizinci jej nazývají bonzem, ale Číňané toto slovo neznají, proto mu říkají ho-šang nebo sing."

Bonz nás spatřil a pozdravil nás; sklonil při tom uctivě svůj papírový vějíř.

"Čing-čing!" volal na nás přátelsky, podáváje nám ruku.

"Jsteng singem tétong pagodyng?" tázal se Turnerstick.

"Sing, če!" odvětil tázaný.

"Vidíte, Charleyi, že mi rozumí! Ten kněz je vzdělaný muž, proto se s ním velmi příjemně pobavím."

Ukázal na prostřední figuru a tázal se:

"Kdong jeng teng dobrýng, starýng páng?"

"Fo," zněla odpověď.

"Fo? Kdo je to, Charleyi?"

"Buddha, který se v Číně nazývá Fo."

"A kdong jsoung ting dvang lideng vedleng něhong?" tázal se dále, ukazuje na obě figury.

Bonz patrně vystihl z jeho posunků smysl otázky, pročež ukázal nejdříve na jednu a pak na druhou figuru a pravil:

"Fu-sa a O-mi-to."

"Slyšíte, Charleyi, k svému překvapení pozoruji, že i vzdělanci v Číně mluví tak špatně, že jun nelze rozumět. Co tomu říkáte?"

"Mluví čínsky a japonsky: Fu-sa říkají Číňané slavnému buddhistickému patriarchovi Bodhisatoovi, jehož ona figura znázorňuje. A O-mi-to je název, který Buddhovi dali v Japonsku."

"Ale kdo a co je vlastně ten Buddha?"

"Buddha je název, původem ze sanskrtu a znamená vlastně 'mudrc'. Buddha byl slavným hlasatelem náboženství, žil tisíc

let před Kristem a jeho otcem byl Sudhodana, král Mogadhy, tento kraj je nyní nazýván Bihár. Jeho jméno bylo

Šramaná Gautama, ale byl také nazýván Sokja Muni a - -"

"Dost, dost, dost, Charleyi!" zvolal Turnerstick, ucpává si uši. "Budete-li plýtvat ještě minutu takovými jmény, budu nucen odtud veslovat. Raději bych si vyjel na moře na procházku za nejsilnějšího tajfunu, než abych zápasil s takovým vlnobitím cizích slov. Raději si prohlédneme tuto starou boudu."

A obrátiv se k bonzovi, pokračoval, ukazuje na schodiště:

"Smímeng vystoupiting?"

Bylo nám to ovšem bez námitek dovoleno, ale již ve druhém poschodí se kapitán zastavil.

"Charleyi, plazte se nahoru sám! To je opravdu horší, než na ostrově, když jsme lovili kozy! Oddechnu si zatím, než přijdete nazpět."

Vystupoval jsem s průvodcem nahoru. Kdybych byl očekával nádhernou výzdobu chrámu, byl bych se báječně

klamal, neboť ve všech částech budovy jsem spatřil jen holé stěny. Za svou námahu jsem byl odměněn jediné krásným rozhledem po širém okolí, který skýtala asi dvě stě stop vysoká věž.

Bonz byl právě jen - bonzem a tím je všechno řečeno. Jeho celé vzdělání a vědění pozůstávalo ve znalosti čistě mechanických kadidlových obětí, čímž bylo potvrzeno mé mínění o něm, které jsem si utvořil hned tehdy, když označil obě vedlejší modly jako sochy Fu-sa a O-mi-ta. Neznal ani skutečná jména božstev, která vzýval. Bonzové jsou všeobecně velmi nevzdělání lidé; žijí jen z dobročinnosti jiných lidí a z darů, které obdrží za to, že hřichy jiných lidí přijmou na sebe a činí za ně pokání nábožným životem. Poněvadž se nezení, nemají děti, ale kupují si obyčejně dítě, syna chudých rodičů, a vychovávají jej jako svého nástupce; naučí ho prostě několika pohybům a krátkým modlitbám, což je celým jejich věděním.

"Ty nejsi Fo-dse?" tázal se mne bonz.

"Nikoliv. Jsem kiao-yn, křesťan."

"Divíš se tedy zajisté, že smíš vkročit do tohoto chrámu?"

"Nikoliv, poněvadž chrámy mého boha smí navštívit každý člověk, tedy i Fo-dse."

"Modlíte se také k našemu tien-ču, a obětujete mu kadidlo?"

"Ano."

"Uctíváte jej také zvoněním a bubínky?"

"Uctíváme jej líbeznějším zvoněním a hudbou než vy."

"Jak by to bylo možné? Vy jste přece barbari a neznáte hudbu!"

"Tien-ču mají lepší hudbu než Fo-dse, Hoei-hoei, Tsang, Dši-pen a Tung-da-dse. Vaše hudba je velmi snadná, ale naše tak těžká, že ji žádný Číňan nedovede vyluzovat."

"Mám ti věřit?"

"Věř nebo nevěř, mně je to lhostejné!"

"Jak se jmenuješ?"

"Kuang-si-ta-se."

"To je vznešené jméno! Znáš nástroje, na které my teď hrajeme?"

"Znám je."

"Ale neumíš na ně hrát!"

"Neměl jsem dosud žádný nástroj v ruce, ale jistě bych zahrál na každý."

Rozpačité se usmíval.

"Na bubínek?"

"Ano."

"Na gamelang?"

"Ano."

"Na anklong?"

"Ano. Ale tážeš se víc, než smíš, neboť anklong a gamelang nejsou čínské, nýbrž malajské nástroje."

Má námitka mu způsobila nemalé rozpaky. Tázal se však dále:

"Znáš také pi-pa a kiy? Nesnadno se na ně hraje, nesnadněji než na veškeré nástroje světa."

"Viděl jsem je již, ale ještě jsem na ně nehrál, ale každému křesťanovi je hudba tak snadná k pochopení a vnímání, že by okamžitě na ně zahrál. Křesťané mají nástroje, na něž nadaný muž jen tehdy správně umí hrát, když se deset až dvacet roků denně pilně cvičí. Takové nástroje nemáte."

"Chceš, abych ti to uvěřil, proto nebudu pochybovat, ale počínáš si věru velmi směle, tvrdíš-li, že bys na kiy a pi-pa ihned zahrál! Mám oba nástroje v bytě. Chceš jít se mnou?"

"Ano."

S vítězným úsměvem, se ubíral napřed. Turnerstick nás již netrpělivě očekával. Tázal se:

"Poslouchejte, Charleyi, jaké to bylo tam nahoře?"

"Vysoké, kapitáne!"

"Vysoké? Well, to jste si mohl myslet již zde dole. Co podnikneme nyní?"

"Půjdeme do bytu tohoto muže."

"A co tam?"

"Hrát!"

"Mont, whist, taroky nebo skat?"

"Nikoliv. Hrát na kiy a pi-pa."

"Na skysy a pipy? Zbláznil jste se?"

"Nikoliv úplně. Kiy jsou housle a pi-pa kytara."

"Ah tak! Jen to řici! Já však..."

"Já si tedy pošumařím na kiy a vy si zabrnkáte na pi-pa!"

"Já? Na pípu? Jděte mi se svým pi-pa-pum k čertu! Žádat ode mne, abych brnkal na pípu by bylo zrovna takové, jako byste žádal, aby velryba pletla punčochy! Já neměl něco knouravého jakživ v ruce!"

"Budu hrát tedy sám!"

"A umíte?"

"Domnívám se!"

"Charleyi, musím vám jednou říci něco mezi čtyřma očima: neškodte si před tímto Číňanem! Medvědovi či tygrovi prostřelit hlavu, nebo zastřelit několik divokých koz - k tomu je zapotřebí jen puška a pak mířit a stisknout; ale taková pi-pa je velmi nebezpečná věc, tak že ani já se na ni neodvážuji."

"Uvidíme!"

Zatím hovořil bonz něco s obchodníkem ovocem, který potom rychle pádlil k vesnici. Domníval jsem se, že byl zjednávat svolání obecnosti, aby má porážka byla veřejná.

Od pagody se vinula úzká cestička do kopce k malému domku, který byl bonzovým obydlím. Byl od základů z bambu-su a střecha byla zhotovena z šedých cihel. Obytné místnosti byly zřízeny jen v přízemí a kryté sloupoví před nimi poskytovalo příjemně stinný pobyt.

Když jsme se přiblížili, vystoupil z domku nějaký hoch a pozdravil nás; byl to patrně bonzův žák. Náš průvodce mu pošeptal několik slov, načež nám byl přinesen čaj, který jsme pili podle čínského způsobu z malých koflíků, bez cukru, rumu a smetany.

"Nádherné zvyky!" bručel kapitán, který si uvykl pít z větších nádob. "Kdybych chtěl někdy své hochy pohostit čajem z takových nádob, vyprázdnil by jich každý dvanáct set a potom by se teprve tázal, kdy dostane čaj. Ale kdy vlastně přinese ten muž svůj pa-pum?"

"Snad nebudeme příliš dlouho čekat, kapitáne, neboť publikum -jak vidíte - se již shromažďuje!"

Od vsi se blížil velký zástup mužů, žen a dětí, a všichni nesli v rukou květiny. Když došli k domu, uklonili se nám a obdarovali nás květinami za ovoce a cigarety, které obdržela mládež. V Číně i nejnepatrnějším dárkem si člověk získá hlubokou vděčnost, a dar, kterým jsem obmyslil venkovské uličníky, mi získal přízeň všech vesničanů.

"Co učiníme s těmi kytkami, které rozhodně nemůžeme odnést?" tázal se Turnerstick.

"Vezmeme si některé a ostatní necháme bonzovi."

"Ale poděkovat musíme!"

"Rozhodně; učiním to okamžitě."

"Pardon, Charleyi, dovolíte-li, převzal bych tu úlohu na sebe!"

"Přejete-li si! Jen však pěkně a dojemně!"

"3udťte ujištěn!"

Povstal, obrátil se k zástupu a vzpřimil se.

"Činaneng, mužoveng, ženeng a děting! Přišling jsme, abychom poznaling zemi a jejing obyvateleng a začaling jsmeng u vás. A věru, počáteking byl dobryng, neboť obdařiling jste nás květinaming a kytkaming za ovoceng a cigaretyng. Vyslovuje-meng vám náš srdečnyng dík a doufámeng, že sing na nás budeteng dlouho vzpomínating!"

Tento nadšeně pronesený proslov vyvolal všeobecné nadšení, ačkoliv nikdo nerozuměl ani slovo. Shromáždění vystihlo úmysl a bylo spokojeno, nečinilo další řečnické požadavky.

"Vidíte, Charleyi, že rozuměli každému mému slovu! Přál bych si, kdybyste obstál zkoušku na pu-po zrovna jako já se svou řečí! Ten člověk již ostatně nese své břínkačky."

Vskutku bonz přinesl z vnitřku oba nástroje a podal mi je. Pokynul jsem zamítavě.

"Neslyšel jsem dosud hrát na kiy ani na pi-pa. Byl bys tak laskav a ukázal mi, jak se na ty nástroje hraje, abych mohl hrát jako ty?"

Usmál se zamyšleně jako člověk, jenž podobnou námitku očekával a pravil:

"Nedovedeš to ani, když ti to ukáži!"

Potom uchopil housle. Jejich podoba se lišila od našich, ale měly také kobylku a čtyři struny, jenže poněkud jinak sladěné. Smyčec byl těžký a podobal se našemu basovému smyčci. Číňan ho natřel obyčejnou smolou a začal potom hrát.

Číňané s nadšením naslouchali vyluzovaným zvukům, patrně jej považovali za mistra, ale nehrál ani určitou melodii, ani se jeho hra nehonosila souladem. Také předehtu jsem nemohl rozeznat a jeho koncert byl vyplněn čtyřmi tóny, které střídavě vy-luzoval.

Když odložil smyčec, upřel na mne svůj pohled, v němž se zrcadlilo nejzjevnější očekávání zvláštního uznání, když však neuslyšel ani slovo a já jen nepatrně pokýval hlavou, pravil:

"Tak se křesťan nenaučí nikdy hrát!"

"Neslyšel jsi ještě nikdy hudbu Van-kui-dse nebo Fulen v Hongkongu nebo Macau?" tázal jsem se.

"Nikoliv! Jsou to barbaři a já je nechci ani vidět ani slyšet!"

"Ukázal jsi mi, jak se hra na kiy; nyní mi zahřej též na pi-pa!"

Uchopil kytaru. Nástroj se podobal našim staromódním kytarám, měl velmi dlouhý krk s pultónovými dráty, a sedm strun.

Hra byla právě tak jednotvárná jako dříve. Chvílemi sice přitlačil prsty levé ruky na struny, ale přece jsme neuslyšeli ani melodii, ani dva souzvučné tóny, a mě maně napadla otázka, jak někdo může mít celá léta v domě takový nástroj, aniž by se i bez učitele naučil na něm zahrát aspoň několik nářevů. Vzor tohoto nástroje byl patrně převzat od Evropanů, ale na techniku bylo úplně zapomenuto.

Když skončil a posluchačstvem byl odměněn velmi uctivým potleskem, podal mi kytaru.

"Zkus tedy, zda to dovedeš."

Naladil jsem si struny podle naší škály, zkusil několik hmatů, načež jsem zahrál rychlý valčík, přičemž se mi levá ruka mihala tak rychle po krku, že posluchačstva se zmocňoval údiv.

"All devils!" zvolal Turnerstick, když jsem skončil, a plácl mě mocně na rameno. "Vy jste věru znamenitým virtuosem na pupa nebo tento... jak to, nazýváte. A o tom jste mi nic neřekl!"

Zasmál jsem se.

"Aspoň vidíte, že umím víc, nežli střílet medvědy a divoké kozy, k čemuž je zapotřebí jen mřít a spustit."

Potom jsem naladil nástroj po španělském způsobu, zabřín-kal melodii z "Kornevillských zvonků" a hrál potom fandango. Když jsem skončil, neozval se ze zástupu ani hlásek a bonz maně couvl až ke dveřím, tváře se jako člověk,

který prohrál bitvu docela.

Kapitán se pohodlně rozložil na nízké sedátko a radostí dupal nohama.

"Charleyi, zde si ještě hodně posedíme; zde je velmi pěkně a příjemně, mně se zde líbí, poněvadž jste se nedal zahanbit zrovna tak, jako já s mojí řečí. Hřejte dál!"

Potom jsem uchopil housle a naladil je podle našeho způsobu do kvint. Nejdříve jsem zahrál tříhlasný chorál, potom nějakou píseň, dále americký tanec a konečně - hlučnou polku - zcela po chuti mastra Turnersticka, který se při jejich zvucích kolébal na židli a podle taktu se rozháněl rukama i nohama ve vzduchu a snažil se vůbec, aby se celé tělo pohybovalo podle hudby.

"Huzza, sláva, znamenitě, rozkošně, nesrovnatelně!" křičel, když jsem odložil smyčec. "Zahrál jste mně z duše, Charleyi, neboť při takové muzice se člověku zdá, jakoby byl napjal veškeré plachty a byl unášen nejsilnějším větrem do tureckého nebe. Takovou muzikou opravdu člověk omládne, ačkoliv jí rozumím jako koza petrželi. Opravdu, půl života bych za to dal, kdybych mohl také při tomto koncertě účinkovat!"

"Mohl byste!"

Já?! Jak?... Co? Miníte? Či myslíte, že bych mohl koncertovat na brumlačku?"

"Neumíte zpívat, kapitáne?"

"Zpívat? Hm - ovšem... ale jen jedinou písničku. Ale tu zpívám tak dokonale, že svory praskají a stěžně se hotoví k tanci, začnu-li někdy."

"Která je to?"

"Která? Nesmyslná otázka! Ovšem že americká hymna!"

"Spust'te tedy! Budu zpívat s vámi!"

"Well, to je nádherné. Začněte!"

Opět jsem uchopil kytaru, chvíli preludoval a sotva jsem začal zpívat, vpadl Turnerstick do noty hlasem, který opravdu ladil stěžně k tanci. Hudební sluch neměl žádný a čisté tóny proto také neslyšel. Bručel text jako medvěd, jehož hlas kolísal mezi fis a g, a někdy si dovilil odvážný vzestup na es nebo d.

Ale přece jsme zazpívali celý text do konce, načež se ozval kolem nás hlučný potlesk, který zrovna tak působil bolení hlavy, jako zpěv nadšeného kapitána.

Kapitánovi zčervenal najednou obličej jako rak a jeho oči zářily radostí; vůbec byl tak nadšen, jakoby si v nějakých závodech vydobyl první cenu. Volal nadšeně:

"Hrom a peklo, to byl zpěv, je to pravda, Charleyi?"

"Nádherný!"

"Co, abychom opakovali?"

"Nemyslím! Člověk nemá plýtvat svým nadáním."

"Správně mluvíte! Ti lidé již ví, kdo a co jsme, proto si ponecháme nádherný zpěv v zásobě, aby i ostatní obyvatelé tohoto kraje poznali, co je to, když kapitán Turnerstick zpívá americkou hymnu."

Odevzdal jsem bonzovi oba nástroje.

"Věříš už, že křesťané umí hrát?"

"Hraješ lépe než my a tvá hudba je složitější než naše. Ale nehrál jsi vskutku dosud nikdy na pi-pa a kiy?"

"Nikoliv, ale v naší zemi máme nástroje, které se tvým podobají, proto na ně dovedu hrát."

"Ubíráte se nyní do Kuang-čeu-fu?"

"Ano. Vystoupili jsme jen proto, abychom si prohlédli tvou miao, což jsi nám dovolil. Byl bys tak laskav a přijal od nás malý dárek?"

"Jsem chudý a žiji jen z darů milosrdných lidí. Tvůj kom-ča mi bude vítán."

Turnerstick těm slovům ovšem nerozuměl, ale když jsem sáhl do kapsy, pochopil, o čem mluvíme.

"Pardon, Charleyi, chcete dát tomu muži spropitné?"

"Ano."

"Tak tohle vykonám já, dovolíte-li. Já sice nevylezl na věž tak vysoko, jako vy, ale za to jsem slyšel koncert a tedy zaplatím!"

Vytáhl potom svůj velký měšec a obrátil se k bonzovi.

"Líbil jsi se ming velming, hochung; protong tí dám dva dolaryng a tvémung hochoving jeden dolar. Můžeš sing za tong koupiting tabák, cigareting, nebo láhev rumung. Žijing blazeng, starý hlídačing pagody a vzpomeň sing někdy na kapitána Turnerstickinga a na jeho pěknou americkou hymnung!"

Bonz byl neobyčejně udiven. V poměru k jeho potřebám a zdejším nízkým cenám byly dva dolary malým jméním.

Nemohl již utajit radost z bohatého obdarování; vkročil mezi ostatní Čínany, ukazoval jim oba peníze a nejsilnějšími výrazy chválil dobročinnost cizinců. Potom mne uchopil za ruku a odvedl mne stranou.

"Chceš se odebrat do Kuang-čeu-fu? Smím ti dobře poradit, abych tě odměnil za tvou dobrotu?"

"Ovšem!"

"Prosím tě, abys nikomu neřekl, co ti právě říkám: chraň se Lung-yin a kuang-ti-miao!"

Tato výstraha mne překvapila; zněla skoro doslovně tak, jak mi ji řekl Kong-ni. Proto jsem se tázal:

"Proč?"

"Nesmím říci. Neslyšel jsi, že Lung-yin rádi zajímají cizince, aby si vynutili výkupné?"

"Vím. Právě přede mnou zmizela v Macau paní jistého portugalského kupce a podle všech okolností byla zajata dračími muži. Ale já se jich nebojím."

"Neznáš je, jinak by ses jich obával. Není na světě nic strašnějšího než dostat se do jejich rukou a rozhněvat je."

Kdybych byl mocný, dal bych ti jejich talisman, který by tě před nimi chránil."

"Jsou takové talismany?"

"Ano."

"Viděl jsi již nějaký?"

"Já sám... ano, viděl jsem ho."

"Jaký je?"

"Nesmím říci."

Sáhl jsem pod kabát a vytáhl medailon.

"Jsou takové?"

Sotva spatřil ukázaný předmět, zkřížil ruce na prsa a hluboce se uklonil.

"Pane, odpusť mi! Nevěděl jsem, že jsi yen-ki Lung-yinů!"

"Z čeho tak soudíš?"

Byl udiven touto otázkou.

"Máš talisman a jistě víš, že pro každou hodnotu je zvláštní odznak. Nebo jsi si ho nezasloužil a jen jsi ho našel? To by mohlo být tvým neštěstím!"

Nepovažoval jsem za nutné mu vysvětlovat, jak jsem talisman nabyt. Zdálo se však, že buddhistický bonz zná dobře organizaci poříčních pirátů; zajímalo mne tedy dozvědět se, zda je též členem dračích mužů.

"Nenašel jsem ho. Ale ukaž mi svůj."

"Mám ho doma, ale pozoroval jsi jistě na mých koflicích, že jsem vaším členem!"

Ach tak! Pozoroval jsem jeho zvláštní hmaty, když popíjel čaj. Uchopil koflík špičkou palce, ukazováčku a prsteníku, zatímco oba ostatní prsty měl nataženy. Bude třeba, abych vyzvěděl více.

"Znáš také jiná znamení?"

"Jsou jen dva pozdravy, a ty znáš každý člověk: 'čing-čing' a 'čing-lea-o'. Nyní víš i bez talismanu, že k vám náležím. Ale ty jsi mi neřekl pravdu; nejsi 'y-jin', neboťbys nemohl být vůbec ani členem, tím méně velitelem."

Tedy pozdrav byl též znamením; vyslovován byl tak, že poslední slabika zněla prodlouženě, tedy "čing-či-ng" místo, "čing-čing" a "čing-lea-o" místo "čing-lea". Mohlo mi velmi prospět, naučím-li se tomu.

"Neobelhal jsem tě, ale přece mi talisman právem náleží. Tobě však musím říci, že jsi velmi neopatrný."

"Proč? Oba jsme členy velké Lung-hui a můžeme proto o ní mluvit."

"Věděl jsi, že jsem jejím členem? Nedal jsem ti znamení a přece jsi mne varoval před dračími muži. Víš, jaký trest zasluhuješ?"

"Smrt, kdybych nebyl Ho-šang. Ale sluhu velkého Fo, nesmí nikdo usmrtit, leda Hoang-šan, neboť on je jen nejvyšším knězem. Byl jsi dobrý a velkomyslný a poněvadž jsem se domníval, že jsi cizinec, chtěl jsem tě varovat."

"Proč též před Kuang-ti-miao?"

"Neřeknu, poněvadž to asi dobře víš."

"Žij tedy blaze! Něco však ti ještě musím říci. Nevíš, že v 'Li-kingu' je psáno: zdvořilost zakazuje přísně zahanbit muže?"

"Vím, proč se ptáš?"

"Nechtěl jsi mne zahanbit? Nepochyboval jsi o slovech, která jsem ti řekl? A přece jsem ti dokázal, že je to pravda. Nyní rudne tvůj obličej hanbou. Buď v budoucnu zdvořilejší k cizincům, neboť jsou často moudřejší a chytřejší, než vy."

Čing--lea-o!"

"I-lu-fu-sing! A odpusť mi, provinil-li jsem se!"

Kapitán se již ubíral napřed. Když jsme se přiblížili k řece, odjížděla právě malá gondola, která se houpala na vodě vedle našeho člunu.

"Kdo byl ten muž?" tázal jsem se člunaře.

"Rybář, který si chtěl odpočinout."

Vstoupili jsme do člunu a napjali plachty. Kapitán se sám uchopil vesel, člunař usedl ke kormidlu a já pozoroval pestrý život na řece. Zdrželi jsme se v pagodě déle, než jsme minili. Bylo již pozdní odpoledne a snaživí lidé na řece se snažili všemožně využít ještě několik chvil denního světla.

Bylo mi nápadné, že gondola, která prchla před námi od našeho člunu, se zastavila přesně naproti nám u břehu. Nebylo proto rozhodně úmyslem muže, aby si odpočinul. Tento úmysl by mohl pojat jen tehdy, kdyby byl již urazil delší cestu nebo ji měl teprve urazit. V prvním případě by byl okamžitě přirazil

k druhému břehu a v druhém by se byl dal po proudu nebo opačným směrem.

"Znal jsi toho rybáře?" tázal jsem se člunaře.

"Nikoliv."

"O čem jste mluvili?"

"O ničem."

Kdyby mi byl dal podobnou odpověď mlčenlivý Arab, nebylo by mě napadlo pochybovat o její pravdivosti. Číňan je však nejhovornějším člověkem a nemohl jsem proto uvěřit, že by ti lidé vedle sebe seděli beze slova. Proč mne však obelhával? Nemohl jsem se toho dopátrat. Tázal jsem se dále:

"Do Vam-poa dnes nedorazíme?"

"Nikoliv!"

"Budeme si muset vyhledat místo, na kterém bychom přenocovali. Víš o nějakém?"

"Všude jsou Kung-kuan nebo tien. Nejlepší je šen-kuang-tien opodál na pravém břehu."

"Jak je to místo vzdáleno?"

"Patnáct li. Za hodinu tam budeme, potrvá-li nynější vítr."

"To je dobré. Aspoň uvidíš, jak nádherná je v noci řeka. Chceš, abych tě dopravil do jmenované krčmy, nebo ti mám

navrhnout jinou?"

"Zastavíme se v ní."

Čím dále jsme se plavili, tím více se stmívalo. Náš člunář vystrčil pestrou papírovou svítilnu; každý i nejmenší člun byl opatřen podobnou svítilnou a větší plavidla jimi byla ověšena. Osvětlení tohoto typu bylo nezbytně zapotřebí.

Nablízku sice nebylo město, ale na dohled se řeka hemžila nejrůznějšími plavidly.

Pojednou se k nám zezadu přiblížil člun s vysokým stožářem, u jehož vesel - pokud jsme mohli pozorovat v matné záři svítilen - sedělo deset veslařů. Bylo patrné, že se k nám snaží přiblížit a když se jeho před očitla naproti středu našeho člunu, zaznělo volání:

"Kiang!"

"Lu!" odvětil náš člunář.

V okamžiku pohasly na sousedním člunu svítilny; zároveň něco jako hrnec hodili na náš člun, z něhož se šířil takový omamující zápach, že jsem okamžitě pozbyl vědomí. Pozoroval jsem jen, že náš člunář se potopil do vody. Rychle totiž skočil do vody, jakmile na druhém člunu pohasly svítilny.

Když jsem opět nabyl vědomí a otevřel oči, ležel jsem svázan v člunu, který nás přepadl; vedle mne ležel dobrý master Turnerstick. Oba jsme měli v ústech roubíky, proto jsme nemohli mluvit.

Muž u kormidla se mi zdál být povědomý. Když paprsek svítilny dopadl na jeho obličej, zpozoroval jsem, že je to rybář, který se zastavil se svou gondolou u našeho člunu. Byl to Lung-yin a já se patrně právem domníval, že náš člunář byl s nimi ve spolku.

"Kiang-lu!" bylo tedy heslem těchto lidí. A "kiang-lu" - "říční drak" - byl všude nazýván vůdce pirátů, který podle tohoto slova byl tedy mongolského původu. Odjakživa byli v Číně poříční piráti, ale nikdy nebyli tak dokonale organizováni, jako v nynější době. Této organizace se obávali i státní úředníci tou měrou, že se proti ní nedovolal člověk státní pomoci. Strach jsem neměl, abych se upřímně přiznal. Zápasil jsem s africkou "Gum" a s náčelníky severoamerických Indiánů, a upřímně řečeno, byl jsem nyní neobyčejně zvědav, jak se zbavím těchto dračích mužů. Třináct mužů bylo ve člunu - deset veslařů, kormidelník a dva na přidi, kteří se bavili nějakým rozhovorem. Věděli že jsme cizinci, a patrně se domnívali, že nerozumíme čínskému jazyku, poněvadž by byli mluvili tlumeněji, abychom nerozuměli každému slovu.

Vedle nich bylo rozestaveno několik hmců, podobných měděným "čatties". Tyto pevně uzavřené nádoby byly nepochybně tzv. "páchnoucí hlavy", které činští a malajští námořní piráti používají, aby omámili své oběti, o čemž jsme se právě s kapitánem přesvědčili.

"Kdo jsou ti muži?" tázal se jeden muž na přidi.

"Tento 'Ta' je Němec a ten tlustý patrně Tung-yin, jak nám prozradil člunář. Oba jsou boháči, poněvadž jim náleží loď."

"Odevzdáš je džiahurovi?"

"Ano, dostaneme polovinu výkupného; druhou polovinu rozdělí s 'Kiang-lu'."

"Kolik se bude platit?"

"Částku určí džiahur."

"Kde mu je odevzdáš?"

"V kuang-ti-miao."

"Je tam dost místa?"

"Ano. Je tam právě jen žena jednoho Por-tu-ki, kterou jsme zajali, poněvadž tito barbaři se domnívají, že žena má také duši. Milují své ženy jako sami sebe a platí za ně rádi velké výkupné. Její muž bude informován poslem, kterého vyšleme na loď těchto dvou lidí."

Skutečně, smutné vyhlídky pro nás! Měli jsme být drženi v zajetí, až některý z těchto poctivců přinese z naší lodi výkupné. Člunář, který byl tak laskav a prozradil nás pirátům, bych byl přál všechny nejhorší věci, kdybych se mohl zhostit živého zájmu pro toto dobrodružství. Postrádal jsem prostředek, abych mohl zaplatit výkupné a nechtěl-li jsem se spoléhat na kapitánovu pokladnu, bylo zapotřebí doufat ve velké štěstí a snad použít také talisman, který mi daroval Kong-ni.

Chtěli nás dopravit do chrámu boha války - Kuang-ti - proto jsem byl varován před kuang-ti-miao! Napadlo mě, jakoby dračí muži měli své obchodní místnosti zrovna v chrámech boha války, - věc, která je pravděpodobná jen v "říši středu". Největší zájem však ve mně vzbudila okolnost, že jsme měli být dopraveni zrovna do chrámu, kde byla držena Portugalka, o níž jsem se bonzovi zmínil. Zdálo se mi, jako by již bylo mým osudem setkávat se na cestách s lidmi, kteří jsou oloupeni o svobodu.

Od procitnutí jsme se plavili již nejméně hodinu proti proudu, když pojednou zahnul člun nalevo a zabočil do jednoho z četných průplavů, které protínají jako síť čínské nížiny. Čilý život, který jsem na řece pozoroval, docela ustal a lucerny zmizely. Tma se rozložila kolem nás; jen hvězdy nám svítily na našem nedobrovolném nočním výletu a ozývali se pravidelné údery do vesel klidné hladiny. Často zabočil člun do postranního průplavu, takže jsem rozhodně nemohl sledovat směr. A potom jsem ležel na dně člunu a jeho boky mi úplně zamezovaly vyhlídku.

Konečně jsem zpozoroval něco temného před námi a člun se zastavil. Bylo to rozsáhlé stavení, které jsem však dlouho nemohl pozorovat, poněvadž nám byly zavázány oči. Potom nám odstranili z nohou provazy a nutili nás povstat.

Vystoupili jsme ze člunu, vedeni každý dvěma muži za ruce.

Nejdříve nás vedli zdánlivě širokým schodištěm nahoru, potom několika úzkými vchody do různých dvorů, až konečně jsme se ocitli v nějaké uzavřené místnosti, čemuž nasvědčovala ozvěna kroků. Zde nám sňali pásku z očí a já pozoroval, že jsme uvnitř chrámu.

Budova měla neobyčejně silné zdi a zdálo se, že je v ní jen tato místnost. V pozadí byla umístěna modla boha války, jeho syna Kuang-pinga a jeho hrozného pobočníka; tato skupina byla osvětlena několika lampami. Na kamenné

podlaze leželo asi dvacet různých luků, bambusové bodce, všemožné pistole, nože, dýky a meče ozbrojených mužů; jeden měl dokonce i řezem téměř zničenou doutňákovou pušku s neobyčejně dlouhou, jako vývrtka zohýbanou hlavní, takže zbraň dělala dojem velkého vrtáku.

Ostatně všichni se snažili tvářit aspoň tak škaredě, jako pobočník jejich tlustého boha války. Nepocítil jsem však mnoho strachu, poněvadž lidé se svými předpotopními zbraněmi v tomto okolí, se svými copy, šikmými očima, tupými nosy a divnými plášti působili na mne spíše dojmem ochotníků na jevišti při nějaké loupežné hře.

Můj dobrý přítel Frick Turnerstick byl patrně podobného mínění, poněvadž mi dával očima znamení, jakoby měl tisíc chutí poněkud použít své ohromné námořnické pěsti, jakmile se zbaví pevně je svírajících provazů. Věděl, že by se sotva ulekl tuctu těchto lidí. Číňan je obdařen spíše uskokem a potměšilostí, než tělesnou silou; chvástá se sice velmi rád, ale spustíš-li na něj rázně, pobude odvahy. A vyskytne-li se mezi nimi tu i tam silnější a větší muž, pak bývá pravidelně zbabělejší než slabší jedinci. Nastal-li by zápas, byli bychom opravdu odkázáni jen na své pěsti, poněvadž nám vzali nejen zbraně, nýbrž i vše, co jsme měli v kapsách.

Konečně nám odstranili roubíky z úst, tak že jsme si mohli aspoň pořádně oddechnout; potom nám pokynuli, abychom si sedli na zem. Sedl jsem si mezi nohy válečného boha, poněvadž místo bylo pohodlné a chránilo mne od útoku zezadu. Kapitán si sedl vedle škaredího se pobočníka, jehož sochu si pozorně prohlížel.

"Co myslíte, Charleyi," tázal se mne konečně, "je ten meč o který se ten muž opírá, skutečně ocelový?"

"Jestli je z oceli, nevím, ale železný je jistě, což ostatně lze pozorovat."

"Well! Ten chlap tu stojí již tak dlouho, a ještě nezkusil, jak by se to tím mečem ohánělo. Myslím, že mu ještě ukážu, k čemu je šavle v rukou. Nebo snad chcete zůstat v této pasti?"

"Zůstanu, jak dlouho se vám tu bude líbit. Dobří kamarádi se přece neopustí."

"Pokusíme se tedy, abychom si mohli vyjít na procházku!"

"Přetrhnete provaz?"

"AU devils - na to jsem si nevzpomněl! Snad bychom se mohli protlouci několika dobrými kopanci?"

"Sotva, kapitáne! Počítejte: dvacet mužů bylo zde, třináct jich přišlo s námi, celkem tedy třiatřicet. Nelze se protlouct beze zbraní i kdybychom nebyli spoutáni. Kdybychom měli každý dva revolvery, to by bylo celkem čtyřia dvacet ran - snad jediná

cesta k vysvobození; ale zbraně nám odebrali a potom myslím, že krveprolití nebude zapotřebí. Ostatně není vyloučeno, že dovedou střílet z našich revolverů, proto by mohl potom skončit zápas pro nás ještě nešťastněji. Víte přece: mnoho psů zajícova smrt."

"Ovšem, kdybychom byli zajíci; rozumíte mi, Charleyi?"

"V tomto případě vám skutečně nerozumím, ačkoliv víte, že nejsem zbabělec. Člověk může být odhodlaný, ale nikoliv bláznivě odvážný."

"Well; číňte tedy, co je vám libo! Budu poslouchat!"

"Promluvíme s těmi lidmi a nebudou-li mít rozum, zbude nám ještě dost času, dostat se ven násilím."

"Správně; úplně s vámi souhlasím! Ale přenecháte mně tu úlohu a budete ujištěni, že jim řádně vysvětlím, kdo jsme. Dovolíte?"

"Počkejte chvíli! Pozoruji, že se seskupili a patrně se domlouvají, aby zahájili vyjednávání."

"Dobrá! Budou brzy poučení, jak pořádný námořník umí mluvit s takovými klec-klic-kloc-kluc-klacky!"

Za naší rozmluvy byla konána krátká porada. Nyní se přiblížil jeden muž a oslovil nás špatnou angličtinou. Snad byl jediným mužem, který znal poněkud angličtinu. "Kdo jste?"

"Kdo však jste vy? My jsme skuteční lidé!" odpověděl Tur-nerstick slibně bručivým hlasem.

"Co jste?"

"Co jsme? Hm, ovšem že lidé!"

"Jak se nazýváte?"

"Myslím, že vám na tom nezáleží, mladíku!"

"Zbudeš odpovídat na mé otázky, jinak tě naučíme mluvit!"

"Nemluvíš špatně, old blunt-nose!"

Nechat se titulovat "starým tuponoscem" od zajatce, se zdálo Číňanovi přece jen přespříliš. Přistoupil blíže ke kapitánovi a pozvedl hrozivě pěst.

"Skolím tě jak..."

Kapitán sraští čelo a zahřměl:

"Away - z cestýýý!"

Číňan se toho hlasu zalekl, že odskočil několik kroků, jako by před ním uhodil hrom.

"Přiblížíš-li se ještě jednou," vyhrožoval Turnerstick, "vyfouknu tě do vzduchu jako pírkó, ty hastroši!"

Chystal se vychrlit ze sebe ještě celý proud výhrůžek, zarazil se však při prvním dalším slovu, poněvadž těsně za námi se ozval ženský hlas:

"Help, pór todos los santos! Help, meššúrs!"

Pološpanělská a poloamerická věta zaznívala odněkud za zdí, u níž byly postaveny modly; tato žena byla patrně v zajetí drženou Portugalkou, která nepochybně zaslechla tuto rozmluvu a usoudila, že jsou přítomni lidé, kteří by ji mohli vysvobodit.

"Slyšíte, Charleyi? Kdo to asi je?"

"Žena portugalského obchodníka, o níž jsme včera mnoho slyšeli."

"Vězí zde někde v této boudě bůžků?"

"Ano."

"Víte to dobře?"

"Ovšem. Dračí muži o tom mluvili, když nás sem vezli."

"Tedy jí pomůžeme ven! Vyrvu tomuto hliněnému Boho-mothovi nebo Leviathanovi - nebo koho již ten chlap představuje - šavli a nadělám z celé té bandy jitnice!"

"Máte volné ruce?"

"Ach, ano, na to jsem zapomněl! Co tedy učiníme?"

"Počkáme!"

"Ano, až se také ocitneme v podobné díře!"

"Snad se to tak brzy nestane. Ti lidé neumějí člověka pořádně spoutat. Svázali nás jen v záloktí, tak že můžeme rukama volně pohybovat. Jak pozoruji, mohl bych uzel na vašem provaze rozvázat docela snadno, jen kdybyste mohl minutu přede mnou stát."

"Minutu? Pshaw! Deset minut, Charleyi, půl hodiny a bylo-li by zapotřebí, třeba celý den! Mám k vám přistoupit a potom vás rozvázat?"

"Počkejte ještě, patrně se ještě nerozhodli."

Číňané se opět radili a podle všeho jejich výsledek nebyl pro nás příznivý, neboť tlumočník se k nám opět přiblížil s dvěma muži, z nichž každý byl ozbrojen silnou bambusovou holí. Chtěl jsem zpočátku zkusit tajemnou moc svého talismanu, ale když jsem pozoroval, že ti lidé začínají hrozit výpraskem, odhodlal jsem se, že přijmu tento způsob dohody. Když se postavili oba holemi ozbrojení muži přede mnou a kapitána, začal tlumočník opět hovořit:

"Žudu vám klást opět otázky; neodpovíte-li, dostanete holí."

Obrátil se nejdříve ke kapitánovi:

Jsi Yankee?"

"Odlež, kluku, povídám ti! Dokud jsme svázáni, není s námi řeč, slyšíš!"

"Svázání zůstanete do té doby, dokud za vás někdo nesloží výkupné. A nevykoupí-li vás, hodíme vás do vody. Jsi tedy Yankee?"

Kapitán neodpověděl; tlumočník pokynul svému průvodci, který se chystal kapitána udeřit. Rána však nedopadla, neboť kapitán nenadále vyskočil, přikročil k němu, porazil ho prudce na zem a kopl ho tak silně do břicha, až Číňan odletěl na několik kroků. Muž, který stál přede mnou, měl ve svém bavlněném pasu malajský kříš, na němž utkvěl můj zrak. Poněvadž jsem předloktím svých rukou mohl volně pohybovat, nebylo pro mne nesnadné překvapenému Číňanovi, který se nenadal tak prudkého útoku, vyrvat dýku, načež jsem jej kopl tak prudce svou těžkou námořnickou botou, až zavravoral několik kroků nazpět.

"Sehněte se, kapitáne!" zvolal jsem.

"Well; ale rychle!"

Turnerstick se rychle sehnul, takže provaz, kterým byl spoután, se ocitl u dýky. Jediným trhnutím byl rozpoután. Potom rychle uchopil dýku a rozřízl mi rovněž pouta. Vykonali jsme tento kousek tak rychle, jako bychom ho byli delší dobu cvičili; než se Číňané vzpamatovali, byli jsme již úplně svobodní.

"A nyní na ně! Come on, Charleyi!" zvolal kapitán.

Uhodil pěstmi do hliněné modly, až se roztříštila na kusy a uchopil pak mohutný na obou stranách broušený meč dlouhý pět stop a široký čtyři palce. Já neměl jinou zbraň, než dýku, která mně však mnoho prospět nemohla, a železné obětní, před modlami rozestavené pánvice. Zbývalo mně sotva tolik času, abych se jedné zmocnil, než se přiblížili útočníci.

Roztomilí Číňané měli rozhodně více úcty před obrovským mečem, než před mou pánví, neboť zatím, co kapitána pouze obklopovali z dálky; vrhl se jich na mne celý hlouček. Ustoupil jsem docela mezi nohy obrovského sedícího boha války a bránil jsem se. Pánev byla tak těžká, že kdo jí byl zasažen, klesl v bezvědomí k zemi. Již po čtvrtém úderu couvali útočníci i přesto, že byli ozbrojeni puškou, vlastně vrtákem, jímž jeho majitel na mne dlouho mířil, příšerně se přitom tvářil, ale přece nevystřelil z pouhého nedostatku pořádného doutnáku. I kdyby byl mohl vystřelit, nebylo zapotřebí obávat se jeho zbraně, která jemu byla nebezpečnější než mně.

"Odrazení, kapitáne," smál jsem se, "ale přece jsme ještě obléháni. Podnikneme výpad?"

"Co zmohou tyto skořápky proti dvěma takovým trojstěžní-kům? Vpřed! Proplujem středem!"

"Není váš meč příliš dlouhý?"

"Čím delší, tím lepší! Přál bych si, aby byl dlouhý jako hlavní fregatní stěžeň!"

Uchopil rukojeť zbraně oběma rukama a postupoval v útoku. Já podporoval jeho útok kanonádou, vrhaje velmi šťastně do zástupu ostatní železné pánvice, načež jsem začal postupovat jako střední voj. Druhé křídlo scházelo, poněvadž jsme byli jen dva.

Nepřátelský voj couvl o několik kroků nazpět, čímž byla kapitánova odvaha značně vzpružena. Jako dřívější majitel meče

zabodl hrot své zbraně do země a opřel se o ni, což se mu ovšem úplně nezdařilo, poněvadž byla příliš dlouhá. Podle zvyku hrdinů a válečníků starověku pak vypjal prsa a začal vyzývavě mluvit:

"Číňaneng, lupičing, dračí mužing, vrazi a darebovéng! Zde stojí kapitán Turninsticking a tam jeho přítel Charleying, který zabil tučet Indiánung a pět tučtů Ivung. Co jste vůči nám? Dopřávámeng vám dvě minutyng času; neodložíteling do té dobyng své zbraněng, běda vám! Nadělámeng z vás masang!"

Tato opravdově míněná slova nezůstala bez účinku, který byl však brzy zahlazen tlumočnickem, propuknuvším v hluchý smích:

"Tento Yeng-kie-li šilí; chce mluvit řečí středu a nerozumí jí! Srazte ho!"

Ale i my byli pobízeni k udatnosti, neboť se za námi ozval nenadále hlas:

"Maten a los Carajos!"

"Co říkala ta Portugalka?" tázal se Turnerstick.

"Mluví španělsky. Vyžívala nás, abychom ty chlapy skolili."

"Well, učíme to tedy! Jsme rytíři této dámy a musíme ji vysvobodit!"

Návrh rytířského kapitána mi nebyl zrovna po chuti. Číňané by nás byli již museli zdolat, kdyby skoro jejich zbabělost nebyla tak velická, neuvěřitelná. Nechápal jsem skoro, jak tito lidé mohou být poříčními piráty. Jejich převaha byla tak značná, že jsem se odhodlal přece jen zkusit kouzelnou moc svého talismanu. Již jsem sahal po řetízku, když se otevřely dveře a ve vchodu se objevil muž takové délky, že byl jistě o hlavu vyšší než já. Stavba jeho těla byla přiměřeně jeho výšce.

"Džiahur!"

Tento výkřik se vydral několika Číňanům z hrdel, načež ustoupili ještě více do pozadí, jakoby nám chtěli dát najevo, že nyní bude on rozhodovat o našem osudu.

To byl tedy vůdce pověstných Kiang-lu! Nejevil opravdu pražádnou zbabělost, která již byla ostatně vyloučena jeho původem. Džiahurové a Kolesové, Číňany zvaní Si-fan, tvoří onen mongolský kmen, který ví dosud nejméně o kultuře. Jsou silní, udatní, skromní, ale také mstiví a suroví a všeobecně je o nich známo, že loupež je pro ně zábavou. Džiahur byl velmi dobře ozbrojen; nosil v této krajině neobvyklé vysoké mongolské boty a několik pěstěných vousů pod nosem mu viselo po stranách až skoro po pás.

Své malé, pronikavé a lstivé oči upřel na shromáždění a přiblížil se pak k oběma mužům, kteří veleli člunu. Polohlasně mu vypravovali, co se stalo. Když promluví, přehlédl hněvivým pohledem své mužstvo, načež přikročil ke kapitánovi.

"Pryč s tím mečem!" rozkázal v čínském jazyce.

I kdo nerozuměl těm slovům, nepochyboval o jejich smyslu, poněvadž byla doprovázena posunkem, který byl příliš zřetelný; přece však podržel Turnerstick zbraň v rukou a chystal se odpovědět. Nevyřkl však ani slovo, neboť mohutná pěst džia-hura ho zasáhla do lebky, takže bez hlesu klesl.

Namouvěru, to byl můj způsob rány, kterým jsem si získal pojmenování Old Shatterhand! Pěst se mi nedočkavě třásla, ale přece jsem klidně stanul, neboť jsem ho nechtěl potutelně a zákeřně překvapit, jak on nebohého kapitána. Pěstního zápasu jsem se neobával, ačkoliv jsem viděl, že mým odpůrcem je fyzicky silnější muž, kterého jsem si však troufal přemoci jiným způsobem.

Přistoupil ke mně.

"Pryč s tou pávní!"

Nepohnul jsem ani brvou. Jeho pěst se bleskurychle vymrštila do výše a hrozila mne zasáhnout; téměř současně však zlostně vykřikl a couvl. Vyvrtil si pravici, poněvadž jsem ránu odrazil pěstí. Se zlostným výkřikem vytáhl levicí nůž a hnal se na mne, chtěje mne bodnout do krku - znenadání jsem mu však zasadil mocnou ránu levicí do brady a současně pravicí do spánku a -obr klesl v bezvědomí vedle Turnersticka.

To se zdálo ostatním přece již přespříliš; rvali a drali se ke mně. Vytrhl jsem talisman... Nyní nadešel okamžik, kdy jsem ho nejvíce potřeboval.

"Zastavte _ sao-sao," volal jsem na ně. "Kdo se odváží bojovat proti tomuto odznaku?"

Nejbližší přiblížení Číňané se zastavili a již na první pohled jsem poznal, že se talisman osvědčil.

"Yen-ki!" ozvalo se. "Džiahurův představený, jenž je jen Ty-sy!"

Tato slova mne přesvědčila, že dračí muži si zvolili pro své velitele stupně, jakých se užívá ve vojsku. Dar Kong-niho nebyl talismanem, nýbrž tajný odznak hodnosti. Jak se však dostal do rukou Kong-niho? Byl snad také plukovníkem poříčních pirátů? Nepůsobil na mne takovým dojmem. Vědomí, že jsem vynikajícím vůdcem Lung-yinů, mi zaručoval bezpečnost.

"Ano, svého plukovníka jste zatkli, svázali a roubíkem jste mu ucpali ústa, že ani nemohl říci, kdo je. Vše jste mi vzali -bylo vaší povinností, abyste mne prohledali - a odznak jste nenašli!"

"Odpusť nám, pane!" žadonil jeden. "Viníky jsou ti, kteří tě sem do vlekli!"

Pojednou přistoupil jeden velitel člunů.

"Nikoliv, pane, ani my nejsme viníky. Tvůj člunař nám řekl, že jsi Němec a tvůj průvodce Američan. Plavil jsi se obyčejným 'Čuan', proto jsme nemohli vědět, že patříš k nám! Kdybys byl použil Lung-čuan, nebo Lung-yen a vyvěsil naši svítlnu, byli bychom ti vzdali čest!"

"Chceš mi poroučet, co mám dělat? Džiahur mě chtěl uhdit, aniž se mne dříve otázel, kdo jsem. Svažte ho!"

"Smíme?"

"Musíte!"

Číňané uposlechli a zatím začal kapitán nabývat vědomí.

"Charleyi!" zasténal, otvíraje oči.

"Kapitáne!"

"U všech všudy, kde to jsem? Co mi to bzučí a bručí v uších - jako bych dostal holí přes hlavu - ah, Charleyi, již si vzpomínám!"

Povstal. Rána zasazená džiahurem by byla snadno jiného muže usmrtila, ale Turnerstickova lebka byla tak pevná, že jí pouhá pěst neuškodila. S vědomím se vrátily i vzpomínky na veškeré události.

"U všech hromů, zde leží ten klacek! Probodl jste ho?"

"Ano!" A tlumeně jsem připojil: "Vystupuji zde jako plukovník poříčních pirátů, zachovejte se tedy podle toho!"

"Jak?... co?... cóóó? Nuže, dobře, vytáhneme všechny plachty, vyvěsíme vlajky a žerdi a vynasážme se co nejrychleji zmizet!"

"Bez Portugalky?"

"Well, Charleyi; na tu bych byl ve spěchu zapomněl! Připneme ji ovšem k vlečnému lanu!"

"Nejdřív tedy buďte tak laskav a zapněte tomu obrovci ústa!"

"Proč? Je přece svázán!"

"Brzy nabude vědomí a kdyby mohl mluvit, kdo ví, jaké překážky by nám způsobil!"

"Dobře! Dostane roubík!"

Zatímco ucpával ústa, obrátil jsem se k Číňanům.

"Sem s věcmi, které jste nám odebrali!"

Rozkaz byl ihned vyplněn a jakmile jsem měl v rukou nůž a revolver, cítil jsem se být v bezpečí, jako bych byl na palubě

"The wind".

"Vězníte zde jistou ženu?"

"Ano. Je to Por-tu-ki."

"Přivedte ji!"

Muž, který byl patrně velitelem posádky, zmizel za modlami. Slyšel jsem vrznout dveře, načež se vrátil se zajatou ženou.

"Goeden avond - good evening, meššúrs!" pozdravila nizozemsky a anglicky, a uchopila oběma rukama sukně, a učinila hlubokou poklonu.

"Goeden avond, Mejnffrouw!" poděkoval jsem a sbíraje rychle své sporé znalosti holandštiny, jsem se tázal: "Gijzijntnit Nederland?"

Kapitán si mne docela udiveně prohlížel, poněvadž jsem oslovil Portugalku holandsky. Poznal jsem však na první pohled, že je Holandanka. Široký, temně červený obličej, plná postava, světlé vlasy, modré oči, velké ruce a nohy - bylo nemožné se domnívat, že ta žena je Portugalkou, i kdyby její oděv nebyl úplně nizozemský. Byl bych okamžitě uzavřel sázku o každou částku, že je služka. Paní bohatého portugalského kupce rozhodně nebyla, patrně proto byla pověst mylná.

Byla neobyčejně potěšena, když uslyšela svou mateřštinu a podávajíc mi ruku, pravila:

"Mluvím také německy, byla jsem v Berlíně dva roky a tři měsíce kuchařkou!"

"Jak jste se dostala z Berlína do Číny?"

"Z Berlína jsem se dostala do Hertogenboschu a Amsterdamu, kde jsem byla kuchařkou u bohatého kupce.

Odstěhoval se na mys, kde měl příbuzného, jehož obchod měl převzít. Šla jsem s nimi a když rodina vymřela, našla jsem si místo u paní jednoho kupce z Lisabonu, která mne vzala s sebou do Macaa."

"Tisíc hromů! To jste se již hodně prošla po světě! Byla jste u té paní až do posledních dnů?"

"Ano, ještě před třemi dny."

"A jak jste se dostala sem?"

"3yh' jsme na procházce; pojednou nás však přepadli lupiči a unesli mne."

"Co se stalo s vaší paní?"

"Uprchlá jim."

Nyní mi případ již nebyl záhadou. Dračí muži se asi chtěli zmocnit Portugalky, která byla patrně útlejší postavy, než tlustá Holandanka. Poněvadž Číňané považují tloušťku za první podmínku krásy a z toho důvodu každá vznešená dáma se všemožně snaží, aby byla silná, považovali služku za paní a když se jí zmocnili, nechali paní prchnout.

"Jak se jmenuje váš pán?"

"Pedro Gonjuis."

"Jak vás mohli přepadnout ve městě?"

"Bylo již pozdní odpoledne a stmívalo se."

"Co s vámi učinili?"

"Zamotali mne do sukna a zanesli na člun, potom mne dopravili sem."

"A odtud vás zavedli do toho vězení?"

"Ano. A zkusila jsem báječně mnoho. Nikdo mne nenavštívil, nikdo mi nepřinesl oběd; nemohla jsem spát, poněvadž zde byl stále hluk, takže jsem úplně zeslábla a zhubla se. Jakmile se vrátím do Macaa, nechám tu zlořečenou společnost přísně potrestat."

Maně mi bylo do smíchu, když jsem slyšel, že hladem, žízní a bděním "zeslábla a zhubla". Ale přece mi jí bylo líto. Tázal jsem se dále:

"Máte příbuzné a byla jste snad provdána?"

"Jsem děvče a nebyla jsem ještě paní. Otec a matka mi zemřeli a ostatní na mne zapomněli."

"Ujmu se vás tedy a dovedu vás nebo nechám dovést k vaší zaměstnavatelce!"

Zatím nabytí džiahur vědomí. Nemohl ani mluvit, dokonce ani sebou hnout, jen na mne vysílal zlostné pohledy a musel jsem se obávat, že jím rozmnožen byl kruh mých nepřátel o nebezpečného člena. Obrátil jsem se k jeho lidem:

"Tato žena není paní Por-tu-kiho, nýbrž její služkou. Por-tu-ki za ni nezaplatí ani grešli, proto ji odtud odvedu."

V zástupu se ozvalo reptání, dokonce jeden Číňan se odvážil činit námitky.

"Ta žena náleží nám a nikdo není oprávněn nám ji vzít. Je ženou Por-tu-kiho, poněvadž byla krásnější, než ta, která s ní šla."

Měl-li se útěk zdařit, musel jsem sehrát svou úlohu dobře. Přistoupil jsem proto těsně k němu:

"Na tvém obličejí a na tvých zkrivených hnátech pozoruji, že nejsi Čia-dse, nýbrž Tatar! Myslíš, že já, jako váš yen-ki strpím, aby mi lečjaký Tsao-ta-dse spílal lhářů! Nebo myslíš, že mi bude nesnadnější úlohou srazit tě k zemi jako džiahura, který je o dvě hlavy větší než ty?"

Uchopil jsem ho za chřtán a za rameno, pozvedl jej a mrštil jím o zed", takže byl okamžitě zneškodněn.

"Dobře, Charleyi," volal Turnerstick. "Mám vám při té hře míčem pomoci? Rána, kterou jsem od tohoto chlapa utržil, ve

mně probudila zvláštní náklonnost k takové zábavě."

"Není třeba, kapitáne, neboť doufám, že ti lidé se nám již vyhnou."

Bylo patrné, že jim ten čin imponoval.

"Přistupte!" zvolal jsem na oba muže, kteří veleli posádce v člunu. "Je váš člun dosud ještě před Huang-ti-miao?"

"Ano, pane."

"Jak dlouho jste již na tomto místě?"

"Tři dny."

"Jak dlouho ještě zůstanete?"

"Chceš nás zkusit, neboť víš, že v každém chrámu smíme zůstat jen čtyři dny."

"Dobrá tedy! Připravte se, abyste nás dopravili k řece."

"Poroučíš podniknout útok na nějakou loď?"

"Nikoliv. Přerušili jste naši jízdu a dopravíte nás proto do Kuang-čeu-fu!"

"Půjdem."

Uchopil jsem světlo a vstoupil za sochy bůžků. V pozadí chrámu se vcházelo úzkými dveřmi do temné, malé místnosti, která byla patrně skladem chrámových potřeb, poněvadž tu byly složeny umělé věnce, girlandy, papírové svítilny, obětní pánve, tamtamy a dokonce i čínská hlásnice. Bylo to vězení Holandanky. Dveře byly opatřeny pevným zámekem.

"Kapitáne, přineste sem spoutaného muže!" volal jsem.

"Well! Chcete jej složit do té kajuty?"

"Z opatrnosti. Vzít jej s sebou nemůžeme a nechat jej tak, jak leží, se mi nezdá být také prospěšné; doufám, že pochopíte, proč."

Uchopil džiahura za límec a přivlekl ho. Odnegli jsme ho do komůrky, načež jsem uzamkl dveře a strčil klíč do kapsy.

Dračí muži se klidně pohlíželi na naše dílo, načež se jeden tázal:

"Jak máme naložit s džiahurem? Oznámíš zprávu o jeho zatčení Kiang-lu sám, nebo to uložíš nám? Jsem Ing-pa-tsung našeho oddělení a jsem povinen dopravit ho do Li-tingu, neuči-niš-li to sám."

Li-ting je malé město na řece Pe-kiang a známo je zejména chovem zlatých kapříků. Tam byl tedy Kiang-la usazen!

"Žude se mi starat o důležitější věci," odvětil jsem hrubě. "Džiahur zůstane do zítřka zde, potom jej spoutaného dopravíš ke Kiang-lu."

"Dostane do té doby tvou zprávu? Tsiang-ki-um je přísný a miluje přesné konání povinností."

"Nebudeš mne poučovat, nýbrž učiníš jen to, co ti nařídím!"

"Dej mi tedy klíč!"

Výzva, která byla tak jednoduchá a přirozená, nebyla v souladu s mými úmysly, ale přece jí bylo třeba vyhovět, abych se vyhnul podezření.

"Zde je klíč; nařizuji ti však, abys neotvíral dveře, dokud nevyjde slunce."

"Jaké jméno, mám oznámit, budu-li u Tsiang-ki-uma o tobě mluvit?"

Nemohl jsem ovšem oznámit jiné jméno, leda to, které mi vymyslel Kong-ni.

Jmenuji se Kuang-si-ta-se."

"Tvé jméno je krásnější a vyšší než mé. Uposlechnu tě -každé slůvko mi bude rozkazem!"

"Postarej se tedy, aby služka Por-tu-kiho našla v člunu potravu! Nechali jste ji hladovět a žíznit. Bylo vám to nařízeno Tsiang-ki-umem?"

"Pane, víš nejlépe sám, jak je třeba nakládat se zajatými. Hladoví-li a žízni, spíše vyhoví našim požadavkům."

"Zounds, Charleyi, budete již brzy hotov s vaším vyjednáváním?" zvolal pojednou kapitán. "Mluvíte spolu tak hamižnou čínštinou, že vám nelze rozumět ani slovo!"

"Skončil jsem již a můžeme proto vyrazit!"

"Well! Dříve však musím poučit ještě ty lidi o svém mínění."

"Učinte to, kapitáne! Neuškodí nám rozloučíme-li se s těmi lidmi hodně hrubě."

"Řekněte mi však nejprve, jak se řekne čínsky ,na shledanou!'"

"Tsing-leao!"

"Tsing-leao! Tsing-leao! Snad to nezapomenu, než ukončím svou řeč."

Postavil se před Čiňany.

"Meššúrs, pirating, lupičing a šibeničičing! Poznaling jste, že my dvang jsme vašiming vysokýming vůdcing.

Přiznáteng

__<c

"Tsing-leao!" opakoval tlumeně stranou, a začal opět řečnit:

"Přiznáteng zajisté, že jsmeng lidmi, kteří se nebojing ani džablang. Tento Charleying porazil vašehong setnikang - -

_"

"Tsing-leao!" opakoval zase stranou.

"A já, kapitaning Turnngstickng zabijung každého, kdo byng se odvážil postavng se proti nám - - -"

"Tsing-leao!" zaznělo potřetí.

"Nebong protng nám reptating. Nyní odcházimeng. Po-držteng toho řfäblang tam v tom Babylonung a vzpomínejte na nás! Tsing-leao! Žijteng blazeng! Dobrou ncing!"

Vynikající řečnický výkon vyslechli s povinnou úctou, dokonce ani tlumočníkovi se neukázal úsměv na rtech. Musel jsem se také rozloučit; odbyl jsem si to krátce:

"Jdeme! Ing-pa-tsung, víš, co jsem ti nařídil. Vyříd' pozdrav Kiang-lu!"

Potom jsme opustili tento chrám, který pro nás mohl být tak osudný. Několik papírových svítilen nám svítilo na cestu k

vodě; světlo, nebylo tak jasné, abych si mohl povšimnout tvaru budovy. V přístavu bylo několik lodí, z nichž do jedné jsme vstoupili; byl to ten člun, v kterém jsme přijeli a titíž veslaři, kteří nás přivezli, vstoupili do člunu, aby nás odvezli. Poručík se postaral o pitnou vodu a ovoce, tak že Holan-danka mohla ukojit svůj hlad a žízeň.

"3ohudík!" zvolala, "že já nebohé stvoření, dostala aspoň takovou večeři. Není to sice pečené ani šunka, nebo uzené maso, ale ukojím hlad, který mi již v žaludku působí bolesti."

Dobrému "děvčeti", jak se sama pojmenovala, chutnalo znamenitě, neboť za deset minut byla zásoba, stačící k nasycení deseti osob, obětí jejich "žaludečních bolestí" a bylo opravdu zábavné všimát si výkřiků obdivu, které obrovská chuť vynutila z nitra střidmých Číňanů.

Konečně sama začala též vypravovat. Dozvěděl jsem se, že se jmenuje Hanje Helderová. Velmi se divila, že nejen lupiči ji považovali za paní, nýbrž, že je rozšířena i pověst o tom, že paní byla uloupena, načež energicky prohlásila, že nechá loupežníky oběsit.

Tato zmínka zase ve mně vyvolala otázku, jak se zachovám k říčním pirátům. Bylo sice mou povinností, oznámit vše policii, ale jaké nepříjemnosti a zmeškání času mně z toho vyplynou! A potom nebezpečí, kterému se vydávám! A bylo by to také zradou na Kong-nim, který mně prokázal takový čin!

Z myšlenek jsem byl pojednou vytržen výkřikem kapitána.

"Poslouchejte, Charleyi! Nebyl to za námi úder vesel?"

Naslouchal jsem chvíli a rozeznal jsem konečně hluk působený ponořováním vesel do vody.

"Za námi jede nějaký člun, kapitáne!"

"Yes, ale jaký? Myslím, že máme dost příčin k opatrnosti!"

"Zajistě, neboť je možné, že poručík osvobodil džiahura, kterého by ovšem zcela snadno mohlo napadnout, aby nás pronásledoval."

"Co tedy učiníme, Charleyi? Ti dračí muži zde nám ovšem pomohou."

"3ylo by nutné, abychom jim unikli na určitou vzdálenost a učinili je pak neškodnými. Chopte se vesel, jste silnější, než Číňané."

"Well, ukážeme jim, že když budeme veslovat, poletí člun jako šipka."

Nařídil jsem lidem, aby horlivěji veslovali, načež jsme jim pomohli a znásobili jsme rychlost člunu. Za chvíli jsme se doplavili k pobočnímu průplavu, do něhož jsem kázal zahrnout. Potom jsem rozkázal zhasnout světla ve svítilnách.

Veslaři uposlechli, ačkoliv jim bylo mé jednání nepochopitelné.

"Přirazte ke břehu!" nařídil jsem, když jsme jeli chvíli průplavem.

Člun narazil na břeh.

"Všichni vystoupit!"

"Proč, pane?" tázal se kormidelník.

"Smíš jen plnit mé rozkazy! Vpřed!"

Váhavě vystoupili.

"Zůstaňte zde na břehu a buďte zticha; za chvíli vás zavolám."

Uchopil jsem pak veslo a odrazil člun a zamířil k protějšímu břehu.

"Well, to je správné, Charleyi!" volal Turnerstick. "Nyní jsme se těch chlapů zbavili. Ale poslouchejte!"

"Kiang!" znělo z hlavního toku.

"Lu!" odvětili naši veslaři přes můj rozkaz, aby se chovali tiše.

Člun, který jsme slyšeli se blížit, doplul právě na křižovatku průplavů a lidé v něm se chtěli dozvědět, kterým směrem jsme pluli.

"Jsme zrazeni, Charleyi. Co učiníme?" tázal se kapitán.

"Rychle na břeh, všichni! Vyčkáme, abychom zjistili, kdo to je."

Připevnili jsme člun k bambusovníku, jehož větve se skláněly do vody a vystoupili jsme na břeh.

"Hrozí nám velké nebezpečí, pane?" tázala se šeptem Ho-land'anka.

"Dozvíme se to brzy," odvětil jsem.

"Ik vrees mij niet. Dejte mi hůl nebo veslo a já těm chlapům dám po hlavě, až jim bude brnět v uších!"

Vskutku, odhodlané "děvče"! Jiná by v takovém okamžiku padala do mdlob.

"Sláva, slečno Helderová! Vesla jsou připravena. Vyberte si, které si přejete a myslíte-li to vážně, tedy miřte jen na hlavu."

"Buďte bez starostí. Já těm lidem již ukážu, jakou sílu má Holan'danka!"

Vesly působený hluk se nyní ozval docela nablízku.

"Kiang!" zaznělo ještě jednou.

"Lu!" odpovídali z protějšího břehu.

Člun přirazil na místě, kde stáli naši veslaři.

"Kde je váš čuan?" ozval se hlas, podle něhož jsem okamžitě poznal džiahura.

"Na protějším břehu."

"Kde je ten ta-yin s ženou a svým průvodcem?"

"Také tam!"

"Proč jste opustili člun?"

"Yen-ki nám nařídil."

"Není Yen-ki, není plukovníkem dračích mužů. Odznak ukradl. Musí nám ho odevzdat a potom zemře. Čekejte zde!"

Člun se blížil k nám. Pokusit se o útěk nebylo radno, poněvadž jsme neznali četnými průplavy protkané území; nezbývalo tedy nic jiného než se bránit. Proto jsme je nesměli nechat vystoupit na břeh.

"Stůjte!" volal jsem na ně. "Zde nepřirazíte?"

"To je on! Na něho! Skolte ho!"

Spatřil jsem džiahurovu obrovskou postavu uprostřed člunu, který přirazil, a několik jeho průvodců skočilo na břeh. Uchopili jsme vesla - dva údery, ještě dva a srazili jsme je.

"Vezměte si vesla!" nařídil Mongol. "Zabte ty Yeng-kie-li--tsey!"

Zůstal ve člunu a ostatní vyskákali. Tři se na mne vrhli a současně se chystali zasadit mně ránu. Nejprudnějšího jsem zasáhl pěstí, ale rány ostatních dvou mužů jsem nemohl odrazit. Byl jsem uhozen do levého ramene a současně mne uchopili dva muži zepředu a zezadu.

"Držte ho pevně!" volal džiahur.

Rychle potom vyskočil na břeh. Ohnal jsem se a vyprostil z rukou obou malých mužů, ale přece nikoliv tak rychle, jak bylo nutno. Džiahur nemohl vládnout pravou rukou, ale v levé se mu leskla dýka. Rychle jsem uhnul; čepelí jsem byl zasažen do ucha. Uchopil jsem ho za chřtán a za rameno, ale současně se oba muži na mne vrhli, já klopýtl o veslo a klesl jsem na zem. Již jsem spatřil Mongolův nůž zablýsknout se ve vzduchu.

"Zhyn, Yen-dši!" volal.

Nedořekl však, neboť znenadání byl zasažen mocnou ránou do ramene, čímž jsem získal čas a povstal jsem. Rána mu byla zasazena Holantfankou.

"Neráčí pánové prchnout?" volala. "Nebo vám snad mám zpřerážet hnáty?"

"Pomoc, Charleyi!" volal v tom okamžiku kapitán.

Ohlédl jsem se a zpozoroval, že leží na zemi a těžce se brání útočníkům. Rozehnal jsem se pěstmi na džiahura. Klopýtl a padl do vody. Porazil jsem pak Čňany a spěchal na pomoc Turner-stickovi.

"Pozor, pane!" volala udatná kuchařka. "Plavou přes vodu jako ryby!"

Pomohl jsem kapitánovi, aby se mohl vzpřímit, potom jsem chtěl hájit břeh, když jsem byl pojednou zasažen ranou do hlavy, až mne přešel zrak i sluch. Ocítl jsem se v polobezvědomí a bránil se jako ve snu. Spatřil jsem postavy vynořovat se z vody a uchopit vesla; byli to nepochybně veslaři z našeho člunu, kteří spěchali ostatním na pomoc; spatřil jsem dále kapitána uštěďřovat dokola rány jako šílenec a také kuchařka se statně oháněla veslem. Rána do týla na okamžik ochromila mé nervy. Veslo mi bylo příliš těžké, proto jsem uchopil oba revolvery.

Když jsem vypálil prvou ránu, zvolal kapitán:

"Hrom a peklo! Na tyto hračky jsem si nevzpomněl! Ven s nimi! Dvanáct ran - dvanáct darebáků!"

Zahřmělo několik výstřelů. Spatřil jsem dračí muže skákat do člunu a vypálil jsem na ně všechny náboje. Myslím však, že ani jediná koule netrefila, poněvadž zvláštní slabostí se mi třáslu ruce. Také udatný Turnerstick neskotlil patrně mnoho lupičů, poněvadž trefil vždy stranou, chtěl-li někoho střelit před sebou.

Četné výstřely však vykonaly svou povinnost, neboť dračí muži zmizeli. S nimi však také oba čluny.

"Kam tak rychle?" volal Turnerstick za nimi. "Zbabělí sketo-véng, bídní zajíc, bázlivi balicing! Pojď přec sem, Mongo-leng. Kapitán Turningsticking by ti rád dal, na shledanou! na tvář!"

"Zmizeli, jak pára," volala kuchařka, která si počínala tak neobyčejně udatně. "Hoe vaart gij, Mynheer?"

"Nikoliv nejlépe, slečno Hanje," odvětil jsem, přemáhaje se všemožně, abych mluvil hlasitě. "Byla... mi... zasazena... prudká rána... do hlavy!"

"Co se děje, Charleyi?" tázal se starostlivě kapitán. "Mluvíte jako opilý! Zasáhla vás snad rána do týla?"

"Ovšem!"

"Zlé nadělení! Do čela nebo do lebky nechť mne klepe, kdo chce, jak si přeje, ale zde vzadu... tam kotví život... to místo je důležité jako kormidlo u lodí; je-li poškozeno, je veta po jízdě. Co však máme dělat?"

"Nic! Potřebuji klid a studený obklad."

"Obojího se vám dostane. Vody je zde nadbytek a před svítáním toto nešťastné místo nemůžeme opustit, proto zbývá dost času, abyste se zotavil."

Voda sahala až po okraj pobřeží. Vykrojl jsem si nožem okrouhlý dolík, který se ihned vodou z průplavu naplnil a lehl jsem si potom naznak, když jsem svěsil hlavu do důlku.

"Ten chlapík má nápady! Nepotřebuje ani obklady, ani ošetřovatele!"

"Mohla bych vám něčím posloužit, abyste si mohl pohodlněji odpočinout, pane?"

"Děkuji! Sama postrádáte pohodlí!"

"Já to již překonám. Lehnu si na zem a pokusím se usnout."

Kapitán jí pomohl upravit z proutí čínské vrby polštář, který ovšem nevynikal měkkostí prachové peřiny; lehla si a zakrátko nám oznamoval silný chrapot, že naši udatné průvodkyni se spí pohodlně i zde pod širým nebem, kde ovšem váł příjemný vlažný vánek.

"Nebylo by snad dobře, kdybychom si byli vyhledali jiné místo, Charleyi?" tázal se kapitán.

"Proč?"

"Bojím se, že ti chlapi se vrátí!"

"Budou opatrní!"

"Myslíte? Neškodilo by tedy, kdybych si pořídil také nějaký polštář; neboť sotva bych se dočkal, než by mi sem někdo přinesl mé visuté lůžko."

"Jen si lehněte! Zůstanu na stráž."

"Nejste však příliš zraněn? Byl jste omráčen, a pak člověk lehce usne."

"Nebojte se! Voda mne neobyčejně osvěžuje."

"Well. Tak! Postel je hotova, Probudte mne za hodinu, abych vás mohl vystřídat. Good night, Charleyi!"

"Dobrou noc, kapitáne!"

Ve dvou minutách znělo chrápání, které dosud bylo monologem, v duetu, a to tak strašně, že by bylo poděšilo i poříční piráty. Já však stále pozoroval nade mnou třpytící se hvězdy středu. Dlouho, dlouho jsem na ně pohlížel a klid se uhnízdil v mém nitru, když jsem si vzpomněl, že nejvyšší dobrotivý a všemohoucí Otec nás ochraňuje, ať jsme kdekoliv. Mé myšlení a citění splynulo v tichou modlitbu, až se mi začala zavírat víčka. Turnerstick předpovídal správně... já usnul - -

V "LUNG-KEU-FIANG"

Když jsem se probudil, bylo již ráno. Byl bych však nepochybně spal ještě déle, ale ve spaní jsem se obrátil obličejem do vody, čímž jsem byl probuzen. Únava i účinky úderu vesla byly spánkem zažehnány. Povstal jsem. Hluboké šlépěje v povolné půdě byly jedinými patrnými známkami nočního zápasu a přes veškeré úsilí jsem nevypátral ani jedinou krůpěj krve, která by byla důkazem, že naše výstřely se neminuly cíle.

Opodál na severu jsem spatřil zdi Kuang-ti-miao a hustý mrak par na protější straně mne poučil, jak daleko vzdálení jsme byli od řeky. Bylo nám třeba jít jen asi půl hodiny, abychom se ocitli na jejím břehu.

Probudil jsem kapitána.

"Loď, ahoj!"

Rychle povstal.

"Ahoj! Bárka 'The Wind' z... u všech všudy, to jste vy, Charleyi? Doufám, že jste si ze mne přece nechtěl dělat blázna ... hm, kde jsme vlastně zakotvili?"

"Račte, prosím, ponořit hlavu na okamžik do mého dolíku, kapitáne; vzpamatujete se potom ihned."

"Ah, ovšem! Zde je ta modloslužebnická bouda, zde řeka a zde... aha, nizozemská lady, která snědla dvě ošatky melounů, oliv a ořechů."

"Za to se však potom statně oháněla veslem, kapitáne!"

"Pamatuji se! Nádherná ženština! Házela veslem, jako starý vrchní lodník. Probudíme ji?"

"Musíme."

"Dobrá; probudím ji sám."

Přistoupil ke spící Holandance.

"Psst, mylady, mistress, miss...! Nebyla byste tak laskavá a pootevřela trochu svá očka? Sluníčko již dávno vytáhlo kotvy!"

Povstala.

"Dobrý den, drazí pánové! Spala jsem hodně dlouho?"

"Good morning! Nikoliv, neboť já právě také vyplul. Ale tuhle náš přítel je již dlouho vzhůru."

"Nebolí vás příliš hlava, pane?" tázala se starostlivě.

"Děkuji, slečno; jsem již úplně zdrav. Vyrazíme, kapitáne?"

"Myslím, že již zde pro nás není práce. Můžeme čestně odejít, poněvadž jsme ovládli bojiště."

"Ale nepřijemná věc je to přece, a velkou slávou se honosit nemůžeme, poněvadž nám ujeli s našimi zavazadly a vydobytým člunem."

"Nemluvíte úplně nesprávně, Charleyi, ale za to jsme osvobodili dámu, zrovna jako v nějakém románě nebo v divadelní hře. Tisíce jednotlivců na světě se nemohou honosit podobným činem a tím se již opravdu můžeme doma pochlubit.

Vidíte, Charleyi, uznávám, že je správné, co říkáte: nutno jít do širého světa, abychom poznali země a jejich obyvatele, a když se člověk naučí tak těžkou řeč, jakou je čínská, není již zapotřebí příliš mnoho vědomostí, aby potom mohl psát podobné knihy jako vy."

"Nemylte se, kapitáne! Čínská řeč není těžší než jiná; lidé se sice domnívají, že je těžká a všeobecně to tvrdí, poněvadž to od jiných slyšeli, ale nikdo se o správnosti tohoto tvrzení nepřesvědčil."

"Well! Ale my jsme se přesvědčili, je to pravda? Jsem zvědav, jak budou otvírat oči v kapitánském pokoji u Hobokenu u matky Thickové, až starý Frick Turnerstick začne plyně mluvit činsky. To bude věru největší zvláštnost, která se tam v posledních letech udala. Nemyslíte, Charleyi?"

"Jsem úplně přesvědčen, že se všichni budou neobyčejně divit. Ale - vpřed! Meškat déle na tomto místě, by bylo bezúčelné."

"Nejraději bych se ještě vrátil do toho chrámu a promluvil s těmi dračími muži, než odejdeme k řece."

"Snad se toho dočkáte, neboť první evropskou nebo americkou loď, kterou potkáme, požádáme o pomoc."

"U čínských úřadů tedy případ neoznámíte?"

"Třeba si věc ještě rozmyslet."

Šli jsme podél hlavního průplavu až k řece. Právě když jsme přišli k toku, blížila se holandská pinoska. Šťastná věru náhoda! Volali jsme na ni, proto přistála.

"Kam plujete?" tázal se potom kapitán.

"Do Macaa, loď 'De Walk' z Amsterdamu."

"Prokázali byste nám nepatrnou službu?"

Jakou?"

"Zde je jedna dáma z Macaa, kterou poříční piráti zavlékli do zajetí. Vysvobodili jsme ji. Vzali byste ji prosím vás s sebou?"

"Holandanka, je to pravda?"

"Yes; hodné děvče, mohu vás ujistit!"

"Necht' k nám vstoupí!"

"A jízdné? Zaplatíme ho!"

"Kdo jste?"

"Kapitán Turnerstick z ,The wind', z New Yorku."

"Jste čestný muž - Mynheer! Jízdné nepožaduji. Ujímáme se přece krajanky!"

"Well! Jak jste hodní lidé! Pozdravte ode mne vašeho kapitána!"

"Děkujeme! Nepřejete si přisednout?"

"Nikoliv, ubíráme se po proudu!"

"Jiné služby bychom vám nemohli prokázat?"

"Jíky! Nic nepotřebujeme?"

"Tedy sbohem, kapitáne!"

"Good bye!"

Naše "děvče" se s námi nemohlo tak rychle rozloučit; zatím uplynulo ještě několik minut, než nám řekla aspoň tisícátý díl toho, co nám bezpodmínečně říci chtěla; pinoska byla skoro již uprostřed řeky, když nám udatná kuchařka stále hlasitě děkovala za své vysvobození. Poslední ujištění, které jsem ještě zaslechl, končilo, že nechá "tu mizernou společnost oběsit".

Nezbylo nám, než klidně čekat na břehu na vhodný člun. Poněvadž se na řece plavilo stále velké množství člunů, doufali jsme, že nám nebude zapotřebí přepínat svou trpělivost, a skutečně také jsme zakrátko spatřili blížící se malou anglickou soukromou jachtu, která na dané znamení přirazila ke břehu.

"Co se stalo?" ptal se kapitán z paluby. "Chcete jet s námi?"

"Kam plujete, kapitáne?"

"J3o Wam-poa a Kantonu."

"Jeli bychom, kdybyste hodinku počkal."

"Proč?"

"Hned se to dozvíte. Nechtě nám spustit lano."

Za minutu jsme již stáli před kapitánem na palubě.

"Podle řeči jste Američan?"

"Yes, sir, kapitán Turnerstick z ,The wind' z New Yorku; kotvím právě v Hongkongu."

"Ach, ano. Viděl jsem tu loď. A ten muž zde?"

"Můj přítel, chlapík, který se toulá světem, aby poznal země a jejich obyvatele. Považoval jsem takové zaměstnání až dosud

za báječnou hloupost, ale přesvědčil jsem se, že tím nelze zrovna opovrhovat."

"A chcete nyní dál, abyste si prohlédli Kanton?"

"Yes, sir. Dffve bychom vás však prosili, abyste s námi vyslal několik mužů; chceme se zmocnit společnosti poříčních pirátů, která se povaluje tady v sousedství."

"Patrně dračí muži?"

"Ano, sir. Přepadli nás a omámili nás včera zvláštními páchnoucími hrnci, načež nás odvěkli do chrámu, kde je snad zastihneme."

"Mluvíte-li pravdu, půjdou s vámi nejen moji hoši, nýbrž i já. Ovšem, bez hlídačů zde nemohu loď zanechat. Ale dvanáct mužů vypravím do pole."

"To je více, než je jich třeba, kapitáne!"

"Jak daleko je onen chrám?"

"Ne příliš přes tři míle."

"Urazíme je za půl hodiny. Moji hoši znamenitě veslují. Kolik je tam dračích mužů?"

"Hm, dvacet nebo třicet; ta věc však postrádá význam, neboť jeden dobrý Angličan platí za deset."

"O tom jsem přesvědčen. Pojdte se mnou do kajuty na nějaké sousto a doušek, neboť myslím, že jste si u těch darebáků jídlem žaludky nezkazili. Musím se vám však také představit; jsem Tom Halverstone z Greenocku na Clydu - víte, kde staví ty nejpěknější a nejrychlejší parníky."

"Znám to místo a věru - všechna čest! Tedy vpřed, kapitáne, neboť dobrá snídaně je pro člověka tím, čím dobré uhlí pro parník: bez jídla a uhlí není pořádná jízda!"

Za naší snídaně zařídil kapitán na palubě, co bylo zapotřebí, a než uplynula čtvrt hodina, seděli jsme - počtem patnáct dobře ozbrojených mužů, v úzkém člunu, který letěl po hladině průplavu, jako by byl vystřelen z děla.

"Kdo byl vůdcem dračích mužů?" tázal se Halverstone.

"Jistý Mongol."

"Domníval jsem se... Chlapi náleželi tedy k bandě Kiang-lu--a, o němž kolují četné pověsti."

"Zajisté; džiahur je jemu podřízeným vůdcem."

"Well! Proto mne naše výprava tím více zajímá. Doufám, že je překvapíme."

"Pochybují, neboť nesouhlasím s míněním přítele Turner-sticka. Po událostech dnešní noci získali piráti patrně rozum a opustili rychle Kiang-ti-miao."

"Vypravujte mi přece podrobněji celou událost, smím-li vás prosit."

Vypravoval jsem mu naše příhody, nezmínil jsem se ovšem o talismanu a některých jiných podrobnostech. Turnerstick pochopil, že chci něco zamlčet a moudře pouze přisvědčoval.

"To opravdu není jen událost, nýbrž skutečné dobrodružství!" zvolal Halverstone. "Nyní bych ovšem skoro také věřil, že se ti chlapi snažili prchnout. Ale bezúčelný náš výlet přece nebude; aspoň se mi naskytá důvod prohlédnout si takový čínský chrám."

Neuplynulo ani půl hodiny, když jsme přirazili ke břehu na onom místě, na kterém jsme včera vystoupili. Ve večerní tmě včera bylo nesnadné zapamatovat si směr, dnes však bylo hračkou objevit vchod do chrámu, který jsme ostatně již dnes ráno z dálky viděli.

Překvapilo nás, že u vchodu nabízeli dva muži ke koupi květiny a kadidlové sloupky. Po širokých kamenných schodech jsme se ubírali k nim.

"Tsing-tsing!" zdravil jsem. "Je vstup dovolen?"

"Každému je dovoleno vstoupit, kdo věnuje božimu sluhovi kom-ča," zněla odpověď.

"Je sluha přítomen?"

Je uvnitř miao; spatříš jej, vejdeš-li dovnitř. Ale musíš přinést bohu také nějakou oběť."

Jakou?"

"Květiny a tsong-hiang, který zapálíš."

Muž chtěl ovšem něco vydělat. Ponechal jsem mu jeho květiny a tsong-hiang a odevzdal mu raději malý kom-ča, který s velkým díkem přijal a okamžitě se o něj se svým druhem rozdělil.

"Je mnoho Kuang-ti-dse v miao?" tázal jsem se.

"Dosud ani jediný."

"Odkdy zde stojíte?"

"Od východu slunce."

"Přicházejí věnci také v noci, aby vzývali boha?"

"Ano."

"To jste zde tedy také?"

"Nikoliv. V noci přicházejí jen ti věřící, kteří se nebojí zlých duchů, s nimiž mocný Kuang-ti začne zápasit, jakmile se setmí."

"Přicházejí sem zlí duchové každou noc?"

"Nevím. Dnes však zde byli, neboť uloupili božimu pobočníkovi meč. Kuang-ti je však silný a mocný a zahnal je."

"Co říká ten člověk?" tázal se Turnerstick. "Mluví docela špatnou čínštinou!"

"Říká, že jsme čínskými bohy války."

"Má patrně o několik koleček v hlavě víc nebo méně."

"Možná! Myslí, že v noci zde byli zlí duchové a vyrvali modle meč; ale mocný Kuang-ti je prý zahnal. Jsme tedy Kuang-ti neboli bohy války."

"Těm mužům je patrně známo tak dobře jako nám, co se v noci udalo, ale bojí se něco prozradit."

"Snad!"

"Jsou dračí muži ještě zde?"

"Nikoliv."

"Well! Prohlédněme si tedy aspoň tu Rinaldiniho boudu."

Vchodem jsme vstoupili do obdélníkového dvora, v němž byly po stranách dvě pagody. Druhým vchodem jsme se dostali do druhého dvora, kde na pravé i levé straně jsme spatřili dvě menší kaple s tlustými figurami Kuang-tiho a jeho obou společníků: syna a pobočníka. Třetími vraty jsme vstoupili přímo

do hlavního chrámu, jehož vnitřek jsme si již včera prohlédli. Za skupinou bůžků jsme našli i zmíněnou komůrku. Po stranách hlavního chrámu byly dva východy do posledního dvora. V tomto dvoře byly pouze dvě čtyřhranné, vodou naplněné žumpy. Budovy byly obehnané silnou, asi patnáct stop vysokou cihlovou zdí, tvořící pravidelný obdélník, jehož obrazec je proto připojen, poněvadž půdorys čínského chrámu bude snad čtenáře zajímat.

Teprve když jsme vyšli postranním východem na poslední dvůr, uviděli jsme hledaného "sluhu božího" a k nemalému překvapení jsem poznal muže, který včera tak dokonale mířil osvědčenou doutnákovou puškou. Nyní byl oděn šatem bonzů.

"Poznáváte toho muže, kapitáne?" tázal jsem se Turnersticka.

"Hrom a peklo, není to ten kanonýr, který nás chtěl zastřelit z toho velkého nebozezu?"

"Nemýlím se tedy, poněvadž já ho také ihned poznal."

"Kněz je dračí muž?" tázal se Halverstone.

"Ano."

"Rozkošné! Uznání mu nezůstaneme dlužni, neboť u čínských soudů bychom se marně dovolávali pomoci nebo spravedlnosti. Vykrákáme ho tedy sami za uši."

"Knězi? A na místě, které je posvátné?" tázal jsem se.

"Pshaw!" odvětil Turnerstick. "Pozoroval jste včera večer něco posvátného? Několik ran, docela slušných ran ten chlap dostane. Jeho bůh války nechť mu potom záda natře balzámem."

V každé jiné zemi by byl podobný úmysl spojen s nebezpečím života, ale v čínských zkorumpovaných poměrech se mi nezdála být taková odplata nebezpečná.

Sluha boží nás nepozoroval; stál u jedné žumpy a krmil želvy, které v ní choval. Zaslechl naše kroky, obrátil se. Zřejmě bylo patrné, že se neobyčejně ulekl, když nás uviděl. Ale ihned se zase vzpamatoval a v jeho úskočném obličejí nebyl ani zákmít nepokoje.

"Jsi sing tohoto Kuang-ti-miao?" tázal jsem se.

"Nikoliv," odvětil pyšně.

"Jsi snad tedy Ho-šang?"

"Ano."

"Dobře! Smíme si chrám prohlédnout?"

"Každý sem smí vstoupit. Kdo obětuje bohu a nezapomene jeho sluhu."
"Nezapomeneme na tebe! Zdá se však, že sem vpouštíš také muže, kteří bohu neobětují, nýbrž jsou jeho nepřáteli."
"Proč se tak domníváš?"
"Viděl jsem, že tvému bohu byl vyrván z rukou meč."
"To učinil čit-gur!"
"Čit-gur? Co hledal čit-gur v tomto chrámu?"
"Nevíš, že je nepřítelem bohů a přepadá je, aby s nimi zápasil? Ale bozi jsou mocnější než on. Meč jim vyrvat může, ale oni ho přece přemohou a zaženou zpět do ta-kang."
"Viděl jsi již někdy takový zápas?"
"Nikoliv. I kněz by byl usmrcen, kdyby se odvážil dívat."
"Tedy jsi také čit-gura dosud neviděl?"
"Nikoliv."
"Já jej viděl. Mám ti jej ukázat?"
"To nemůžeš!"
"Mohu, a třeba hned!"
"Kde je?"
"Ukázal jsem na Turnersticka."
"Zde! Prohlédni si ho dobře a vzpomeneš si, že jsi toho d'ábla již jednou viděl."
"Mluvíš věci, kterým nerozumím."
"Mluví m zřetelně. Řekl jsi, že čit-gur vyrvál tvému bohu meč, je tedy tento muž čit-gurem, neboť on mu ho vzal."
"Nerozumím ti."
"A přece jsi byl přítomen! Máš krátkou paměť; nesahá ani od noci do rána. Pomohu ti: kde je džiahur?"
"Neznám ho. Kdo je džiahur?"
"Cítil jsi se uražený, když jsem tě tituloval sing namísto Ho-šang. Jsi mudrc, kněz a vzdělaný muž a - nevíš ani kdo je džiahur?"
"Jen Fo je vševědoucí, člověk však nemůže vědět všechno."
"Jsi Ho-šang a byl jsi tedy v klášteře, kde jsi studoval šan--hai-king a hoan-yi-ki. Také Fo-kue-ki znáš a nechceš se upa-matovat, kdo je džiahur? Já jsem si-yin a v si-ti znají dobrý prostředek pro zbystření paměti."
"Dej mi ho tedy!" pravil usměvavě.
"Dostaneš ho!"
Obrátil jsem se k jednomu námořníkovi.
"Uvnitř komory je několik bambusových holí k nošení svítilen. Přines jednu nebo dvě; tento muž dostane deset ran."
"Ay, sir; okamžitě budou zde."
Odběhl a za okamžik se vrátil s několika bambusovými holemi.
"Podržte ho a dva mu vysázejte po pěti ranách," nařídil jsem. Tato malá zábava se neobyčejně líbila siláckým námořníkům. Uchopili bonze a položili ho na zem. Bránil se ze všech sil, ale když viděl, že je vše marné, uchýlil se k poslednímu prostředku:
"Odvažujete se bit kněze! Velký Fo na vás pošle Čit-gura, který vás odvede do pekla!"
"Čit-gur je přítomen a nečiní námitky proti zamýšlené odměně," odvětil jsem.
"Obžalují vás tedy u hing-pu!"
"Učiň to, ale nezapomeň, že nejsme Čiňany a že se tudíž nemusíme obávat tvého hing-pu! Znáš džiahura?"
"Nikoliv."
"Začněte!"
Po první ráně copatý muž vykřikl, ale druhou byl zlomen jeho odpor.
"Zadržte, znám ho!"
Pokynul jsem, aby přestali.
"Vidíš, jak znamenitě bystří můj prostředek špatnou paměť! Kde je džiahur?"
"Odešel."
"Kdy?"
"Ihned po svém návratu z průplavu."
"Kam prchl?"
"Nevím."
"Kde jsou ostatní?"
"Šli s ním."
"Kam?"
"Nevím."
"Lžeš!"
"Nelžu. Přijdou a neřeknou nikdy, odkud; odejdou a neřeknou, kam."
"Tvá paměť není ještě dost dobrá; poručím ještě, aby ti ji zbystřili."
"Neučiníš to, neboť jsem kněz!"
"Učiním to, neboť ty jsi lung-yin!"
"Neznám lung-yiny!"
"Tvá paměť je čím dál špatnější! - Pokračujte!"
Ihned po prvé ráně zvolal:

"Zadržte! Vim, kde je!"

"Kde?"

"U Tsiang-ki-uma."

"Kde bydlí?"

"V Li-tingu."

"Jak se jmenuje?"

"Nevím."

"Pozoruji, že můj prostředek dosud úplně nepomohl."

"A nepomůže, pane. Všichni lung-yinové sice ví, že Tsiang--ki-um bydlí v Li-tingu, ale jen nejvyšší vůdci ho znají."

Bylo to ostatně zřejmé a statně jsem pozoroval, že bonz nyní nelhal. Tázał jsem se proto dál:

"Ale ostatní muži se s ním neodebrali do Li-tingu?"

"Nikoliv."

"A kam tedy?"

"Do Kuang-čeu-fu."

"Vedl je poručík?"

"Ano."

"Kde je tam lze vypátrat?"

"V Šam-pan-fu."

"Popiš mi to místo podrobněji."

"Nablízku Ši-sa-hang Angličanů je velký hostinec šam-pan, kterému říkají Van-ho-tien. Tam se lze setkat s dračími muži."

"Odbývají své schůzky ve všech kuang-ti-miao?"

"Nikoliv ve všech, nýbrž jen v těch, které jsou blízko řeky."

"Znáš ty, kteří zde včera byli, všechny podle jména?"

"Ani jediného. Smí přijít jen ti, kteří nejsou známí. Ukáží svůj odznak a člověk je musí poslouchat, nechce-li být usmrcen."

"Zjistím, zda mluvíš pravdu. Obelhal-li jsi mne, vrátím se, abych se s tebou vyrovnal."

"Nuže, Charleyi, co vám řekl," tázał se Turnerstick, když pozoroval, že jsem s mužem ukončil rozhovoru.

"Celá společnost je pryč."

"U všech všudy, to je nepříjemné! Kde?"

"Částečně v Kantonu, částečně také jinde."

"Ostatně, mohli jsme si to myslet," prohodil Halverstone. "Ti lidé si nesednou a nebudou čekat, až přijdeme. A ta stará stavba neposkytuje také mnoho zajímavostí. Proto vyrazíme!"

.Myslím, že by tato zmije měla dostat nejdříve svou celou porci," prohodil Turnerstick.

"Neprospělo by nám to, kapitáne."

"Well, odškodním se tedy tím, že si odnesu na památku meč modly."

"yla by to krádež nebo dokonce svatokrádež a poněvadž vzývání boha války je nařizováno císařem, mohli bychom se ocitnout ve velkých potížích."

"Jak si přejete, Charleyi! Ale pomstít se musím. Proto každého dračího muže, kterého potkám, na místě skolím - o tom nepochybujte."

Co jsem mohl podniknout proti bonzovi? Udat jej úřadům? Bylo by to bezvýsledné! Osobně se mstít, nebylo po mé chuti. A podobně i vůči Lung-yinům. Udání by mi nebylo prospělo, o tom jsem byl pevně přesvědčen. Ucházet se o pomoc u vyslanectví jsem rovněž nechtěl; věděl jsem přece, jak nekonečné jsou tyto právní cesty a právě v té době bylo postavení zástupců cizích států tak neobyčejně nesnadné, že mi věru ani ve snu nenapadlo, abych jim - nebo aspoň jednomu z nich - jejich úlohu ještě ztříčoval. Mé dobrodružstvími nezpůsobilo žádnou jinou škodu, ledaže jsem pozbyl příkrývky a kousek ucha velikosti hrachu a obojí jsem již oželel. Halverstone se tázał:

"Co zamýšlíte podniknout ještě v této záležitosti?"

Odvětil jsem:

"Nic, sir, vůbec nic. Jsem přesvědčen, že vysoce postavení mandarínové berou podíl z výdělku dračích mužů. Co zbývá tedy cizinci?"

"To je pravda. Ale je správné, aby dva muži, jako jste vy, byli připraveni těmi lidmi o svobodu a ještě o jiné věci a nezakročili ani u zástupců svých zemí?"

"Ti zástupci jsou mnohdy šťastni, zbude-li jim aspoň tolik moci, aby sami sebe mohli zastoupit. Čína je na papíře a v základních rysech svého vládního systému neobyčejně despoticky ovládaná země; ale v žádném státě není demokracie tak vyspělá jako zde. Sociální demokraté byli v Číně již před mnoha stoletími a v žádném státě nebylo tolik revolučních převratů, jako v Říši středu. A důsledkem těchto převratů byla vždy změna trůnu. Zkorumpované úřednictvo vykonává vládu a peníze jsou mocnější, než závistivě obdivovaný 'syn nebes', který se dokonce musí tři dny postit, než smí podepsat rozsudek smrti vraha nebo velezrádce. Jakou moc tedy může mít konzul cizího, vzdáleného státu? Nebo snad kapitán Turnerstick a má nepatrná osoba máme být příčinou námořní války?"

Halverstone se usmál.

"Nemluvíte pravdu: ale zlobí to přece, že je člověk vůči těmto lidem bezmocný!"

"Bezmocný? Myslím, že jsme učinili, co jsme mohli a co by žádný konzul nedocílil: donutili jsme poříční piráty, že propustili na svobodu zajatou ženu a nás a sice bez výkupného. Ostatně jsem hýčkán příjemnou nadějí, že se s nimi ještě jednou setkám a dokonale vyrovnám."

"Nevydávejte se zbytečně do nebezpečí, sir. V zemi, v níž ročně tisíce lidí zmizí beze stopy, je nutno si počínat velmi opatrně!"

"Zounds!" volal Turnerstick. "Vypadáme snad, jako bychom chtěli či mohli zmizet?"

"Nikoliv."

"Nuže! Přejí si, abych se ještě jednou setkal s těmi lidmi a mohl se s nimi úplně vyrovnat. Ale pojďme, neboť zde jsme již úlohu vykonali."

Obrátil jsem se k bonzovi:

"Říkal jsem ti, že na tebe nezapomeneme, a držel jsem slovo: kom-ča jsi dostal, ovšem poněkud jinak, než jak jsi očekával. Odcházím, aniž bych tě dále nechal trestat. Obelhal-li jsi mě však, tedy se vrátím."

Poklonil se tak hluboko, jak jen mohl.

"Řekl jsem ti pravdu a nevrátíš se tedy! Tsing-lea-o, pane!"

Člun nás unášel právě tak rychle k řece, jak nás rychle dopravil k chrámu. Vystoupili jsme potom na jachtu a pluli proti proudu do Vam-poa, které odtud nebylo již příliš vzdáleno, a je téměř spojeno s Kantonem. Mělkou řekou se totiž nemohou větší lodě dále plavit a zboží je zde nutno překládat na čluny a džunky.

Z Vam-poa do Kantonu je dvanáct anglických mil, které jachta mohla urazit, poněvadž její ponor byl nepatrný.

Zakotvila nablízku anglických dílen, jejichž korouhev byla viditelná z dálky.

Město jsme však dosud celé neviděli; pouze na pobřeží jsme pozorovali nesčetné množství bambusových domků a na vodě ony kotvící příbytky, které Číňané nazývají šam-pan. Na řece se hemžilo mnoho malých lodiček nejrůznějších tvarů. Z větších budov, které ve velkých městech bývají, jsme neviděli dosud ani jedinou, vyjímaje jednu starou pagodu a na výšinách za městem zbudované stavby, které se podobaly chrámům či pevnostem.

Šam-pany jsou pravidelně seřazeny, takže tvoří ulice a pořádek tam vykonává přísná policie, která se snaží vzniklé mezery ihned vyrovnat. Plující příbytky jsou připevněny na kulech a majitel šam-panu si nesmí bez předchozího oznámení a svolení najít nové místo.

Nejchudší příbytky jsou zbudovány na vorech. Domky jsou postaveny úplně z bambusu - zdi i střecha - což utvrzuje jen domněnku, že bez bambusu by Číňan vůbec nemohl žít. Průniky jsou zatmeleny zvláštním druhem cementu a spojkou bývá po délce rozštípnutá tyč, kterou jsou jednotlivé bambusové hole v pravém slova smyslu sešity.

Jiné podobné příbytky jsou zřízeny na člunech a jejich majitelkami bývají pravidelně chudé rybářské rodiny, které jsou nuceny z výdělkových důvodů častěji měnit místo pobytu. V pozadí plavidla stojí pravidelně rybářova žena a řídí člun dlouhým veslem, které se za ním pohybuje jako rybí ocas. Na přední části jí pomáhá podobným veslem muž, který chvílemi odhodí veslo, aby spustil z tenkého lýči nebo vláken kokosovníků spletenou síť. Uprostřed je zbudován domek s kuchyní. Tam se také povalují odrostlejší děti, zatímco nejmenší nosí na zádech buď matka nebo starší sestra. Na žádném podobném člunu neschází malý domácí oltář, před nímž hoří lampa.

Zámožnější obyvatelé šam-panů bydlí v starých, nepotřebných džunkách, které mají často několik poschodí a prostorné skladiště, jemuž květináče dodávají vzezření verandy.

Ši-sa-hang nebo dílny jsou zbudovány na pozemcích zakoupených od Číňanů v moderním evropském slohu a jsou obehnané silnými zdmi. Přiléhají k nim pěkně zařízené a udržované zahrady s kostelíčkem uprostřed. Tyto zahrady jsou pro cizince jediným místem, na němž se může neobtěžován procházet a osvěžit.

Od nábreží a dílen se rozprostírá na čtyřicet až padesát stop do řeky sahající řada palisád, která tvoří zvláštní uzavřený přístav s úzkým vjezdem pro čluny. Toto zařízení slouží částečně k účelům obrany, částečně k zamezení dotěrnosti čínských úředníků a lidu. Z téhož důvodu jsou zbudovány také všude silné věže, které dokazují, že Evropané se přesvědčili, že nelze národu středu nikdy důvěřovat.

Halverstone se omluvil, že nemůže být dále naším společníkem, poněvadž musel vyřídit různé obchodní záležitosti.

Upokojili jsme jej ujištěním, že naším úmyslem nebylo působit mu další obtíže, nýbrž po příjezdu ihned opustit jachtu.

Hodný muž nepřijal za převoz zaplacení, za to však Turnerstick byl tak „gentlemanlike“ že odměnil mužstvo, za doprovod do chrámu několika grogy a dolary.

Potom jsme opustili malý parník a nechali se převézt na pevninu. Ihned jsme byli obklopeni zástupem prodáváčů a podobných zlých duchů. Jeden na nás pokřikoval, jako by nám chtěl zničit ušní bubínky; jiný mne uchopil za rameno; třetí se pokoušel pořádným štulcem nás přimět, abychom se dali vhodným směrem; čtvrtý nám mával před očima velkou tabulí, na které bylo ohromnými písmeny napsáno, co nebyl s to vyslovit; jiný muž se prodral jako úhoř zástupem a podal nám khatu ze žlutého hedvábí, abychom touto v Tibetu a Mongolsku obvyklou, na cizince nalíbenou zdvořilostí se stali jeho oběťmi; jiný konečně lomil rukama a vystrčil postupně všech deset prstů a šikmé oči, tupý nos a příšerně kroutil bezzubá ústa, aby nám těmito posunky dal najevo, že nám chce něco důležitého říci.

Stál jsem uprostřed těchto Rotte Korahiu, Jathanů a Abiramů a snášel klidně příliv dotěrnosti; vlny se přece musí uklidnit, jakmile se ti lidé přesvědčí, že nechceme od nich nic prospěšného vědět.

Horkokrevný Turnerstick však naprosto postrádal podobnou trpělivost. Vrážel a strkal do dotěrných lidí a uštěďroval jim rány, jako by byl nucen hájit svůj život a pokoušel se všemožně přehlušit je svým velitelským hlasem.

"Pryč ode mneng! Pryč, hošing! Nemůžemeng vás potřebo-vating. Vímeng dobře, co jest nám činiting! Pryč, povídám, ne-bong vás poučimeng, jak se tací lidéng odhazuj ing z cesty ng!"

Pohyby, ke kterým jsem byl nucen, abych odrážel rány a štulce, jsem si rozčuchal oděv a odznak Lung-yinů objevil se mi v mezeře na prsou způsobené povolením dvou knoflíků. Muž s khatou ho zahlédl.

"Kiang!" zvolal a přiskočil ke mně.

V hluku jsem sice zřetelně neslyšel toto heslo, ale z pohybů jeho rtů jsem poznal, že ho vyslovil.

"Lu!" odvětil jsem spíše pouze sešpulením rtů, než hlasem.

Pokynul nám, načež se prodral zástupem a opodál na nás čekal.

"Vpřed, kapitáne! Pokusíme se prorazit tuto blokádu."

"Well! Útočné prostředky nepostrádáme."

Dosud pracoval patrně jen "poloviční párou", neboť když nyní mávl svými svalnatými rukama, lítali dotěravci na strany jako mouchy. Tím způsobem jsme si uvolnili průchod a ubírali se k nejbližší ulici. Číňan šel za námi, načež se ke mně přiblížil.

"Pane, proč nosíš oděv cizince," tázal se.

"Poněvadž jsem byl z Číny vzdálen," odpověděl jsem.

"V zastoupení našeho sdružení?"

"Smíš obtěžovat otázkami yen-kiho?"

"Odpusť, pane! Já neviděl dosud lung-yina v cizím oděvu."

"Proč jsi na mne kýval?"

"Bylo mi uloženo, abych každému hui-dse, s nímž se dnes setkám, oznámil důležitou zprávu."

Jakou?"

"Aby se shromáždili ve Van-ho-tien."

"Kdy?"

"Dnes o půlnoci."

"Proč?"

"Dnes nebo zítra sem přicestují dva nepřátelé, které je nutno zajmout."

Jací nepřátelé?"

"Nevím. Víš dobře, že vůdcové nám všechno neřeknou."

"Kdo ti udělil ten rozkaz?"

"Víš přece, že to nesmím prozradit, ačkoliv jsi větším pánem než on."

"Byl to ,ty-s'?"

"Ano."

"Byl to tedy džiahur, který dnes přijel do Van-ho-tienu."

"Pane, nyní teprve věřím, že jsi yen-ki, neboť víš, kde mešká podřízený."

"Proč jsi tomu nevěřil dřív?"

"Poněvadž máš cizí oděv a žádný cop a již častěji se stalo, že naše odznaky byly napodobeny nebo nám ukradeny, což se mohlo stát i v tomto případě."

"Víš, že jsi povinen důstojníka bezpodmínečně poslouchat?"

"Vím."

"Udělím ti rozkaz, přísný rozkaz: džiahur nesmí vědět, že jsem již v Číně; zamlčíš mu, že jsi mne spatřil."

"Uposlechnu."

"O půlnoci se tedy uvidíme. Chceš mi ještě něco říci?"

"Nikoliv."

Jsme tedy hotovi. Čing-lea-o!"

"Lea-o!"

Vzdálil se. Kapitán na mne udiveně pohlížel, načež se tázal:

"Charleyi, byl jste již někdy v Číně?"

"Nikoliv. Proč se ptáte?"

"Poněvadž s každým copatým mužem, kterého potkáme, mluvíte tak důvěrně, jako byste ho již znal."

"Jsme členy jednoho sdružení!"

"Vy a on? Jak to?"

"Neřekl jsem vám včera večer, že mne považují za plukovníka lung-yinů?"

"Ano."

"A tento muž byl lung-yinem."

"Dračí muž? AU devils, to jste mně vyvedl pěkný kousek!"

"Proč?"

"Měl jste mi přece říci, zeje to pirát!"

"Ah!"

"Rozhodně! Nebo jste zapomněl, že chci skolit každého dračího muže, kterého potkám?"

"Můžete za to skolit příště hned dva."

"To také učiním. Co chtěl ten chlap?"

"Oznámil mi, kde nalezneme džiahura."

"Nuže, kde?"

"Zde nablízku, v krčmě ,U deseti tisíc panovníků'."

"Kdy?"

"Dnes o půlnoci."

"Půjdeme tam tedy. Musím si s tím Mongolem promluvit ještě slovíčko."

"Nebude sám; bude přítomno mnoho lung-yinů."

"J kdyby tam bylo všech deset tisíc panovníků, půjdu tam! Bojíte se snad těch copatých lidí?"

"Víte nejlépe, jestli se bojím. Ale vzpomeňte si nejdříve, že jsme v cizí zemi, v níž jsou docela zvláštní poměry, a potom nezapomínejte, že: mnoho psů zajícova smrt. Co by se stalo z našeho dobrého ,the wind', kdyby kapitán Frick

Turnerstick byl zavražděn v některém zdejší lupičském brlohu?"

Vzpomínka na jeho loď účinkovala.

"To je pravda, Charleyi. Jaký je váš záměr v této záležitosti?"

"Dosud jsem si žádný neutvořil. Zbývá nám do půlnoci dost času a můžeme si proto rozmyslet, co učiníme a co nikoliv."

"Co bychom měli učinit, bych věděl dobře. Ti chlapi nám ublížili a zasluhují trest a potom je také naší povinností zbavit lidskou společnost takových darebáků."

"Zcela správně, kapitáne, ale ublížili-li nám, oplatili jsme jim to vesly i s úroky a druhá příčina nepostrádá rovněž své svede i stinné stránky. Co je nám po Číně? Proč bychom měli právě my nasazovat své životy, abychom zničili bandu lupičů, která dobrým Číňanům tak přirostla k srdci? Požádáme-li o zakročení některého konzula, pokrčí rameny, poněvadž se nesmí míchat do záležitostí říše, nýbrž zakročit jen tehdy, když jsou poškozeni příslušníci jeho státu. I potom by však byla jeho námaha bezvýsledná. A uchýlíme-li se o pomoc k některému mandarinovi, nevíme, zda nenáleží rovněž k lung-ynům a podle toho nezakročí."

"Vaše slova jsou zoufale pravdivá. Ale bylo by mi působilo nehoráznou legraci, kdybych byl mohl nastražit úskalí do vodní trati této společnosti."

"Neodepřu svůj souhlas, přesvědčím-li se, že to lze docílit a že nám tím nevznikne nepoměrná škoda."

"Well; budeme tedy o věci ještě přemýšlet. Co však učiníme nyní?"

"Prohlédneme si město a sice nejdříve zevně, poněvadž dovnitř je cizím barbarům přístup zakázán."

"Dovnitř tedy nemůžeme?"

"Patrně nikoliv, ale pokusíme se, zda je to možné. V tom případě se však budeme bavit dost nepříjemně s chátrou, necha-jí-li nás i strážníci na pokoji."

"Několik štulců tedy postačí."

"Neradil bych k tomu prostředku, kapitáne; mohli bychom vyvolat všeobecný nepokoj."

Vedli se pod paží, a šli jsme dál. Odhaduje-li se počet šam-panů na říční hladině v Kantonu číslicí šedesát tisíc, pak není tato číslice přemrštěna. Bylo jich tolik, že z ptačí perspektivy se podobaly okřehkům, které úplně pokrývali vodu řek, nádrží a průplavů.

Ulice, jimiž jsme se ubírali, byly neobyčejně úzké a bylo mi nápadné, že všichni chodci, které jsme potkali, utíkali poklusem. V ulicích jsme spatřili nejvíce nosičů břemen, kteří hlučným ohé! ohé! varovali chodce před srážkou. Jednotlivá řemeslná odvětví byla shromážděna jako v muslimanských bazarech vždy v jedné ulici, čímž se přirostuje konkurence a obecnstvu z toho zařízení plyne prospěch.

Před jedním drůbežářským obchodem se Turnerstick zastavil.

"Jací jsou to ptáci, Charleyi?"

"Sluky a volavky."

"Vskutku pěkně vyzdobený krám! Vzbuzuje to chuť. Ne-zajdeme si do nějakého hostince nebo restaurantu, abychom něco pojedli?"

"Souhlasím!"

"Budete ovšem mým hostem."

"Nechci vás zarmoutit zápornou odpovědí. Ale jak budeme jíst? Lacině, nebo jako vznešení Číňané?"

"Vznešeně! Vznešeně, to je zřejmé! Jídlo objednáte vy, ale nikoliv ježci pečeni, dešťovky, černé slimáky, chroustavý ragút a podobné hatlaniny, v kterých si Číňané libují."

"Nestarejte se, kapitáne! To jsou jen klepy, že by Číňané jedli podobné věci. Jen příprava jejich jídel se liší od naší. Já však o tom četl."

"Věřím. Čern na papíre nehlasá však vždy boží pravdu. Způsob přípravy jídel zavalil nejdříve příčinu k pověstem, že požívají věci, které by náš žaludek nesnesl a pozval-li kdy některý podšitý Číňan cizince a pohostil ho, jistě si s ním zažertoval, předkládaje mu různá zvláštní jídla, aby ho poškádli. Tak vznikly ty pověsti."

"Ale vlaštovčí hnízda a chaluhy požívají."

"Ovšem. Ale chaluha je velmi výživná rostlina a vlaštovčím hnízdem v dobré omáčce také nepohrdnete."

"A mladé psy!"

"Také! Ale proč by je nejedli? Není maso z mladého psa právě tak chutné, jako maso z kůzlete nebo králíka? A požívají-li Číňané žraloci ploutve, myslím, že to není tak odporné, jako naše sýry, které vlastně nejsou ničím jiným než mlékem v pokročilé hnilobě. Vzpomeňte si dále na ústřice, plže, na telecí drob, na dršťky, žabí stehýnka a mnoho jiných pokrmů a přesvědčíte se, že Číňané nepožívají horší pokrmy než my."

"Well, vaše slova zní chlácholivě, pročez vyhledejte nějaký hostinec."

"Tady je zrovna jeden a sice s anglickým nápisem: Hotel u všech dobrých věcí. Půjdeme tam?" Ye<;t"

"ICü."

"Sotva jsme se ocitli ve dveřích, již se nám ukláněl čínský číšník a v restauraci nás vítal jiný, který se nás velmi uctivě tázal, jak se jmenujeme. Když jsme mu odvětili, pronesl obě jména v anglické a čínské výslovnosti, načež jsme byli zavedeni ke zvláštnímu stolu, který byl pokryt hedvábným ubrusem. Potom jsme dostali bez objednání po skleničce pravé sladké, ale silné, rýžové kořalky.

Teprve potom k nám přistoupil vrchní číšník a předložil nám jídelní lístky z nejemnějšího hedvábného papíru takové velikosti, že bych se do jednoho byl zabalil od hlavy po paty. Jídla byla číslována a jakmile jsem mu některé označil, pronesl hlasitě dotyčné číslo, aby ho slyšeli až v kuchyni.

Nože, vidličky a lžice nám nedali. Veškerá jídla byla donášena na stůl v takové titěrné velikosti, že nože zapotřebí nebylo, a místo vidliček a lžic nám dali zvláštní tyčinky ze slonové kosti, které byly Američany a Angličany nazvány

„chopsticks“.

Stálé nepokojné kapitánovo bručení vynutilo na mých rtech veselý úsměv.

"Proč se smějete?" tázal se.

"Proč bručíte?" odpověděl jsem.

"Copak nemám důvod, he? Jak si mohu těmito jehlami podat něco do úst? Lovím v omáčce jako čáp, který nemůže chytit žabu, a vy se zatím oháníte těmi bodáky, jako byste s nimi byl přišel na svět."

"Já se cvičil, kapitáne!"

"Cvičil? Kde?"

"Na vaší lodi. Kuchař mi musel uvařit denně talíř rýže; já si udělal dvě hůlky a když jsem byl sám, učil jsem se čínsky jíst."

"To je zrada, to je největší lest a zákeřnictví, jaké si jen lze vymyslet. Kdybyste mi byl o tom řekl, byl bych se těch cvičení zúčastnil."

"Nebo byste mi byl „chopsticky“ hodil na hlavu. Nyní však nezbývá, než abyste si to umění rychle osvojil."

"Arů mne nenapadá, sice bych zde musel zůstat do zítřka a lovit v míse stále. Ale prosím vás, objednejte mi přece pořádný kus chleba!"

Vyhověl jsem jeho žádosti. Když ho dostal, nabodl si kousek na špičku svého kapesního nože na způsob lžice, kterou pak statně jedl.

Když jsme skončili delikátní, z dvanácti jídel sestávající oběd, podali nám čaj a tázali se nás, zda chceme též yen.

Tlumočil jsem Turnerstickovi tuto otázku.

"Mají také doutníky, Charleyi?"

Otázal jsem se číšníka, který pak přinesl několik pravých manilských doutníků, které kapitán velice chválil. Já pak sáhl raději k čínské vodní dýmce. Hlavička dýmky nebyla větší než náprstek a bylo proto nutno častěji ji plnit; tabák byl však dobrý, silný a trochu přisládlý.

"Zeptejte se, kolik jsme dlužní, Charleyi! Nebo počkejte, já se zeptám sám. Garc.on?"

Vyslovil toto francouzské slovo, a podíval se na mne sebevědomě.

"Myslel jste si, že ničemu nerozumím. Od té doby, co mluvím čínsky, vrací se mi francouština zase do hlavy. Hé, garçon!"

Číšník pozoroval, že slovem "garçon" byl patrně míněn on, pročez přistoupil.

"Velming znamenitěng jsme se najedling, pročez jsmeng s váming spokojening. Kolik jsme dlužning?"

Číšník zavrtěl hlavou.

"Co chce ten pán?" tázal se mne.

"Přál by si zaplatit."

Odstoupil ke stolku, na němž byl postaven suan-pan, spočítal částku, napsal ji štětíčkou a tuší na papír a podal pak kapitánovi.

"Co znamená ta čmáranice, Charleyi?"

Přečetl jsem mu napsanou částku; byla tak nepatrná, že se kapitán podívil.

"Zde se budeme stravovat, dokud zůstaneme v Kantonu," pravil. "Ale lžici musím mít. Dává se spropitné?"

"Zajistě, kapitáne!"

"Well, budou se mnou spokojeni. Hé, garšon, všichni číšníci sem!"

Musel jsem pozvání opět přeložit. Všichni služební duchové Hotelu u všech dobrých věcí pak přišli ke stolku a dostali spropitné. Podle ukloň, kterými neskrblili, se tvářili spokojeně.

Povstali jsme.

"Zůstaňte ještě okamžik, pane," prosil vrchní číšník.

Uchopil pak jídelní lístek a obrátil se k ostatním hostům. Po přečtení našich jmen vyjmenoval všechno, co jsme snědli, a oznámil zaplacenou částku a výši spropitného. Zřízenci se potom hluboce uklonili a s prosbou, abychom zase přišli, nás doprovázeli k východu.

Tato úslužnost kapitánovi neobyčejně lahodila.

"Jemní a pořádní lidé jsou ti Číňané!" pravil. "Mají však jedinou chybu, že totiž nerozumí dobře své mateřské řeči. Kde dnes přenocujeme?"

"V některém hostinci, kterých je při řece dost."

Vydali jsme se potom na procházku. Šli jsme zevními čtvrtěmi, které jsou od čínských čtvrtí odděleny vysokou zdí; povolení ke vstupu do čínského města nelze snadno dosáhnout. Ve zdi, při níž. tu i tam jsou vysoké věže, je proraženo několik bran.

Ulice, silnice a náměstí byly tak oživeny, jako bychom se byli ocitli někde na trhu. Poněvadž jsme se nemohli zastavovat, abychom nepřekáželi jiným chodcům, a potom z té pffčiny, že by se kolem nás byli shromažďovali zvědavci, cítili jsme konečně únavu.

"Nechcete si trochu odpočinout, Charleyi?"

"Kde?"

"Někde v restauraci, ovšem nikoliv zde, nýbrž ve vnitřním městě, které chci také poznat."

"Neměli bychom počkat, až příště? Kdybychom měli čínský oděv, nebylo by zapotřebí obávat se, že budeme obtěžováni."

"Později? Ani mi nenapadá! Přijde-li nějaký Číňan do New Yorku nebo New Orleansu, může jít, kamkoliv je mu libo, a totéž právo požadují jako americký státní občan i zde! Zde jsou vrata, pojďme!"

"Neručím za naši bezpečnost, kapitáne!"

Já za ní ručím. Vpřed!"

Šel rychle napřed a já byl nucen ubírat se za ním.

Hned v první ulici se shlukla pouliční mládež a běžela za námi. V druhé ulici jsme potkali pohřební průvod.

V čele kráčelo několik mužů s prapory, za nimiž byly nesené sochy bůžků na několikerych nosítkách. Za nosítkami šla kapela, která na píšťaly, bubínky a kotle vyhazovala hrozný hluk! Jiné osoby nesly obětní misky s kadidlem, prskavky a různé podobné předměty, které přesto, že ulice byla neobyčejně úzká a oheň mohl být snadno vznícen v bambusových stavebách, byly stále zapalovány. Potom následovala nosítka s rakví zavěšenou na lanech. Za rakví krácel bonz a pestrý dav truchlících uzavíral průvod.

Ustoupili jsme z cesty a přitiskli se ke stěně nejbližší budovy. Presto však na nás pohlíželi zamračeně. Dokonce bonz se i před námi zastavil. Výraz jeho obličeje byl tupý, bezvýznamný.

"Jste Y-yinové. Co zde chcete?" tázal se.

Otázku pronesl ke kapitánovi, který byl blíže něho.

"Co řekl?" tázal se kapitán.

"Táže se, co zde chceme."

"Dobře, mladíku!" Vytáhl potom několik cigaret, které měl v kapse ještě od naší návštěvy v první pagodě a podal mu je.

"Přišling jsmeng, abychom ti nabídli tyto cigaretyng."

Muž je uchopil.

"Tsing!"

Potom odkvapil, aby dohonil pohřební průvod.

V jedné z dalších ulic zaznívala z jednoho domu hudba.

"Co je to, Charleyi? Přečtete ten nápis."

"Jo-ši-siang."

"Co je to?"

"Hudební a zpěvní pavilon."

"Zde tedy hrají a zpívají. Pojďme tam!"

"Raději bych šel dále. Nevíme, jaké je tam obecnstvo."

"Obecnstvo? Obecnstvo je mi lhostejné; toho jsem se nebál nikdy. Vpřed!"

Neopatrný kapitán nedbal výstrahy a vešel. Z vnitřku jsme byli ovanuti zápachem, který již stačil, abychom se obrátili.

Turnerstick si však ničeho nevšímal.

Když jsme se ocitli uvnitř, pozoroval jsem, že jsme v jedné z nejsprostších místností. Na špinavých a roztrhaných rohožkách a na rozviklaných lavicích se povaloval zástup zhýralých postav, které naslouchaly srdcervoucí hudbě, zaznívající z dřevěného výstupku. Před každým návštěvníkem byl postaven koflík čaje. Zvláštní zápach, který vnikl do pokoje při otevření dveří k vedlejší místnosti, mne poučil, že je tam opiový pokoj.

Když jsme vstoupili, umkla hudba a veškeré zraky byly upírány na nás. Turnerstick usedl na jednu lavici s klidem, jako by zde byl denním hostem, načež já usedl vedle něho.

"Co zde chcete?" tázal se někdo.

"Pít!" odvětil jsem.

"Co si přejete?"

"Co máš?"

Jen čaj."

"Dej tedy čaj!"

"Kouřit budete také?"

"Nikoliv."

Podal nám po koflíku, v němž bylo více špíny než čaje. Hnusilo se mi k čaji aspoň přivonět.

"To má být čaj, Charleyi?" tázal se Turnerstick.

"Ano."

"Potom je tedy voda z lodního kotle pro nás nejlepší ja-majský rum. Všimněme si jen těch pošklebků, kterými nás ti lidé častují."

"Zaplatíme a půjdeme!"

"Ani mne nenapadá! Aby si ti chlapi mysleli, že utíkám ze strachu před nimi."

Několik hostů povstalo a obklopilo hostinského. Z rozhovoru, který vznikl, jsem rozuměl jen několika větám.

"Nesmíš dovolit, aby se zde zdržovali Ing-kie-li, mořští ďáblové!"

"Můj dům je každému otevřen, kdo zaplatí. Pustili Ing-kie-li do města, proč bych já tedy je zde netrpěl?"

"Potrestají tebe i nás, najdou-li je zde. Vyžeň je, nebo odejdeme my!"

"Nevidíte, že jsou to siláci? Budou se bránit a způsobí mi mnoho škody."

"Pomůžeme ti. Jdi a vyžeň je!"

"Učiňte to vy. Mně na cizincích nezáleží."

"Dobře. Vyhodíme je tedy."

Turnerstick patrně pozoroval, že jsme předmětem hádky. Tázal se mne:

"Co povídají ti lidé, Charleyi?"

"Chtějí nás vyhodit."

"Hrom a peklo, kapitána Fricka Turnersticka vyhodit? Ty suché ropuchy? Pshaw, nechť jen přijdou!"

"Pojďme raději, kapitáne!"

"Charleyi, já jsem si umínil, že zde musím uslyšet hudbu a několik písni a rád bych věděl, kdo mi v tom může zabránit!"

Bojíte-li se, můžete jít!"

"Bez vás nikoliv!"

"Well, tedy zůstaneme! Chceme-li poznat zem a její obyvatele, musíme se tedy také přesvědčit, jaký je život v takové čajovně. Ach, právě přicházejí!"

Všichni hosté povstali. Druh druhá tlačil kupředu, až nejpřednější stáli těsně vedle nás. Muž, který mluvil dříve s hostinským, nás oslovil:

Jste Ing-kie-li?"

"Nikoliv, nýbrž Yeng-kie-li," odvětil jsem s tím, že bude lépe mluvit než mlčet.

"To je stejné. Oba jsou stejně špatní. Ani jediný Ing-kie-li a Yeng-kie-li nepatří do Čung-kuo. Tento jo-ši-siang je pro nás a nikoliv pro vás! Jděte, nebo vás vyhodíme!"

Kdyby mi to byl někdo řekl v jiné zemi, byl bych toho člověka prostě vyhodil oknem; v poměrech, v jakých jsme se však ocitli, to nebylo radno.

"Kdo ti řekl, že nepatříme do Čung-kuo. Tisíce Číňanů přicházejí do země Yeng-kie-li a je jim dovoleno činit cokoli, jako by byli v Tieri-čao. Chováme se k nim uctivě a přátelsky a doufáme, že vy se k nám také tak budete chovat."

"Yeng-kie-li jsou zrádci, kteří Cia-dse lákají na lodi a do své země, aby tam kopali ča-no a zemřeli daleko od hrobů svých předků. My vás k nám nelákáme, my o vás nestojíme. Jděte!"

Muž nemluvil docela pravdu. Mnohokrát již byli Číňané vylákáni podnikavými Američany přes moře různými sliby na stavby železnic a k pracím na farmách, ale potom byli zavezeni na rozkřičené ostrovy, kde se dobývá guano a kde za několik měsíců bídne zahynuli, aniž by jejich mrtvoly byly dopraveny zpět do Číny, což je nejvznešenějším přáním každého Číňana. Přece jsem však odpovídal:

"Můžeš to dokázat? A kdyby to i bylo pravda, byli jsme to my: já nebo tento muž?"

"Vy jste to byli, neboť náležíte k tomu národu. Povstaňte a jděte, nebo vám ukážeme naši sílu."

"Vaší síly se nebojím. Chcete-li mermomocí vyvolat hádku a rvačku, přesvědčíte se, že jsme silnější než vy."

Usednete-li si však, počkáme ještě chvíli, a potom v klidu odejdeme."

"Nesmíte zde zůstat ani o okamžik déle. Ven!"

Vrhl se na Turnersticka, který byl menší než já. Ovšem nepadl na pravou adresu. Kapitán ho uchopil za prsa, načež se klidně otázel:

"Myslí to ti lidé vážně, Charleyi?"

"Ano."

"Well! My také tedy nebudeme žertovat."

Nadzvedl a hodil jej do zástupu; v okamžiku se muži rozprchli."

"Co vám napadang, vy hloupí lidé! Sedneteng si oka-mžíteng! Jinak nadělámeng z vás práškung!"

V okamžiku bylo rozbito několik lavic z bambusových holí, kterými se mužové ozbrojili, načež pak byla zahájena potyčka, která pro nás skončila vítězně, ačkoliv jsme utrpěli četné rány a štulce.

Osm nebo deset vychrtlých, špatně živých postav se s námi nemohlo měřit v zápase a hostinský a jeho lidé je nepodporovali.

Krátký zápas se však neodbyl bez hluku a co jsem tušil -stalo se: vstoupilo několik strážníků, při jejichž vkročení nastal ihned klid. Byli to vojáci. Oděni byli do stejnokrojů: do krátkých, červených kabátů s bílými výložkami, modrých krátkých bavlněných kalhot, v hrubých soukenných střevicích s plstěnými podešvemi a kloboucích z bambusového proutí. Ozbrojeni byli štíty, na nichž byl vymalován císařský drak, luky a šípy a krátkými klacky. Na prsou a zádech měli zdaleka čitelný nápis "ping" a jejich tenké, svěšené kníry jim valně nedodávaly vojenský zevnějšek.

Když nás spatřili odporně se zamračili a uchopili do rukou klacky.

"Kdo jste?" tázal se vůdce, a obrátil se ke kapitánovi.

"Co chce?" tázal se mne kapitán.

"Ptá se, kdo jste."

"Řekněte mu to, Charleyi! Ale vysvětlíte mu zároveň, že jeho klacek mu nepomůže, nebude-li se chovat zdvořile."

"Ping" opakoval svou otázku povýšeným hlasem.

"Tento muž je Yeng-kie-li," odvětil jsem.

"Jste cizinci a barbari a odvažujete se vkročit do Kuang-čeu--fu?"

"Neplýtvěj zbytečnými slovy! V naší zemi je název barbar velkou urážkou, kterou nikdo nestrpí!"

"Jste barbari, poněvadž jinak byste nebyli vyvolali tuto rvačku."

"Číňané jsou tedy barbary, neboť oni ji vyvolali!"

"To je lež! Tito muži jsou hodní a mírumilovní; jistě vám neublížili!"

Položil jsem mu ruce na ramena tak mocně, až zavrával.

"Zmíníš-li se ještě o lži, natru ti barbaram záda, až ti zmodrají jak nebe!"

Ustoupil.

"Ty mně vyhrožuješ? Víš, co to znamená?"

"Nic to neznamená! Co od nás chceš?"

"Zatknu vás a odvedu k ča-juanovi!"

"Nebudeme nic namítat, zatkneš-li zároveň tyto lidi."

"Jsou nevinní!"

"To vyšetří ča-juan. Jak ty můžeš vědět, kdo je vinen a kdo nevinný? Neotážal jsi se přece doposud nikoho, jak rvačka vznikla."

"Do toho vám nic není! Zaplaťte, co jste vypili a jděte napřed!"

Podle strážnickových pohybů kapitán poznal obsah rozmluvy.

"Kdo je ten člověk, Charleyi?"

"Voják a strážník."

"Chce nás snad zatknout?"

"Ovšem."

"Odstupte; já jej trochu pohladím po klobouku, aby se mu pohnul mozek."

"To by nám jen uškodilo. Jestliže jsme byli již tak neopatrní a vlezli do vody, nezbyvá nám, než plavat s proudem." Je to výčitka?"

"Nikoliv! Já šel s vámi a věděl jsem, že s vámi budu chycen. Oběsit se však nedáme. Buďte tak laskav a nechtě se klidně zatknout."

"Co mi zbývá, trváte-li na tom!" bručel.

"Kolik dostanete za čaj?" tázal jsem se hostinského.

"Oba koflíky jeden fuen."

"Zde máte!"

Dal jsem mu deset fuenů a obrátil jsem se ke strážníkovi.

"Jsme připraveni, ale žádáme, abys obstaral dva palankiny, neboť jsme unaveni. Zde máš peníze, zaplať je!"

Dal jsem dolar.

"Chceš nazpět?" tázal se naivně.

"Nikoliv."

"Obstarám palankiny."

"Ale opět žádám, abys zatkl také ty muže. Hádku vyvolali oni!"

"Jestliže jí vyvolali, půjdou s námi!"

"A hostinský jako svědek!"

"J k tomu svolím!"

Dolar vojáka tedy přesvědčil, že nejsme barbaři. Poslal jednoho vojáka pro palankiny, načež jsme se do nich usadili. Vojáci, hosté a hostinský, jakož i velký zástup lidu nás doprovázel.

Zavedli nás do kuang-kuan.

Byla to výstavná budova, jejíž průčelí bylo zdobeno dřevěným sloupovím. V nádvoří se povalovala četa vojáků v uniformách, jaké měli naši průvodci. V nádvoří jsme vystoupili, přičemž jsem vtiskl pingovi do ruky ještě jeden dolar.

Jeho tvář se rozveselila. Potom pravil:

"Nejste obyčejnými lidmi. Nedám vás s ostatními do jednoho pokoje, nýbrž se postarám, abyste byli uvedeni do pokoje pro vznešené."

Odevzdal nás potom Ling-pa-tsungovi, jemuž pošeptal několik slov - patrně doporučení. Náš nový průvodce nás vedl po schodech nahoru do komnaty, která byla opatřena pěkným nábytkem a koberci.

"Počkejte zde!" pravil praporečník.

Odkvapil a zakrátko se vrátil s čajem. Turnerstick ovšem tušil, že praporečník se v duchu těší na kom-ča, pročež mu vtiskl do ruky dolar.

Kývaje radostně hlavou, schoval peníz, načež pravil:

"Nebojte se! Ča-juan je sice mocným mužem, ale miluje spravedlnost a stříbro. Jste velmi zdvořilí lidé a vyhrajete tedy spor."

Potom odešel.

Ta slova zněla příliš zřetelně, tak zřetelně, že jsme nemohli být v rozpacích, co máme udělat. Oznámil jsem vše kapitánovi.

"Tak tedy ten soudce miluje spravedlnost a stříbro, vlastně spravedlnost, když z ní plyne stříbro. Ode mne ten člověk nedostane ani vindru. Dáte mu něco?"

"Ani haléř!"

"Ostatně nemůže nás soudit, poněvadž pro nás jsou příslušné jen konzulární soudy."

"O tom jej ovšem poučím."

"Hněváte se, že jsem vám způsobil takové nesnáze?"

"Nikoliv, kapitáne. Příklad je veselý a nikoliv nebezpečný."

Nyní vstoupil ping, který nás zatkl.

"Jste nevinni. Já ostatní muže vyslechl a zjistil vaši nevinu. Oznámím nyní případ ča-juanovi."

Postranními dveřmi pak odešel do vedlejšího pokoje, v kterém byl patrně soudce. Zaslechli jsme nejasně rozmluvu dvou mužů. Za krátkou chvíli se vrátil a oznámil nám, že můžeme vstoupit.

Vstoupili jsme do naznačeného pokoje, a spatřili tam Čiňana, jehož bezvýznamný obličej v nás nevzbuzoval valnou důvěru. Uklonili jsme se. Poděkoval kývnutím hlavy, načež pravil:

"Jeden z vás je Američan a jeden Evropan. Který jste Američan?"

"Tento muž," odvětil jsem ukazující na kapitána.

"Ty jsi tedy Evropan, je to pravda?"

"Zajisté!"

"Mluvíš čínsky, on však nikoliv?"

"Přesně tak."

"Nedivím se tomu. Angličané a Američané mluví jedním jazykem a domnívají se, že se nepotřebují učit jiným. Jakého jsi vyznání?"

"Jsem kiao-yu a uctívám Boha na nebesích."
"Dobře činíš; jsme bratři, neboť já jsem Ta-dse a Tadsové a Kitat mají také jednoho Tien-č."
"Ovšem, Bůh stvořil dobrého člověka, a člověk se stal neposlušným."
"Tomu se učíme také, neboť naše náboženství je vaším náboženstvím."
"Nikoliv úplně. Vaše náboženství učí: Jen dse tu, sin peň šan', ale neříká, jak člověku lze dosáhnout ztracené posvátnosti."
"Nemůže to povědět, poněvadž člověk své původní dokonalosti dosáhnout nikdy nemůže."
"Proto není tvé náboženství mým náboženstvím, neboť já se učím, že se člověk může stát nábožným, svatým a blaženým."
"Tomu že učí? Je to tedy mínění tvého náboženství a pro pouhé mínění není třeba ještě nějaké víry zavrhnout. Saň kiao, y kiao, ta slova jsi zajisté již slyšel a Put tun kiao tun li, to je vše stejné."
"Musím činit námitky. Největším neštěstím pro člověka bylo, že pozbyl své posvátnosti, své dokonalosti. Připouštíš to?"
"Ano."
"Potom je tedy také pro něho největším štěstím, nabude-li zase těchto vlastností, nemyslíš?"
"To je správné."
"Tvé náboženství upírá člověku tuto možnost a mé mu ji přiznává, které je tedy lepší?"
"Chceš dokázat, že tvé náboženství je lepší než mé. Nejsi zdvořilý a já se dosud domníval, že Evropané jsou zdvořilí lidé. Proto se však nebudeme hádat. Říkáš, že tvé náboženství je lepší než mé a já tvrdím, že mé je lepší než tvé; náš názor se proto úplně shoduje, neboť náš úsudek o našich náboženstvích je stejný. Řekni mi raději, kdo jsi?"
"Jsem moa-se."
"Moa-se? A proč jsi přišel do Tien-hia?"
"Poněvadž chci poznat tuto zemi a její obyvatele."
"A proč je chceš poznat?"
"Abych mohl napsat knihu o Tien-hia."
"Jsi tedy boháč?"
"Naopak, jsem velký chudák, ale v naší zemi jsou práce spisovatelů placeny, kdežto u vás píší moa-se zdarma."
"Skutečně, nepochopitelní lidé jste vy Evropané! Kdo je zde ten Američan?"
"Yank-šeu-pi."
"Má loď?"
"Ano; kotví v Hongkongu."
"Proč přišel do huang-čeu-fu?"
"Poněvadž je mým přítelem a nechtěl mne opustit."
"Je jeho loď válečná?"
"Nikoliv; obchodní."
"Štěstí pro něho! Neboť bych byl nucen jej přísně soudit. Jak dlouho jste již v huang-čeu-fu?"
"Přijeli jsme dnes."
"Proč jste nezůstali v předměstí a vnikli do vnitřního města?"
"Poněvadž jsme nevěděli, že jsou zde tak neslušní lidé."
"Napišeš o nich také ve své knize?"
"Ano."
"A napišeš také, že jsi byl u mne?"
"Ano."
"A o tom, jak jsem vás přijal a s vámi jednal?"
"Ano."
"A budou to všichni Evropané číst?"
"Ano, všichni, dokonce i Američané, poněvadž kniha bude vydána v angličtině, francouštině, ruštině, portugalské a španělské."
Byl jsem nucen věc poněkud zveličit, poněvadž nám to mohlo prospět.
"Sedněte si tedy. Uvidíte, jak vzorně vykonávám spravedlnost."
Usedli jsme na pohovku. Zazvonil a ping vstoupil do pokoje.
"Přiveď ty muže!"
"Ten chlap mluví vskutku ohavně čínsky," šeptal mi Turner-stick. "Nerozuměl jsem jedinému slovu. Co se nám stane?"
"Nic. Naopak, myslím, že potrestání budou naši odpůrci."
"Jak to?"
"Poněvadž jsem mu řekl, že budu psát o Číně knihu a zmíním se o něm."
"Velmi politicky jste si počínal, Charleyi, velmi chytře! Jsem zvědav!"
Naši odpůrci byli přivedeni. Nenadále se změnil výraz soudcovy obličeje. Jeho čelo se svažovalo, z jeho malých očí sršely zlostné blesky na muže, kteří se podle čínského mravu blížili na kolena.
"Odvažujete se blížít na kolena, psi!" zahřměl na ně. "Na břicho a čelo na zem! Kdo je majitelem hostince, u něhož byl spáchán ten neslýchaný čin?"
"Já, siao-ti," hlásil se hostinský, aniž by pozvedl smutný obličej.
"Začali hádku tito ču?"
"Nikoliv. Chovali se docela slušně."

"A přece jste je bili! Kdyby šli ke svým konzulům a žádali o pomoc, budete odsouzeni k smrti. Jsou však milosrdní a ponechali na mé vůli, abych vás potrestal. Půjdete každý z vás na tři roky do vyhnanství, dříve však budete nosit deset dnů trdlici!"

"Jsem nevinný, čin-kuang-fu!" odvážil se prohodit hostinský. "Já siao-ti ty muže varoval a zakázal jsem jim bít ču-kuo--ngan!"

"Měl jsi tomu zabránit. Popros Y-ču, snad ti prominou nošení trdlice!"

Připlazil se k nám na břicho.

"Vy jste ti-ta-ču a já siao-ti. Víte, že jsem nevinný. Slitujte se!"

Pravil jsem soudci:

"Tvá moudrost je veliká, tvá spravedlnost jsem předstihuje slunce. Nuže, připusť, abychom se mohli obdivovat i tvé dobrotě! Tento muž je skutečně nevinný, proto tě prosíme, abys mu trest prominul."

"Kitat by tak neučinil," odvětil "já jsem však ta-dse a vyhovím vaši prosbě. Vstaň, pse, jdi domů a važ si mé spravedlnosti a milosti těchto Y-čů! Ty však, " - obrátil se k pingovi, který zůstal v pokoji - "odved tyto lidi a zapiš jejich jména!"

Odsouzenec se plazil ven.

Trest byl neobyčejně přísný, ale konečně je správný, vynutí-li si cizinci někdy úctu, a potom jsem nevěřil mandarínovi, domnívaje se, že hraje komedii a po našem odchodu muže propustit. Oba tyto důvody mi zabráňovaly přimluvit se za ně.

"Jste spokojeni s mým rozsudkem?" tázal se.

"Úplně! Děkujeme ti vřele a tvou slávu rozhlásíme všude kamkoliv přijdeme."

"Splníte však mé přání a nepřijdete víc do vnitřního města. Sang-ti zapověděl vstup cizincům a jeho služebníkům je třeba pečovat o to, aby jeho vůle byla plněna. Jak dlouho chcete zůstat v Kuang-ču-fu?"

"Jen dnes, nebo do zítřka."

"Jste hosty nějakého přítele nebo známého?"

"Nikoliv. Zůstaneme v y-fanu."

"Nepřipustím to. Pojdte se mnou."

Opustil pokoj a vedl nás do jiné části domu, kde otevřel dvoje dveře.

"V těchto dvou pokojích bydlívají pravidelně moji přátelé přijdou-li mne navštívit. Jste známými hosty a zůstanete u mne!"

Toto pozvání bylo sice velmi lichotivé, ale po čínském zvyku jsme je nesměli přijmout, nýbrž bylo nám činit všemožné námitky. Psané nebo tištěné pozvání je vždy míněno vážně, ale ústní je pouhou zdvořilostí a kdo ho přijme, dopustí se velké chyby proti společenským způsobům. Postaví-li Číňan před někoho číšku čaje, nesmí být zamítnuta; řekne-li však: "zůstaň u mne a vypij se mnou čaj!", nutno pozvání zamítnout, i když by bylo zapotřebí delších výmluv a námitek. Tak předpisuje společenský mrav. Přijme-li však někdo takové pozvání, marně volá, aby byl již čaj přinesen a nedočká se ho. Čeká, čeká, prosí konečně netrpělivě o čaj, aby ho vypil a mohl odejít, ale uslyší jen tuto urážlivou odpověď: "Co si mám o tobě myslet? Byl jsem zdvořilý a nabídl jsem ti čaj a ty nejsi ani tak slušný, abys ho zamítl! Jsi barbarem. Kyrgyzem nebo Tungusem, kteří nemají rozum?"

Marně jsme však činili v tomto případě námitky. Konečně odešel rychle do své pracovny, napsal zběžně dvě pozvánky a přinesl nám je.

"Račte, prosím, přijmout! Vidíte, že to myslím vážně. Či mne chcete urazit?"

"Poroučíš-li, musíme tě uposlechnout."

"Dobře; tedy poroučím! Vstupte a myslíte si, že jste pány mého domu. Pošlu vám sem ihned jednoho sluhu, který vyplní veškeré vaše rozkazy."

Obě komnaty byly podle čínského pojmu velmi pěkně zařízeny a patrně určeny jen pro vznešené hosty.

"To se mi líbí, Charleyi!" zvolal Turnerstick. "Skutečně, učí-li se člověk znát země a jejich obyvatele ve společnosti nějakého spisovatele, zažije příjemné věci, neboť ti lidé jsou nebezpeční. Neznám věru nepříjemnější věci, než když je někdo poháněn tiskem. Proto je nutné se snažit naklonit si spisovatele a proto nás také přijal tento mandarín, jako bychom byli členy nejvznešenější společností nebeské říše. Ví také, kdo jsem já?"

"Ano; ale naše příjmení nezná. Ze zdvořilosti se ani na jména netázal."

"K jakému trestu odsoudil ty chlapy?"

"Deset dnů k nošení trdlice a na tři léta do vyhnanství."

"Hrom a peklo, toť přísný rozsudek!"

"Bude-li jeho úmysl vážný, ovšem. Deset dnů nosit trdlici je krutým trestem, ale vyhnanství není tak kruté, jak se domníváme. V Číně není trest věznění; namísto vězení se provinilci dopravují do některého vnitřního území. S vyhnancem však může jít jeho rodina."

"Jeho úmysl byl míněn vážně! Podívejte se jen na dvůr, Charleyi!"

Oknem jsme se mohli dívat do postranního dvora, v němž stah' již odsouzenec s trdlicemi. Trdlice byly zhotoveny z neobyčejně těžkého dřeva a spočívaly na ramenou odsouzenců, jejichž hlavy vyčnívaly malými otvory.

Z pozorování nás vyrušil sluha, který nám byl přidělen; přinesl umělecky zhotovené svítilny, aby osvětlil naše pokoje, poněvadž se již počínalo stmívat. Potom nás uvedl do lázně a připravil nám lehké čínské domácí šaty, které jsme si pak oblékli.

Potom nás zavedl do knihovny, abychom si mohli ukrátit dlouhou chvíli. Knihovna byla neobyčejně bohatá. Mne zajímaly knihy a rukopisy, Frick Turnerstick však věnoval veškerou pozornost dřevotiskovým obrazům, jichž tu byl velký počet. Veškeré obrazy vynikaly zvláštností, že postrádaly perspektivu. Postava muže, který na obraze krajiny

daleko v pozadí vystupoval na nějakou horu, byla dvojnásob větší než postava hochy, který v popředí krajiny lovil na udici ryby.

Později nám přinesl sluha pozvání k večeři, načež jsme se odebrali do jídelny. Náš hostitel přišel k večeři sám; buď nám chtěl dopřát nerušené pochutnání na vybraných jídlech, nebo se patrně styděl prozradit, že poctil pohostinstvím dva barbary.

Bylo nám předloženo šestnáctero jídel, která pro zajímavost vyjmenuji.

Nejdříve nám byl podán znamenitý čaj a číška výtečného mandlového mléka, které Číňan velmi rád popíjí. Potom následovala podpouška z kuřecích krků a plnění krabi, kteří neobyčejně chutnali mému hodnému příteli Turnerstickovi; potom šunka, ústřice a pickless; byly pak přineseny na stůl: pečené kachny, solené vepřové kůže s hříby a vařená chaluha z Van-ghieny, teprve potom následovala polévka z vlaštovčích hnízd s vejci a šunkou, po polévce podpouška ze žralocích ploutví a kohoutích hřebenů, dále kachní jazýčky s bambusovými výhonky a šunkou, potom velmi lahodné paštiky ze skopového masa a uzená vepřová pečené ve strdci a mladí vodní hlemýždi z poyangského jezera; potom naložená kachna v chutné omáčce a nitkové nudle z Pekingu s seveřními stehýnky - věru znamení ty pokrm! Konečně nám byl přinesen bažantí závin, krupice z hung-sa, jehněčí pečené v sladké omáčce s japonskými ságovými knedlíčky a naposled jeseter s rýží, melouny, nakládaným zázvorem a okurkami z Mandžurie. Z nápojů byly přineseny na stůl po úvodním čaji a mandlovém mléku ještě sam-šon, čerstvý čaj, slazená voda a konečně šampaňské víno, které nebylo sice pravé, ale přece jen chutné.

Podobnou večeří jsme ovšem neočekávali a náš hostitel si jí zajistil - mimo vodních hlemýžďů, které sám musel sníst - úplně Turnerstickovu přízeň.

Kapitán byl však ještě proto s naším hostitelem neobyčejně spokojen, že poručil, aby nám dali nejen čínské hůlčičky, nýbrž též lžice, vidličky a nože.

"Není to znamenitý muž?" tázal se mne. "Znamenitě se zde učím znát zemi a její obyvatele a mohu si jen stěžovat na to, že hrozně zanedbávají svou mateřskou řeč. Mluví čínsky zrovna jako Indián angličtinou; člověk jim nerozumí."

"Ale já jim rozumím!"

"Ovšem, ale jak jste toho docílil, je mi opravdu záhadou! Patrně jste se dopustil té osudné chyby, že jste mne naučil čínsky pouze mluvit a nikoliv také rozumět."

Při každé nové řadě jídel mi řekl ča-juen, jak se jídlo nazývá, a tázal se, jak nám chutná. Musel jsem také vysvětlovat, jak se ta jídla v mé domovině upravují. Z rozhovoru jsem se přesvědčil, že je velmi vzdělaný a vědychtivý muž. Dotazoval se mne, kde jsem všude cestoval, a dal najevo větší zeměpisné a národopisné znalosti, než jakými se pravidelně Číňané honosí. O vše se neobyčejně zajímal a konečně pravil:

"Viděl a zažil jsi již toho tolik, že ani v našich king a šu tolik příhod se nelze ani dočíst, ale v Lin-tonu nezažiješ vůbec žádné dobrodružství. Obyvatelé této země jsou příliš střízliví."

"A přece jsem již jedno zažil a sice velké a zajímavé dobrodružství!"

"Povíš mi, jaké? Jsi zde teprve takovou krátkou dobu a myslíš, že jsi již něco zažil. Mně se jistě nic podobného nestalo."

"Říkal jsi, že obyvatelé této země jsou příliš střízliví, než aby se zde někdo dožil nějakého dobrodružství. Vzpomeň si jen na lung-yiny a potom jistě připustíš, že se zde naskytá dost příležitosti k různým příhodám."

"Lung-yinové? Sešel jsi se snad s některým z nich?"

V jeho obličej se zračila zvláštní napnutost a nedočkavost.

"Zajisté."

"Kdy?"

"Včera."

"A kde?"

"Na řece!"

"Jak se to stalo?"

"Zajali mne a mého přítele a zavlekli nás do Kuang-ti-miao."

"A propustili vás?"

"Dobrovolně ovšem nikoliv, ale donutili jsme je."

"Nemožno!"

"A přece je to možné, neboť nás zde vidíš!"

"To je příliš! To je přespříliš, to je opravdu neobyčejná událost! Lung-yinové nepropustili dosud žádného zajatce bez výkupného!"

"Já jim dokonce unesl zajatou Holanďanku, kterou jsem našel v chrámě."

"Kolik jich bylo?"

"Asi třicet."

"Potom jsi je nedonutil násilím, nýbrž jiným prostředkem. Zajímáš mne stále více. Smím tě prosit, abys mi řekl své jméno?"

"Zde se jmenuji Kuang-si-ta-se."

Vyskočil překvapeně ze židle.

"Kuang-si-ta-se? Znáš Nisu-yan-kui-dse?"

Podivil jsem se. Znal název mé práce: Dějiny ďábla ze západního moře.

"Ano."

"A Pen-tsao-y-jin?"

"Ano."

"A Hio-thian-ti?"

"Ano."

"Psal jsi ty ona díla?"

"Psal jsem je."

"Nyní vím, jak jsi se vyprostí! z moci lung-yinů."

Můj údiv rostl.

"Znáš Kong-niho," tázal jsem se.

"Znám ho. Zachránil jsi mu život - vyprávěl mi to, jakmile se vrátil do Kuang-čeu-fu. Také tvé práce mi předložil, abych si je přečetl. Bylo mou povinností, abych je četl, poněvadž jsem členem Kao-pan-se a budu muset pronést o nich svůj úsudek."

Tato zpráva mne překvapila. Dotazoval jsem se dále:

"Byly již práce prostudovány?"

"Pouze mnou a jiným členem."

"S jakým výsledkem?"

Usmál se lehce.

"S výsledkem, který ti již Kong-ni předpověděl. Jeho otec je mocným hodnostářem, ačkoliv mu císař dovolil, aby si odpočinul. V našem kraji je předsedou zkušebního sboru a smí udělit hodnost, aniž by byl nucen vymoci si svolení od Ly-pu. Poznám z tvých prací, že jsi velkým učencem a budeš-li jej poslouchat, staneš se Tsia-se."

"Jeho poslouchat? V jakém směru?"

"Řekne ti to. Pošle pak tvé spisy Ly-pu pouze k nahlédnutí, načež budou uloženy ve Ven-čang-kun-u. Jsi sice cizinec, ale budeš-li chtít, můžeš být Ta-kueng-fu. Potom budeš mocným pánem a nebude zapotřebí, aby ses vracel do své vlasti, kde musíš psát knihy, nechceš-li hladovět."

Takovou změnu v naší zábavě jsem ovšem neočekával. Pojednání jsem sepsal spíše v rozmaru a ani ve snu mi nenapadlo, abych se těšil na nějaký výsledek. A nyní mi tvrdil ča-juan, který jako mandarín s modrým knoflíkem byl vysoce postaveným a vlivným mužem, že mi skutečně bude udělena akademická hodnost! Z neobyčejně rychlého a v Číně neobvyklého řízení v této záležitosti jsem soudil, že zvláštní poměry a důvody jsou příčinou té rychlosti. Zvědav jsem byl arci' neobyčejně, v kterém směru ode mne Kong-niův otec požadoval poslušnost. Domníval jsem se, že zmíněný hodnostář není pouze známým, nýbrž i příbuzným sudího.

"Kong-ni již není tvým hostem?"

"Nikoliv. Odebral se navštívit Ming-tsu, svého otce."

"Znáš ho také?"

"Ano. Je mým bratrem a podrobíš-li se jeho vůli, staneš se jeho synem."

"Kde bydlí?"

"V Li-tingu. Kong-ni ti to neřekl?"

"Nikoliv."

Kong-niův otec bydlel tedy v témže místě, kde se zdržoval i Kiang-lu, vůdce dračích mužů! Tato okolnost mne nutila o věci přemýšlet. Zvítězila ve mne domněnka, že oba muži udržují vzájemné styky a abych se o její správnosti přesvědčil, dotazoval jsem se dále:

"Je dovoleno, aby čínský Phy, hrabě, který je Fu-yuenem, přijal cizince, křesťana, za syna?"

"Všechno, co lze uskutečnit, je dovoleno."

Zásada byla opravdu zajímavá.

"Lung-yinům je tedy také dovoleno, aby byly poříčními lupiči?"

"Dovolují si to sami, je jim to tedy dovoleno."

"Ale zákon, spravedlnost!"

"Stihne je, nebudou-li si počínat dost moudře."

"Jsi soudcem, zástupcem zákona, tvou povinností tedy je, aby ses snažil lung-yiny vyhubit."

"Učiním to také, bude-li to zákon vyžadovat. Nikdo však dosud nepřišel, aby mi ovšem něco podobného nařídil."

"Poskytnu ti příležitost."

"Ty?"

"Ano! Mnoho dračích mužů se dnes o půlnoci shromáždí ve Van-ho-tieniu, aby se uradili, jak by mne a mého přítele zajali a snad i usmrtili. Naskýtá se ti proto vhodná příležitost, aby ses jich zmocnil a potrestal je."

Usmál se zvláštním způsobem a pokýval hlavou.

"Učiním to; překvapím je, poněvadž si to přeješ. Vás tedy chtějí zajmout?"

"Ano."

"Poněvadž jste jim unikli?" "Ano."

"Jejich vůdcem byl muž velké postavy, džiahur?"

"Zajisté!" odvětil jsem udiveně. "Znáš ho?"

"Jsem soudcem a mou povinností je, abych znal lidi, které snad budu někdy soudit. Soudci v tvé vlasti nejsou tak opatrní?"

"Jsou! Znají velice dobře podobné lidi, ale nečekají, až někdo učiní udání, je-li to třeba a mohou-li zamezit zločin, jednají samostatně a svobodně."

"Mají patrně velmi málo práce, zbývá-li jim času k podobným věcem. Soudce musí čekat, až mu přivedou zločince. Přeješ-li si však, vyhledám džiahura ve Van-ho-tieniu."

"Smím tě doprovázet?"

"Nikoliv. Úřad mi zakazuje, abych šel v průvodu cizince, a potom jsi mým hostem a nesmím tě uvést do nebezpečí. Postarám se však, aby o tobě lung-yinové nesměšleli nepřátelsky."

"Jsi tak mocným pánem?"

"Ano. Jak dlouho zde smíte zůstat?"

"Jak dlouho se nám zde bude líbit. Ale rád bych byl na lodi v den návratu Kong-niho."

"Není potřeba, neboť zítra můžete Kong-niho navštívit."

"Kde?"

"V Li-tingu. Postarám se vám o palankiny a průvod. Nebo si přejete cestovat v mandarínské džunce?"

"Nejraději si určujeme sami, co učiníme a kam také půjdeme."

"Je to vaším právem; můžete jít, kamkoliv je vám líbo. Ale zajisté připustíš, že s tebou dobře smýšlím. Přejete si poznat Čínu a nejlépe ji poznáte, učiníte-li, co vám poradím. Oděv, který ti byl darován, jsi nevzal s sebou. Opatřím vám čínský šat a mandarínské klobouky a všude, kamkoliv zavítáte, budete přijati s úctou."

"Smíš nám dát odznaky mandarínů?"

"Dovolím si to. Ostatně mluvíš čínsky a neprozradíš se tedy."

Návrh byl lákavý, protože přes různé pochybnosti jsem ho přijal, ovšem nikoliv bez rady s kapitánem.

"Chcete být mandarínem, kapitáne?"

"Proč by ne... bude-li to zábavné a nikoliv nebezpečné!"

"Náš hostitel nám chce opatřit čínský oděv a vypravit nás na návštěvu ke Kong-nimu, který se zdržuje u svého otce, hraběte."

"Well! Souhlasím, nepromrháme-li návštěvou mnoho času. Není-li lži, že jeho otec je šlechticem, lze očekávat, že si pochutnáme ještě jednou podle dnešního jídelního lístku."

Věc tedy byla ujednána, protože jsem oznámil ča-juanovi příznivý výsledek naší rady.

"Dobře činite a já se o vás postarám, jako byste byli mými bratry."

Povstal. Poděkoval jsem mu za jeho pohostinství a také kapitán se nezapomněl pokusit o upřímný dík:

"Soudce, příteli a hostiteli! Jest ming ti řícing, že již jsem si dávnong tak nepochutnal, jakong u tebing. Přijdete-ling někdy na mou loď, vynasnažím se vás pohostit!"

Soudce se usmál a pokynem děkoval přátelsky za tato slova, jejichž smysl patrně vycítil. Potom nám sluha přinesl tabák, dýmky a papirosy a poněvadž nebylo ještě příliš pozdě, umínili jsme si posedět a zakouřit si.

Neuplynulo ani deset minut, když nám hlásil sluha nějakého návštěvníka, který si nás přál vidět. Muž byl majitelem oděvního obchodu. Zapamatoval si rozměry našich údů a za čtvrt hodinku nám přinesl dva obleky, k nimž sluha připojil též copy, vějíře a mandarínské klobouky, z nichž jeden byl ozdoben zlatým a druhý křišťálovým knoflíkem. První klobouk byl určen pro našeho kapitána, druhý pro mne. Já měl tedy vystupovat jako mandarín páté a Turnerstick jako mandarín deváté třídy.

"Zkusíme oděvy, Charleyi?" tázal se kapitán.

"O čas není nouze!"

"Nuže, do díla!"

Ustrojili jsme se a připevnili si vzájemně dlouhé padělané copy na hlavy. Když jsem se přiblížil k zrcadlu, nebyl jsem s to, abych utajil hlučný smích; a také kapitán by se byl smíchem zalkl.

"Charleyi, řekněte mi přece, zda vyhlížím také tak dobrodružně, jako vy?"

"Ovšem! Připadáte mi jako panáček, jako kašpárek nebo harlekýn, oblečený do čínského kroje."

"Zrovna tak mně připadáte i vy. Ale naše vousy se ke krojům nehodí."

"Najdeme zde všechno, co nám bude zapotřebí, patrně tedy také vosk na vousy. Pomůžeme si tedy snadno."

"Kam uložíme naše oděvy? S výměnou bych nebyl spokojen."

"Odevzdáme je ča-juanovi, který nám je zašle do Hongkongu."

"Well, to je znamenitý nápad. Nyní však půjdeme na lože abychom byli ráno brzy připraveni!"

Uchýlili jsme se k odpočinku a jako první noc v Hong-kon-gu, tak také zde jsem byl znepokojován podivuhodnými sny. Mnoho lung-yinů, podobajících se krokodýlům s mandarínskými klobouky na hlavách, otvíralo tlamy, aby mne polkli; Kong-ni měl koňská kopyta, rohy a ohon a chňapal po mně svými ďábelskými pazoury; Kiang-lu jsem viděl v podobě obrovského

žraloka s dračími křídly; přihnul se ke mně a polkl mne, a když jsem zmizel v jeho dāmě, pozoroval jsem našeho hostitele radostně si mnout ruce a vedle něho stála slečna Hanje Helde-rová a volala: "Nebojte se, Mynheer, žralok si vás neponechá v hrdle."

Když jsem se ráno probudil, zaslechl jsem v sousedním pokoji silný kapitánův chrapot. Oknem jsem pozoroval, že oba palankiny jsou již připraveny na dvoře. Probudil jsem kapitána, načež jsme se ustrojili do našich mandarínských oděvů. Poněvadž jsme otevřeli okna, pozorovali, že jsme se probudili, proto přišel sluha, aby nás odvedl k snídani do ču-juanovy společnosti. Sudí nás již očekával. Prohlížel si nás a tvrdil, že oděv nám zcela dobře svědčí, načež mi dal doporučující dopis na svého bratra Phy-ming-tsu.

Cesta do Ly-tingu v palankinách trvala celý den a k zaplacení cestovních výloh mi odevzdal dva stříbrné pruty, které mně v pravém slova smyslu vnutil.

Potom jsme se rozloučili. Také Turnerstick potřásl soudci ruku a pravil:

"Milovaný příteli a bratře! Zdá se mi, že jsi hodný a příjemný chlapík. Přijímám náš dík za vše, co jsme jedli a pili. Na zpáteční cestě se zaseng zastavíme. Na shledanou, žij blaze, starý klukung!"

Doprovázel nás až dolů do dvora. Snažil jsem se všemožně, abych vějíř a slunečník bravurně a roztomile ovládal;

Turnerstick si však položil slunečník na rameno jako pušku a vějíř držel v ruce jako klacek.

Průvod tvořilo přes třicet lidí, kteří při našem příchodu padli na zem. Krátce jsme se ještě rozloučili, načež jsme byli v palankinech unášeni poklusem, jak bývá zvykem čínských nosičů.

Před námi běželi čtyři bambusovými holemi ozbrojení muži, kteří každému pocestnému pořádnými ranami dávali najevo, že musí zastavit, vyhnout, vystoupit a poníženo se uklonit, poněvadž mu osudem bylo dopřáno spatřit dvě nosítka, v nichž sedí velmi vznešení Kuang-fu. Za nimi se ubíralo osm vojínů ozbrojených doutňákovými puškami, z nichž nejméně dvacet jar a dvacet podzimů nebyla vypálena rána; na prsou měli vyobrazení draka a na zádech nápis "ping". Potom následovali čtyři nosiči, jejichž povinností bylo vystřídát unavené nosiče. Dále následoval můj palankin, za ním pokašlával vůdce průvodu, pak kapitánův palankin, načež opět čtyři nosiči k střídání unavených, poněvadž každé nosítko bylo nesené čtyřmi muži. Za nosiči šlo osm vojáků ozbrojených oštěpy, luky a šípy a průvod byl uzavřen hloučkem uličníků, kteří stále pokřikovali "tsien" a "kom-ča". Chvilíkem se některý muž z našeho průvodu zastavil a dal jim pořádný "tsien" nebo "kom-ča" na záda, čímž ovšem bylo pouze způsobeno, že svůj křik ztrojnásobili. A utekl-li některý klacek, byl jejich zástup brzy rozmnožen o jiné dva.

Teprve po půldruhé hodině, když jsme již měli město s předměstími za zády, řidnul náš čestný průvod, až za námi nastal úplný klid.

Nosiči palankinů jsou nejlidovějšími postavami z celé nebeské říše. Jejich výkony jsou nadlidské. Stále běží poklusem, sténají pod svým břemenem, pot se jim potůčkem řine z každého póru, ale zdánlivě se nikdy neunaví. Stejně bez hlasu postupují po špatné i dobré cestě, do kopce i z kopce, po horských písčinách i přes široce rozlité říční toky. Odměnou obdrží jeden "tsien" za míli, tedy asi tři haléře. Jejich oděv se skládá z krátkých kalhot, krátké kazajky a sandálů z rýžové slámy.

Cestování v nosítkách se mi moc nelíbilo. Člověk leží jako v rakvi. Skutečně, raději bych byl seděl na dobrém koni. Ale koně v Číně lze sotva spatřit, zvláště v jejích jižních krajinách.

Teprve v poledne jsme se zastavili a sice v jedné vsi, jejíž sian-yo z kuang-kuanu nám musel poskytnout všechno co jsme potřebovali. Poobědvali jsme, načež jsme si chvíli odpočinuli.

"Charleyi, řekněte mi, jak se vám líbí takový palankin?" tázal se Turnerstick.

"Nadšen zrovna nejsem!"

"A já tím méně! Bouda je sice zhotovena z nejdražších látek, ale člověk je v ní děsně stísněn. Bárka je tisíckrát lepší."

"Já bych měl raději dobrého koně."

"fleigh-ho! Ani mi nenapadá. Kůň, z jehož hřbetu za deset kroků dvakrát spadnu! Věru, horší nadělení než palankin. Poslouchejte, jsou zde v Pekingu také dračí muži?"

"Ovšem! Řekl jsem vám přece, že v Li-tingu, kam se ubíráme, sídlí vrchní drak."

"Well! Podíváme se tedy na toho chlapíka!"

"Také džiahur přijde; zdržel se v Kantonu jen proto, že jsme tam byli."

"Také na něho se podíváme; ale nejen podíváme, nýbrž ještě něco jiného. Své revolvery máme v širokých rukávech a - poslyšte přece, Charleyi, proč nám dali ty slunečníky a ty vějíře?"

"Vějířem se můžete ochladit, kdyby bylo přílišné vedro, a slunečník je určen pro všechny případy; chrání člověka před deštěm a slunečními paprsky, při chůzi se o něj můžete opírat, můžete s ním koketovat a slouží také k vznešenému účelu, zasadit někomu pořádnou ránu."

"Ze všeho nejlépe se mi hodí poslední účel. K čemu vějíř. Zapotím-li se, rozepnu svůj župan, sejmu klobouk a cop a pořádně se provětrám. A přišli-li - věru blbý vynález, takový slunečník! Je přece lhostejné, zmokne-li kabát nebo slunečník: něco zmoknout musí a nutno pak sušit tu či onu věc. Víc než na kůži promoknout přece člověk nemůže!"

"Ovšem, kapitáne, ale to stačí! Budete si však muset zvyknout na slunečník i vějíř, chcete-li, aby vás považovali za mandarína."

"Well! Netitulujte mne tedy kapitánem, nýbrž: master man-darining Turningstick."

"Nelze, neboť slovo mandarín není čínské. Číňan říká Kuang-fu místo mandarín. Musel bych vás tedy nazývat Kuang-fu Tur-ning-stick-king."

"A jak vás mám titulovat?"

"Kong-ni mne pokřtil Kuang-si-ta-se; jsem tedy Kuang-fu Kuang-si-ta-se."

"Dvakrát kuang, to je opravdu nesnadné pro mou paměť. Napište mi to, prosím, na kousek papíru, naučím se to nazpaměť, až budu odpočívat v palankinu."

Výhověl jsem jeho přání, a byl jsem přesvědčen, že jeho námaha bude marná. Potom jsem zaplatil rychtárovi; načež jsme se vydali na cestu.

Náš průvod se opět sestavil do pořadí jako byl původně sestaven, načež jsme se ubírali stále po břehu. Odpoledne jsme na chvíli pochod přerušili, abychom vypili číšku čaje, a když se slunce sklánělo k západu, spatřili jsme v dálce Li-ting.

Bylo to malé, ale velmi rozložené město, poněvadž téměř každý dům stál uprostřed zahrady, v nichž jsem spatřil četné malé rybníčky. V rybnících jsou pěstovány zlaté rybky, s nimiž obyvatelé Li-tingu obchodují.

Za městem jsem spatřil výstavnou budovu, v jejíž zevnějšku jsem okamžitě poznal, že je letním sídlem vznešeného Číňana. A dále za městem vynikala nad okolí zámecká budova s několika křídly a vedlejšími budovami, které byly obklopeny vysokou zdí. A docela v pozadí jsem spatřil lysé, křivolaké skalní útesy, jejichž hřebeny byly zlaceny slunečními paprsky zapadajícího slunce. Kolkolet nebylo nic jen rýže, cukrová třtina a bambusová pole, ale život na řece pobavil zrak cizince.

Náš průvod klusal městem k zámecké budově, před jejímiž vraty se zastavil. Vrata se otevřela a v nich se objevil starý Číňan, který při pohledu na nosítka udiveně spráskl ruce.

"Ča-juan! Lidé, pojdte rychle a pomozte Čin-ču vystoupit!"

Turnerstick si sám otevřel svůj palankin, vystoupil a se slunečníkem pod paží se ubíral do dvora. Já však zůstal uvnitř, až vůdce našeho průvodu otevřel dvířka. Byl jsem přece manda-rinem s křišťálovým knoflíkem a musel důstojně vystupovat.

Starec znal patrně nosítka a domníval se, že právě proto sem přijel soudce, bratr jeho velitele. Když jsem odevzdával vůdci naši výpravy peníze k zaplacení cestovních útrat a pro každého muže zvláštní kom-ča, slyším pojednou ze dvora kapitánův hlučný hlas:

"Hrom a peklo, to je onen Kong-ni, jehož jsmeng vysvobo-diling ze společnosting divokých koz! Welcome, starý kluku!"

"Vy zde, kapitáne? Kde je váš přítel, a jak jste se sem dostal?"

"Zatrolený Charley, vlastně Kung-fu-kung-lu-kung-hu roztahuje se nepochybně ještě v nosítkách, jako by vyspával po hodech!"

V okamžiku byl Kong-ni u mne a velmi radostně mne zdravil. Změna našeho zevnějšku jej zřejmě překvapila, ale netázal se po příčinách, nýbrž uvedl nás do síně a potom širokým schodištěm do horní části domu, kde stál u posledního schodu soudci podobný muž jako vejce vejci. Nebyl to patrně nikdo jiný, než Kong-niův otec.

"Kuang-si-ta-se!" ohlašoval jeho syn mé jméno.

Otec se tvářil překvapeně, ale nepřipustil, abych mu učinil uctívou poklonu, nýbrž mne přivítal, jako bychom byli staří známí. Potom nás vzal do velké komnaty, kde si mne teprve řádně prohlédl a opět mne uvítal:

"Žuď vítán, zachránce mého syna. Můj dům je tvým domem; poroučej a tvé rozkazy budou splněny!"

Vytáhl jsem dopis jeho bratra a podal mu ho. Otevřel ho a četl a my zatím usedli. Potom pokynul, abychom s ním šli a uvedl nás do chodby.

"Ubytujte se zde v těch pokojích. Pokoje napravo jsou tvé, nalevo tvého přítele. Račte vstoupit; obdržíte vše, co budete potřebovat, jistě mi dovolíte, abych si s vámi pohovořil."

Spatřil jsem dlouhou řadu nádherně vyzdobených pokojů a sotva jsem si je prohlédl, objevil se sluha, který mi přinášel jiný oděv a prádlo. Převlékl jsem se a díval se pak oknem do zahrady, která byla vskutku skvostně upravena a vzduch dokola sytila přelíbeznou vůní.

Brzy se objevil sluha s umělecky vypracovanou lampou z rohoviny, v níž hořel jemný hiang-yu.

"Přeješ si navštívit pána?" tázal se velmi uctivě.

"Ano. Kde je?"

"Přijme tě v pokoji, kde jsi byl již dříve."

Šel jsem. Chodba byla osvětlena několika lampami, podobnými té, kterou mi přinesl do pokoje, z nichž se po chodbě rozlévalo různými řezbářskými pracemi vyzdobené velmi jasné světlo. V komnatě mne očekával Phy se svým synem. Potom byla přinesena večeře, která se jistě vyrovnala včerejší.

Hned za mnou vkročil Turnerstick. Skoro bych se byl rozesmál. Dlouhý cop měl úplně na straně a slunečník pod paží.

Vějíř držel roztažený a tak mocně jím mával, ukláněje se, jako by jím chtěl zabít vola.

Oba Číňané se tvářili velmi vážně. Turnerstick se vesele usmíval a postavil konečně slunečník do kouta.

"Tsing!" prohodil zdvořile náš hostitel, načež jsme usedli ke stolu.

Kapitán si vyhrnul nezvykle široké rukávy a začal si pochutnávat na cukrovinkách, které mu Kong-ni nabídl. Číňané začínají totiž každou hostinu pravidelně těmi pokrmy, kterými my končíme. Jen z úcty k Evropanovi bývá pořadí někdy změněno. Rovněž víno nepijí studené ze sklenic, nýbrž teplé z kulatých kalichů. V přestávkách mezi různými jídly se vstane od stolu a společnost se pravidelně baví kouřením, nebo jinak. Ženy nejsou nikdy přítomny - nanejvýš se dívají dveřmi, podobnými brance z bambusových holí, z vedlejší komnaty.

Večeři jsme odbyli až na obvyklá zdvořilostní úsloví zcela mlčky. Byli jsme jídlem příliš zaměstnání, než abychom se mohli živěji rozhovět. Když však hostitel přiložil jídelní hůlky k čelu a položil je potom na talíř na znamení, že večeře je skončena, sklonil se Kong-ni pod stůl a vytáhl dosud skryvanou láhev pravého Tintio. Sluha pak přinesl sklenice a brzy byla zahájena živá rozmluva.

"Charleyi, dopouštíte se báječných chyb!" káral mne kapitán.

Jakých?"

"Zapomněl jste svůj slunečník!"

"Slunečník v pokoji? Přinesli naši společníci své slunečníky?"

"Nikoliv. Jako hostitelé nejsou nuceni, ale my, jako hosté, jsme povinni se objevit jako dokonalí Číňané. To je neodpustitelná chyba!"

"Vaše je také neodpustitelná."

"Že mne nazýváte Charleyem!"

"Well! Vaše výtky je správná, mistře Kang-fu-kingou-kung--tu. Té chyby se již nedopustím."

Ze zdvořilosti se nás dosud nikdo netázal na naše příhody. Pojednou však Kong-ni pravil:

"Ča-juan nám píše, že můj talisman vám prospěl."

"Ovšem!"

"Směli bychom znát průběh?"

Vypravoval jsem podrobně naše příhody. Vyslechli mne bez hlesu až do konce.

"Domníváš se tedy, že Kiang-lu žije zde v Li-tingu?"

"Podle toho, co mi bylo vypravováno, žije asi zde."

"Pak je třeba, abys učinil oznámení."

"Oh, nikoliv! Nejsem sluhou hui-po v Peking!"

"Mluvíš moudře, neboť by snadno udání mohlo být příčinou tvé smrti. Jak dlouho chceš zůstat v Číně?"

"Dokud se mi zde bude líbit."

"Žude se ti zde líbí a můžeš zůstat u nás," pravil Phy.

"Tvými pracemi se pro tebe rozvíje Květina středu a doufám, že se ti zde tak zalíbí, že nikdy nezatoužíš po jiné zemi."

"Kdy bude rozhodnuto o mých pracích?"

Usmál se.

"Kdy se mi zlíbí. Přeješ-li si, obdržíš již zítra ráno příznivé vyřízení."

"Prosím tě tedy o to!"

"Stane se, jak si přeješ. Podívej však, jak krásný večer je dnes! Pravidelně trávím takové večery v zahradě. Půjdete s námi?"

"Rádi!"

Povstali jsme a kapitán, jemuž jsem tlumočil úmysl, uchopil slunečník.

Nikoliv zahrada, nýbrž krásný rozsáhlý park to byl, v němž jsme se procházeli. Kong-ni se připojil k Turnerstickovi a zůstal s ním za námi; Phy mne vedl však stále kupředu, až jsme se zastavili na umělé skále a usedli jsme. Byl jsem nucen mu vypravovat opravdu o své vlasti a příbuzných a líčit své příhody; pojednou pronesl otázku, kterou jsem opravdu neočekával.

"Doma tedy nemáš manželku?"

"Nikoliv."

"Neznáš také ženu, kterou bys miloval?"

"Nikoliv."

"Máš rád Kong-niho?"

"Zajisté!"

"Řekl ti, že by byl rád tvým bratrem?"

"Ano."

"Chceš být mým synem?"

"Podle jména nebo skutečně?"

"Skutečně... se všemi právy a - povinnostmi."

"Pověz mi důvody, proč to chceš učinit."

"Nejsou zvláštní; Kong-ni k tobě neobyčejně lne a chce se ti odvděčit jako svému zachránci. Souhlasím s ním a přijmu tě tedy veřejně za syna."

"Smíš to učinit?"

"Domníváš se, že pro Phya a Fu-yuena je nemožno učinit, co chce?"

"Mám v domovině rodiče."

"Zůstaneš jejich synem. Rozhodni se, neboť se mi líbíš."

"Barbar, který se nehonosí ani stavem ani hodnotou, nemůže přece odvětit kladně. Rozhodni o mých pracích, potom se já rozhodnu."

"Jsi pyšný a ta vlastnost se mi líbí. Dozvíš se zítra ráno, co učiním. Kde jsi se naučil naší řeči?"

"Číst a rozumět jsem se učil ve své vlasti, mluvit však v zemi Američanů, kde je zaměstnáno mnoho kuliů, s nimiž jsem se stýkal, abych studoval jejich řeč."

"Studuješ rád?"

"Velmi rád!"

"Pojd', ukáži ti tedy svou bibliotéku."

Vraceli jsme se středem zahrady. Při pouhém svitu měsíce jsem pozoroval, jak pěkně je založena a pečlivě opatrována. Zmínil jsem se o tom svému hostiteli.

"Až spatříš zahradu při denním světle, řekneš, že jsi podobnou ještě neviděl. Slyšel jsi něco o Se-ma-kuangovi?"

"Ano. Byl ministrem a dějepiscem. Byl prý báječně bohatý."

"Četl jsi také jeho spisy?"

"Nikoliv."

"Mám je a půjčím ti popis zahrady, kterou si založil, aby si po svých pracích odpočinul. Zrovna dle toho obdivuhodného vzoru jsem si zařídil svou zahradu."

Když jsme vkročili do obytného stavení, zavedl mne do velké dvorany, která byla osvětlena četnými lampami a lucernami. Tisíce různých knih a spisů zde bylo uloženo. Již pouhé zběžné prohlédnutí vyžadovalo mnoho času. Sňal jednu knihu a podal mi ji.

"To je kniha Se-ma-kuangova. Popis tě bude zajímat, neboť z něho poznáš mou zahradu. Zůstaň zde, jak dlouho si přeješ a dovol, abych odešel, neboť ještě musím psát."

Odešel.

Posadil jsem se k osvětlenému stolu a rozevřel jsem knihu. Brzy jsem objevil zmíněné místo a začal jsem číst. Kniha mne neobyčejně zajímala nejen pro vřelý sloh, kterým byla psána, nýbrž i pro názory čínského státníka, které nesouhlasí s našimi představami o Číňanovi. Na stole byl svazek rýžového papíru, nádoba s tuší a štětičkou. Uchopil jsem kus papíru, vyňal tužku a přeložil část popisu na památku svého pobytu u čínského hraběte. Zněl:

"Necht' jiní lidé stavějí paláce, v nichž ukrývají své starosti či svým marnivostem hovi; já však utvořil si rozkošnou samotou, abych dobu svého odpočinku příjemně prožil a své přátele tu hostil.

Nejméně dvacet jiter země bylo potřebí.

Uprostřed je zbudována velká dvorana, v níž mám pět tisíc knih, abych moudrostí se kojil a stále byl ve styku se

starými učenci. Na straně polední je jiná, vodou obklopená, menší dvorana, vedle níž bublá ze západního návrší se řinoucí potůček. Jeho proud spadá do hluboké nádrže, z níž se rozptýluje pět říček; jejich toky jsou oživovány nesčetnými labutěmi.

Na břehu prvního, šumivé kaskády tvořícího potoku vyniká příkrá skála, jejíž hřbet je skloněn jako rypák slona a na něm je zbudována jako by ve vzduchu se vznášející besídka. Není zavřena, aby každému člověku bylo dopřáno nadýchat se tu čerstvého vzduchu a obdivovat se drahokamům, jimiž červánky korunují vycházející slunce.

Druhý potok se rozbíhá po několika krocích ve dva průplavy, které objímají galerii s dvojnásobnou terasou, dýchající líbeznu vůni květů a spočívající na kmenech růžových a granátových stromů.

Třetí potok polokruhem obtéká osamělé sloupoví a tvoří roztomilý ostrůvek, jehož pobřeží je zdobeno pískem, mušlemi a típytými křemeny. Část tohoto ostrova je osázena vždy se zelenajícími stromy a na protější straně je zbudována bouda z rotangu, jaké si stavějí naši rybáři.

Oba ostatní potoky působí dojmem, jako by se stále vzájemně hledaly a stále před sebou prchaly. Bublají na pokračí květinové louky, kterou osvěžují. Někdy opouštějí svá koryta a tvoří malé rybníčky, vroubené bující travou. Potom opouštějí louku, tvoří úzké toky a derou se bludištěm skalisk, která se jim snaží zamezit cestu. Konečně prchají úzkými okruhy ven, hlučně šumí nebo tiše plynou pod příkrovem stříbrných vln.

Severně od knihovny jsou zbudovány četné malé domky částečně na návrších, z nichž jedno nad jiná vyniká, jako matka nad své děti, částečně na svazích návrší. Některé domky také nesměle vykukují z rozsediná údolí.

A všude skýtá bambusové houští občerstvující stín a ani jediný sluneční paprsek nepronikne na cestičky posypané pískem.

Na východní straně se rozkládá malá rovina, rozdělená částečně na čtyřhranné a částečně podlouhle okrouhlé záhony a chráněná prastarým cedrovým lesem před studenými víchy severu. Záhony jsou posázeny libě vonnými zelinami, léčivými bylinami, květinami a křovím.

Na tomto nádherném místě je stále jaro; lesík granátových stromů, citrónů a oranžů, neustále skýtající květy a plody; rozprostírá se až k hranicím obzoru. Uprostřed roviny je zelená besídka, ke které se vystupuje závitkovou cestičkou. Po stranách se rozprostírá hebký trávník, z něhož na četných místech vynikají sedátka. Tato místa skýtají člověku odpočinek a překrásný rozhled.

Na západ směřuje alej smutkových vrb na pobřeží řeky, která nedaleko proudí ze skály, porostlé břechťanem a divokým křovím. Kolem dokola spatříš hrubé, bez ladu a skladu nestrojeně naházené kamení a balvany, které spočívají amfiteatrálně na sobě.

V hlubině pod skálou je jeskyně, stále se rozšiřující a konečně tvořící vyzděnou dvoranu nepravidelných stěn, do níž vniká světlo otvorem, vroubeným po krajích Růžemi z Jericha a divokou révou. Jeskyně poskytuje daný útluk ve dnech parných slunečních paprsků. Jednotlivé balvany a výběžky, které jsou vytesány ve skalních stěnách, vybízejí k usednutí. Z jedné skály vyvěrá pramen, dopadá na vyhloubený kámen, stříbrnými nitkami z něho uniká, vine se četnými okruhy a konečně stéká do nádrže, která láká ke koupání. Potom se ztrácí pod klenutím, obrací se tam a vtéká do rybníka, s nímž jeskyně sousedí. Mezi rybníkem a divokými skalisky je úzká cestička. Pobíhají tam divocí králíci a v rybníku se prohánějí ryby.

Není ta samota okouzlivá? Rybník je poset malými rákosím obrostlými ostrůvky, na nichž sídlí různé druhy ptactva. Z ostrova na ostrov lze snadno přejít po vyčnívajících kamenech nebo malých můstcích, které jsou zřízeny docela náhodně v různých směrech, klikatě nebo rovně.

Když zlaté stulíky na vodě kvetou, tvoří purpurově šarlatový věnec, což působí dojmem sluncem ozářeného obzoru jižního moře.

Z této samoty lze uniknout zmíněnou cestičkou nebo přes hřeben příkrých skalních stěn, které ji ze všech stran obklopují. Ze stěn se sestupuje po příkrých, v kamení vytesaných schodech; tu i tam lze ještě pozorovat stopy zahrocených tesáků. Po schodech přijdeš k malému, prostému domku, zdobenému nádherně překrásnou vyhlídkou na širokou rovinu, kterou se vine říční tok středem vesnic a rýžových polí. Oko sleduje četné lodi na mohutném toku. Krajina je oživena pocestnými na silnicích a dělníky na polích a člověk maně zajásá, když jeho zrak utkví na obzor modrých vroubících skalách.

Když se ve své knihovně dosti napřemýšlím a napracuji, vstoupím do člunu, sám vesluji a sytím se potěšením, které mi má zahrada skýtá. Častěji přirazím u rybářských ostrovů; široký slaměný klobouk mne chrání před ostrými slunečními paprsky. Přilákám ve vodě se prohánějící ryby a vzpomínám na vášně člověka, spatřím-li, jak se některá ryba marně snaží dosáhnout vnadidla.

Nebo uchopím luk, zavěším si na rameno toulec, vystoupím na skálu, číhám na králíka a protknu ho šípem, jakmile vyleze z díry. Jsou však chytřejší než my; větří nebezpečí a chrání se před ním, neboť žádný z nich se neobjeví, zpozoruje-li mne.

V zahradě pěstují léčivé květiny a suším je. Z oblíbených květů si viji kytice a raduji se z nich. Když některá květina žízni po vláze, zaleju ji a občerstvím i její sousedky. A když se dívám na dokonale zralé ovoce, dostanu chuť k jídlu, kterou jsem pozbyl při pohledu na maso.

Mé granátové ovoce a broskve chutnají i mým přátelům, když jim je daruji. Ořežu mladý bambus, chci-li ho nechat růst, nebo ohnu jeho větve do chumáče, aby se neskláněly přes cestu. Je mi lhostejné, zda takový bambus roste na břehu řeky, v lesíku nebo na temenu skály, všechny skýtají osvěžující úkryt a odpočinek.

Někdy vstoupím do domku, abych pozoroval, jak čáp číhá na ryby. Brzy však zapomenu, proč jsem vlastně přišel, neboť uchopím housle a nutím ptactvo, aby mi pomáhalo vyluzovat lahodnou hudbu.

Často mne překvapí poslední paprsek zapadajícího slunce, když pozoruji v něžných starostech o svá mláďata vzduchem se míhající vlaštovku; sleduji uskoky, které musí dravý pták použít, než se zmocní svého lupu. Měsíc již

vyšel a já stále sedím... O jeden požitek víc! Když potok bublá a ve větroví vítr šelestí listím, přepadají mne při pohledu na oblohu sladké sny. Celá příroda hovoří s mou duší; dojmy mne přemohou a teprve o půlnoci se potom vracím do svého příbytku.

Někdy mne navštíví přátelé, aby přerušili mou osamělost. Předčítají mi své práce nebo naslouchají mým. Sdílejí se mnou mé zotavení. Naše tučné obědy jsou obveselovány vínem a kořeněny filosofií. U dvora se však jen vzněcují vášně; lidé se tam vzájemně perou, kují na sebe zbraně a strojí léčky. My se však bavíme moudrostí a zasvěcujeme jí svá srdce.

Můj zrak je stále upřen na ni, bohužel však její paprsky jsou zkaleny četnými mráčky.

Když ty mraky jsou rozehnány bouří, stane se pro mne má samota chrámem štěstí. Ale co mluvím! Jako otec, manžel, poddaný a muž vědy nesu na bedrech tisíce starostí a můj život je mým jediným vlastnictvím. Buď sbohem, má zahrado, buď sbohem! Láska k mým milým a k mé vlasti mne volá zpět do města. Zachraň své vnady pro mne, aby zaplašily mé starosti a udržovaly mne v ctnostech!"

Když jsem překlad napsal, vracel jsem se do svých pokojů. Právě jsem chtěl otevřít dveře, když z protějšího pokoje vystoupil kapitán.

"Charleyi!" kynul mi tajemně.

"Zase Charleyi!"

"Dobře, starý Fu-kung-bu kung-cu-kungu! Ale co myslíte, zajmeme jej."

"Koho?"

"Toho Mongola."

"Kterého Mongola?"

"No, toho dží... džá..., který nás zavlékl do toho modloslu-žebnického hnízda."

"Džiahura?"

"Ano, to je jméno toho chlapa!"

Je zde? Kde?"

"Právě jsem zhasl světlo a díval jsem se ještě z okna na město. A tu jsem jej pojednou spatřil; znám ho dobře. Šel kolem rohu do zahrady. Zde mám revolver; mám toho lupiče skolit!"

"Postavte se k oknu a pozorujte, zda se vrátí."

"Co chcete učinit?"

"Vyjít si na zvědy."

"Well! Jsme v zemi, v níž se vyznáte spíše, než já. A plížit se umíte dokonale!"

"Postavte se k oknu a pozorujte, zda se vrátí."

"Stane se, mistře King-fu-kang-fi-kung-fe!"

Vrátil se do svého bytu. Opustil jsem koridor a sestoupil po schodech. Oknem jsem pak vystoupil do večerní temnoty.

Kapitána jsem nemohl vzít s sebou, poněvadž postrádal cvik k takovým úlohám.

Kam však nyní? Zahrada byla tak velká a prostorná, že se v ní mohlo ukrýt půl setniny vojáků, aniž by vzájemně o sobě věděli. A potom jsem mohl být pozorován. Šel-li ten chlap skutečně do zahrady, opustí ji jistě onou cestou, kudy přišel. Plížil jsem se vpřed, abych ono místo vypátral.

Svíť měsíce jasně osvětloval půdu a nemusel jsem vysledit Indiána, který není zvyklý zanechat stopu. Stopy po velké botě s ohebnou podešví jsem brzy zpozoroval; směřovaly ke zdi na místě, kde na druhé straně rostl bambusový keř. Zde přešel zeď.

Vrátil jsem se a ve stínu budovy jsem se plížil do zahrady. S největší obezřelostí jsem se pak doplížil k bambusovému keři; muž zde nebyl, patrně vnikl dále do zahrady. Položil jsem se a čekal, a sice na místě, kde mne nikdo nemohl pozorovat.

Dlouho jsem čekal, až se konečně potvrdila má domněnka: zaslechl jsem kroky, ale nikoliv jednoho muže, nýbrž dvou. Přiblížili a zastavili se bezprostředně vedle mne. Jeden z mužů byl Phy, druhý měl výšku a šířku džiahurovy postavy. Z dálky a zvláště v noci nebylo nemožné muže nerozeznat.

"Zdaří se ti to?" tázal se druhý muž.

"Doufám."

"Napiš mu dekret ještě dnes v noci. Nezdá-li se ti to, musí Kong-ni pojmout mou dceru za ženu. Jeden tvůj syn musí být mým zetěm, jinak běda tobě!"

"Je ti lhotejné, zda to bude Kong-ni, nebo onen?"

"Úplně. Máš jen jediného syna, proto jsem mohl jen toho volit. Napadlo mi, aby ti přivedl ještě jednoho syna: dobře tedy, přijmi jej za vlastního, mně to bude úplně lhotejné, který bude mým zetěm. Ostatně ten Evropan je silák a odvážný muž, měl bych ho snad ještě raději, než Kong-niho. Ale proč Kong-ni zvolil právě toho cizince?"

"Oblíbil si ho a byl by rád, kdyby zde zůstal. Smí spatřit tvou dceru dříve, než s ním budu o tom mluvit?"

"Jsem Si-fanem a Si-fan neskrývá své manželky a dcery. Každému je dovoleno s nimi mluvit. Přiveď jej ke mně zítra, nebo mám poslat pozvání?"

"Pošli, aby nic netušil."

"Učiním tak. Vykonej tedy, co jsem ti nařídil. Kiang-lu nežertuje se svými záměry."

"Nebude-li však chtít?"

"Potom zbývá ještě Kong-ni."

"Jiné vyhnutí není?"

"Není, nechceš-li použít násilí!"

"Násilí? Jakým způsobem?"

"Nenabyl již leckdo v Lung-keu-siangu lepší myšlenky?"

"Zajisté, ale jak jej tam dostat?"

"To je snadné! Hlad a žízeň již dokoná celé své dílo. Jdu!"

Dvěma skoky se ocitl za zdí a rychle se vzdaloval. Phy stál ještě chvíli nehybně na místě, načež se ubíral zadním vchodem do domu. Brzy jsem také zaslechl skřípání zámku. Počkal jsem ještě několik minut, načež jsem se vrátil domů oknem.

Turnerstick mne netrpělivě očekával.

"Kde jste vězel tak dlouho? Již je zase pryč!"

"Vím!"

"Nechal jste jej tedy odejít?"

"Džiahur to nebyl."

"Kdo?"

"Hádejte!"

"Hádat? Ani mi nenapadá, když to mohu zjistit dříve, řekne-te-li mi, kdo to byl."

"Kiang-lu."

Jak? Vůdce pořádkových pirátů?"

"Ano."

"Hrome! Že jsem tam nebyl! Toho bych si byl podal!"

"Pshaw, nebyl byste to učinil. V této nám tak cizí zemi je lépe si počínat obezřetně, jsme-li obklopeni nepřáteli a zrádci, než se snažit hlavou prorazit zeď."

"Nepřáteli? Zrádci? S těmi se přece nestýkáme!"

"Přece!"

"Koho míníte?"

"Všechny."

"Vysvětlení!"

"Musím si vzít dcerku toho vrchního draka za manželku, jinak..."

"Jeho dceru? Char - - - nepozbyl jste rozum?"

"Rozhodně nikoliv! Musím šiji vzít za ženu, jinak by nás zašantročili na místo zvané Lung-keu-siang, kde bychom zemřeli hladem a žízni."

"Co znamená to slovo?"

"Pavilon dračí propasti."

"Pěkný pavilon! Ale proč ji máte pojmenovat za ženu?"

"Nevím, ale patrně se to brzy dozvím. Slyšel jsem pouze, že Kong-niho nutili, aby se stal manželem toho děvčete."

Patrně však neměl do sňatku chuť, proto si mne vyhlédl za nástupce."

"Zounds!"

"Skutečně, nehněvám se proto na něho, ačkoliv mne zradil. Nedomnívám se, že by se mnou špatně smýšlel. Patrně je Kiang-lu nucen z různých příčin docílit i rodinného spříznění s naším hostitelem; patrně má po ruce i prostředky, aby toho docítil. A Kong-ni má patrně důvod, bránit se tomu sňatku, proto si zvolil právě mne za svého nástupce."

"Nejsem zrovna v náladě, abych si přemýšlením o těch příčinách lámal hlavu. Co učiníte?"

"Nejdříve vyčkám, co ode mne budou požadovat."

"Dobře. Budu tedy čekat s vámi!"

"Zajisté. Ostatně zítra budeme pozváni ke Kiang-luovi."

"Skutečně? Těší mne! Je to přece obdivuhodné, učit se znát zem a její obyvatele!"

"Je to pravda? Někdy je to ovšem spojeno s malým nebezpečím, ale člověk nesmí být strašpytlem. Nyní se však odebereme na lůžko a starosti o příští dny si ponecháme na zítřek. Dobrou noc, Kuang-fu Tur-ning-stick-king!"

"Good night, sir Kung-fu-kung-fo-kung-mo-lo!"

Když jsem se ocitl v mém pokoji, zhasl jsem lampy a uložil se na lože. Bylo to zvláštní: ačkoliv jsem spěl vstříc určitému nebezpečí, spal jsem znamenitě a bez všech snů. Když jsem se ráno probudil, vstoupil kapitán do mého pokoje.

"Probudte se, starý příteli! Náš hostitel se již dotazoval, zda jste vzhůru. Zve nás k rannímu čaji."

"Přijdu ihned!"

"Well! Počkám tedy."

Za několik minut jsme vstoupili do jídelny, kde nás očekával Kong-ni se svým-otcem.

Snídali jsme pouze čaj a kuamieny, což Phy omluvil poznámkou, že je někam pozván a má nás přivést s sebou.

"Ke komu?"

"K mocnému a vlivnému příteli, k mandarinovi s ciselova-ným červeným korálovým knoflíkem. Zkoumal tvé práce a jsi tedy nucen poděkovat mu, neboť jedině jeho přičiněním mi bylo umožněno odevzdat ti již dnes toto!"

Tušil jsem, že je to dekret, o němž oba včera večer mluvili, a tušení mne neklamalo. Byla mi skutečně udělena hodnost Tsin-se.

"JJěkuji ti a doufám, že i jemu mi bude popřáno poděkovat," odpověděl jsem krátce. "Tato listina, opatřená císařskou pečeti, má tedy bezpodmínečnou platnost?"

"V celé říši. Jiné potvrzení není zapotřebí a odešleme-li tvé práce, děje se to jen z příčin zvyklostí."

"Jak se nazývá vznešený mandarin, jehož půjdeme navštívit?"

"Je to Kuan-kiun-sy a nazývá se Kin-tsu-fo."

"Kdy chcete jít?"

.Jakmile si budeš přát."

"J _o poledne je ještě dlouho."

"Naše návštěva je mu vítaná v každé době. Řekni, kdy chceš jít!"

"Hodinu před polednem, do té doby budu zaměstnán."

Dal jsem jim tím také najevo, že si nyní nepřeji jejich společnost. Dopustil jsem se sice nezdvořilosti, ale mně bylo zapotřebí nerušenosti, abych se mohl poohlédnout po okolí.

V zahradě, která se do podrobností shodovala s včerejším popisem, jsem se setkal s dělníkem a zahájil jsem s ním rozhovor. Táhal jsem se ho také nenápadně, zda je v okolí místo zvané Lung-keu-siang. Potřásl hlavou, načež mi dal zápornou odpověď. Ale já pozoroval, že ví více, než mi chce říci. A když jsem od něho odcházel, pohlédl na mne takovým způsobem, že ten pohled byl skoro hrozný. Dopustil jsem se snad chyby, že jsem se táhal, kde je to místo? V zadní části zahrady se vycházelo vraty do polí. Vyšel jsem a kráčet podél zelenajících se záhonů k výšinám, které jsem již včera pozoroval. Byla-li zde vůbec nějaká dračí propast, mohla být tedy jen v těchto, asi čtvrt hodiny za městem se rozkládajících pahorcích.

Příkře a ostře vystupují a působí dojmem nedostupnosti. Dračí propast mi bude patrně osudná, musím ji proto objevit.

Právě mne potkal hoch, který vedl kozu na pastvu. Táhal jsem se:

"Pověz mi, zda je zde nějaká dračí propast?"

Zpozoroval mě odznaky, a vrhl se na zem.

"Odpusť mi, pane, neznám dračí propast!"

"Nebyl jsi tedy nikdy na těchto horách?"

"3yl a znám je dobře, neboť jsem celý den na nich se svými kozami."

Napadlo mi, že název "dračí propast" znají snad jen dračí muži.

"Řekni mi tedy, zda je v horách nějaké místo, nějaká skalní stěna, která se podobá pavilonu, nebo arkýři!"

"Jak vyhlíží pavilon... arkýř, pane?"

"Pavilon je pěkný malý zahradní domek a arkýř je výběžek na domě, který bývá zřízen nahoře a podobá se malé věži."

"O takovém místě vím. Chceš ho, pane, vidět?"

"Ano. Jak daleko je tam?"

"Abys ho uviděl, stačí pět minut. Ale k němu se přiblížit nemůžeš."

"Veď mne tedy!"

Uvázal kozu k bambusovému kmenu a vedl mne.

"Znáš Phy-ming-tsu?" dotazoval jsem se dále.

"Ano."

"A také Kin-tsu-fo?"

"Ano. Oba jsou nejmocnějšími muži v našem městě."

"Bydlí zde již dlouho?"

"Již Phy-ming-tsuův otec zde bydlel; ale Kin-tsu-fo se přistěhoval teprve nedávno a koupil si zde dům."

"Mluvil jsi již s nimi?"

"Nikoliv. Jsou to vznešení muži, ó pane, kteří chudého chlapce ani nevidí!"

"Znáš tedy snad některého z jejich sluhů?"

"Nikoliv. Já je pouze viděl a slyšel jsem také jejich jména, ale nikdo z nich se mnou ještě nemluvil."

"A s tvým otcem?"

"Nemám otce, nýbrž jen matku."

Upokojil jsem se, neboť jsem byl přesvědčen, že ani Phy, ani Kiang-lu nezjistí, že jsem viděl pavilon.

Před námi se zařezávaly tři úzké rokle hluboko do skal. Hoch mne vedl k prostřední. Když jsme ušli kousek, ukázal rukou nahoru.

"Pohleď tam naberu! To je onen výběžek, který se podobá pavilonu; ale úplně nahoru se nedostaneš."

V pozadí rokle se vypínal příkře skalní lem, ale obratný a zkušený turista po ní mohl vystoupit. Lem byl korunován velkým hranatým balvanem, který byl ohlodán dobou a počasím a podobal se skoro čínskému zahradnímu pavilonu.

"Nedostanu-li se nahoru, musím se tedy vrátit," podotkl jsem z opatrnosti. "I ty můžeš tedy jít."

Dal jsem mu potom dvacet sapejek, tedy asi sedm haléřů. Byly však pro hocha takovým bohatstvím, že údivem nemohl ani promluvit. Potom však klesl na zem, líbal lem mého oděvu, potom povstal a spěšně se vracel.

Kráčel jsem roklí, až po čtvrt hodině namáhavé chůze jsem se dostal k skalnímu lemu. Na opačné straně výběžku zela hluboká, z pravé i levé strany skalami sevřená propast, do níž na první pohled nebyl vchod. Tato hluboká, hrozná díra polkla patrně již mnoho obětí dračích mužů.

Obešel jsem pavilon a konečně na jednom místě jsem objevil ve výšce několika metrů dvě skoby, které podobou a odměřenou vzdáleností činily dojem, jako by tam byly upevněny k zavěšení a opření žebříku.

Byla-li má domněnka správná, musel být tedy žebřík někde nablízku. Dlouho jsem pátral v okolí a konečně jsem ho našel. Byl zhotoven z bambusu a sice tak, že bylo možné ho složit, a byl uschován v hromadě kamení a nánosu.

Byl bílý den a snadno mne mohl proto někdo pozorovat, kdyby náhodou zabloudil do rokle. Tou okolností jsem však nebyl od svého úmyslu odvrácen. Právě u skob tvořila skála malý výběžek, širokou římsu, na kterou se člověk mohl pohodlně postavit. Opět ve výšce několika metrů jsem zpozoroval dvě skoby. Přiložil jsem žebřík a vystoupil nahoru. Potom jsem se postavil na římsu, vytáhl ho za sebou a opět zavěsil na skoby. Nyní jsem se ocitl na plošině balvanu a zpozoroval jsem, že je dutý. Studni podobný otvor, měřící v průměru asi dva lokte; tvořil vchod do pavilonu.

Jak byl asi hluboký? Spustil jsem dolů kámen a naslouchal. Místo očekávaného úderu zazněl však z hloubi hluchý lidský hlas.

"Zase již přicházíš?" zněl z vnitřku dutě hlas neznámého člověka. "Nejsem ještě mrtvá, ale již umírám."

"Kdo je tam?" volám.

Mým slovům dole nebylo patrně rozumět.

"Nikoliv," zaznělo zdola. "Proklínám tvého To a tvého Bud-dhu a raději zemřu hladem, než bych se zpronevěřila svému Tien-ču-ovi. Modlím se: Tsej thian ago teng fu če, ago teng yuan erl ming kian siny, a on je mocný; zalíbí-li se mu, vysvobodí mne."

Volal jsem ještě jednou, dvakrát, ale nedostal jsem odpověď. Zajatá patrně pozbyla síl.

Co jsem měl činit? Bylo mou povinností, abych ji zachránil, ale mohl jsem nyní? Prohlubeň byla asi dvacet loktů hluboká. Původně snad vznikla deštěm a později ji nepochybně upravily lidské ruce.

Ta prohlubeň byla určena i pro nás. Zabalil jsem svůj nůž do kapesníku a hodil ho dolů. Žena se patrně odvrátila od otvoru, poněvadž se neozvala. Nebo byla již tak zesláblá a oddána svému osudu, že již nechtěla mluvit.

Nemohl jsem dříve nic podniknout, leda až za večerní tmy, proto jsem sestoupil zpět a uschoval žebřík na místě, kde jsem ho našel. Potom jsem sestoupil po skalním okraji a vrátil se domů. V zahradě jsem se setkal s kapitánem a Kong--nim.

"AU devils, kde jste se toulal! Byl jste jistě u řeky?"

"A proč bych se tam nešel podívat?"

"Well, mohl jste mne tedy vzít s sebou. Víte přece, že bez vody nemohu žít. Pospěšte si, abychom šli. Jsme pozváni a já jsem již připraven!"

Vskutku, držel již svůj slunečník pod paží.

"Přeješ si jít pro svůj sen?" tázal se mne Kong-ni. "Palankiny již stojí přede dveřmi."

"Není zde sluha, který by mi ho přinesl?"

"Ano. Pojď. Otec již odešel."

V jeho zevnějšku a jednání jsem pozoroval něco nezvyklého, zvláštní sklíčenost. Co se stalo? Byl ještě mladíkem, nemohl

utajit vnitřní pocity. U posledního keře se zastavil; kapitán kráčel dále.

"Ráno jsi mluvil s jistým mužem v zahradě?" tázal se.

"Ano," odpověděl jsem upřímně.

"Tázel jsi se, kde je Lung-keu-siang?"

"Ty to nevíš?"

"Nikoliv."

Jeho zrak ho usvědčoval ze lži.

"Víš to, neboť jsi mi dal odznak. Znáš tajnosti lung-yinů."

"Neznám je! Obdržel jsem odznak od jednoho přítele, jako ty ode mne. Kdo ti vypravoval o Lung-keu-siangu?"

"Neznáš-li tajnosti lung-yinů, nesmím ti to tedy říci, byla by to zrada."

Zdálo se, že ho ta odpověď uspokojila.

Vstoupili jsme do nosítek a zakrátko jsme byli doneseni středem města k vile, které jsem si při příchodu povšiml. Když jsme vystoupili, spěchal nám v ústřety obr, jehož jsem včera viděl.

"Žduť vítání v domě svého nejlepšího přítele a ctitele! Přejete si vstoupit?" pravil zdvořile.

"Přicházíme, abychom se tobě, velkému Kuan-kiun-sy-ovi uklonili a budeme šťastni, dovolíš-li, abychom překročili práh tvého domu!" odpověděl jsem.

"Prokažte mi milost dovolením, abych vás směl doprovázet!"

"Dovol mi nejdříve, abych ti řekl, že zde je můj přítel Tur-ning-stick-king-kuang-fu!"

Kapitán pozoroval, že jsem ho představoval. Nasadil mně hrot svého slunečníku na prsa a pravil, vojenským pozdravem dvěma prsty pravé ruky:

"A já si dovolím představovat my olding master kung-ki--fung-ki-lung-ki-mung-ki."

Si-fan mu nerozuměl a Kong-nimu se zdařilo tvářit se vážně. Byli jsme uvedeni do přijímacího pokoje, kde seděl Phy mezi mladým děvčetem a jiným hostem.

Děvče bylo vysoké, štíhlé postavy a její obličej, až na zvláštnosti národního typu, byl příjemný, ale jeho výraz prozrazoval vnitřní žal. Nemělo znetvořené nohy, čehož příčinou byl nepochybně její mongolský původ.

Druhým hostem byl náš - džiahur. Spatřil nás, nedal však ani pohledem najevo, že nás již viděl.

Všichni povstali, aby nás pozdravili; zároveň byla hlášena jména. Děvče se jmenovalo Kiung - mongolské slovo, které znamená "bohatá" a v téže smyslu je i v čínské řeči používáno - džiahur hlášen jako Laktoeul.

Kiung nás obsluhovala. Hostila nás lahodným černým čajem a tenkými kousky pan-tanu, které však nebyly pečené tak jednoduše, jak je pečou v Mongolsku. Potom nás vyzval Si-fan, abychom si prohlédli jeho dvůr a zahradu.

Zahrada nebyla tak velká, jako Phy-ova, ale každého místečka bylo s porozuměním využito, aby podle čínských názorů z ní byl stvořen ráj. Dvůr byl v poměru k domu neobyčejně prostorný, což ve mne vyvolalo údiv, neboť v Číně neradi pěstují domácí zvířata. Brzy jsem však poznal příčinu, neboť hostitel otevřel bránu k stáji, která mne neobyčejně zajímala.

V Číně jsou nejšpatnější koně na světě, byl jsem tedy zvědav, čím nás "brigádník" překvapí. Sluha vypustil již dva osedlané koně. Byly onoho malého dlouhosrstého plemene, které se přes svou nevzhlednost honosí neobyčejnou silou a vytrvalostí a proto bývají jeho příslušníci ještě značně placeni, ačkoliv v příznivějším podnebí se brzy zvrhnou. Jezdíte na koni, Tur-ning-stik-king-kuang-fu?" tázal se Si--fan kapitána.

"Co chce?" tázal se mne kapitán.

"Táže se, zda jezdíte na koni."

"AU devils, na takových malých zvířatech - ovšem!"

"Proto vás však přece jen varuji."

"Pshaw! Víte sice, že nemám rád takovou potvůrku pod sebou, neboť se člověku zdá, jako by se ocitl na sopce, která s ním tančí po světě, ale takového psíka již udržím na uzdě. Odvěťte jen, že jezdím."

Vyhověl jsem mu.

"Necht' tedy zkusí některého z těchto koní."

Tlumočil jsem mu výzvu, načež se Turnerstick vyhoupl na koníka. Ve svém čínském oděvu, s copem, slunečníkem a vějířem činil dojemnou figuru. Opatrně a zvolna objel dvakrát dvůr, načež sestoupil.

"Nuže, jak jsem odbyl zkoušku?"

"Znamenitě!" odvětil jsem mu.

Ostatní muži byli příliš zdvořilí, než aby se nebyli vyslovili rovněž pochvalně. Potom vyskočili Si-fan s džiahurem na koně a mongolským způsobem přinutili koně k trysku, až se - z nich kouřilo. Náš hostitel sestoupil právě přede mnou.

"Zcestoval jsi, jak jsem slyšel, celý svět; nuže řekni mi, který národ má nejlepší jezdce?"

"Si-fanové," odvětil jsem klidně, ačkoliv upřímná odpověď to nebyla.

"Věděl jsem to," pravil pyšně. "Žádný Si-fan v jízdě nemůže být nikým předstižen. Chceš se také projet?"

"Koně jsou příliš slabí; neunesu by mne a nehnuli by se z místa."

Usmál se.

"Nejsem těžší než ty? Zkus to."

Položil jsem ruku na sedlo a volně jsem vyskočil. Kdo divoké mustangy přinutil k poslušnosti pouhým stisknutím koleny, nebude se bát sázky s Mongolem. Usedl jsem plnou vahou na koně a sevřel ho koleny. Kůň byl již znaven, fíkal a funěl, pokoušel se vzepřít a vykročit - asi pět minut se tak bránil, ale nehnul se z místa a konečně klesl na kolena.

"Neřekl jsem ti, že mne neunes? Jsi sice lepším jezdcem, ale já jsem těžší."

Mongolové jsou náruživými jezdci. Jeho zrak zajiskřil radostí.

"Ukážu ti koně, který tě unese. Dal jsem si ho dopravit přes hory, ale nikoho nestrpí na hřbetě. Shodil dosud každého, kdo se pokusil na něho vystoupit."

"Ukaž mi ho."

"Odstupte nejdřív stranou. Stihne-li tě však neštěstí, nepřičítej mi vinu."

Kývl jsem hlavou na znamení souhlasu. Uchýlili jsme se za vrata, abychom byli chráněni. Sluha otevřel jiná vrata a rychle se za nimi ukryl. Z vnitřku se jako střela vyřítit vraník. Poznal jsem okamžitě koně; byl z nejlepšího kašgaranského plemene. Z jeho očí sršely blesky, z nozder jako by mu sálal oheň... Nejlepšího mustanga bych za něj dal.

"Nech ho vybouřit se, neboť jinak ani nedosedneš a shodí tě," pravil Si-fan.

"A udržím-li se přece na hřbetě a - co, kdyby se nezdráhal mne nést?"

"Bude tvůj!"

"Pak jsem tedy již nyní jeho majitelem."

Vkročil jsem do dvora.

"Stůj! Počkej! Nebezpečí je veliké!" varoval mne.

Nevšímal jsem si však pokřiku, nýbrž šňal jsem svůj drahocenný svrchní oblek a složil ho. Vraník se několikrát mihl kolem mně a pokoušel se mne zasáhnout zadními kopyty. Když se opět ke mně přiblížil, hodil jsem mu složený oděv na hlavu. Učinil ještě několik skoků a potom se zastavil, aby setřásl oděv. Okamžitě jsem se ho zmocnil levicí za hřív a ukazováček a prostřední prst pravice jsem mu vrazil do nozder. Pokoušel se vyskočit, ale marně. Byl by si roztrhl nozdry. Potom jsem mu pozvedl hlavu a ustoupil krok vzad. Pouhým trhnutím jsem ho srazil na zadní nohy, potom jsem ho opět pozvedl, zase srazil a zase pozvedl - opakovalo se to několikrát. Byla to nebezpečná úloha. Surová tělesná síla zápasila s podobně surovou silou, já však byl ve výhodě, že jsem držel zvíře za nozdry, čímž mi bylo vydáno na milost a nemilost. Z koně se kouřilo a já se potil;

konečně klidně stanul, třásl se na celém těle a hekal. Pohlídal a poplácal jsem ho na hlavě, hrudi a předních hnátech a silným hlasem jsem na něho volal; potom jsem vyskočil na jeho hřbet. Chtěl se vzepnout, ale hlučné okřiknutí stačilo, aby zůstal na místě. Konečně jsem ho stiskl trochu koleny, zvíře vykročilo a obešlo klidně několikrát dvůr.

Potom jsem sestoupil a prohodil jsem se smíchem:

"Mori-mori je můj."

"Znáš to plemeno?" tázal se majitel udiveně.

"Jsem přece jezdec!"

"Ovšem, pozoruji! Ale ještě není tvůj!"

"Proč?"

"Řekl jsem, že bude tvůj, ale kdy bude tvůj, není dosud určeno."

"Urči tedy."

"Phy o tom s tebou promluví."

Byl jsem spokojen, neboť jsem věděl, že se znamenitého koně zmocním na ten či onen způsob.

"Hrom a peklo, poskytl jste nám divadlo!" zvolal kapitán. "Zajistil jste si u těch lidí ďábelským způsobem neobyčejnou úctu; viděl jsem pohledy, kterými vás sledovali."

"Kůň mne poslechne, ale jiného nikoliv."

Uchopil jsem z věšáku uzdu i hladil i chlácholil koně, připnul jsem mu ji na hlavu, načež jsem ho zavedl do stáje a nasypal mu ovsu do žlabu. Byl jsem nyní přesvědčen, že mne bude poslouchat a zároveň jsem si prohlédl zastrkovadlo vrat. Nebylo těžké je otevřít, neboť se skládalo pouze z ucha a petlice. Podobně byly uzamčeny i jiné dveře.

Potom jsme si prohlédli obytné stavení, které podle čínských pojmů bylo stavěno velice prakticky a hýřilo skvělým

zařízením. Při této příležitosti se stalo, patrně nikoliv náhodou, že jsem zůstal v jednom pokoji sám s Kiungou. Z jejího zjevu jsem pozoroval, že věděla o otcově úmyslu.

"Smiš se tak volně stýkat s muži?" tázal jsem se.

"Ano."

"V městě také?"

"Ano? Nejsem Čiňanka."

"Máš zajisté nějakého muže, kterého miluješ?"

mlčela.

"Řekni mi, abych ti mohl dopomoci ke štěstí!"

"Otec to nechce."

"Kdo je to?"

"Syn našeho Pao-činga."

"Stane se tvým mužem, neboť já vám nebudu v cestě. Máš ještě matku?"

V jejích očích se objevily bohaté slzy.

"Nikoliv."

"Jak dlouho je mrtvá?"

"Není mrtvá, pouze zmizela. Stala se Kiao-yu a otec na ni zanevřel; proto uprchlá."

Ohavnost! Nelidský muž věznil tedy svou vlastní ženu v Lung-keu-siangu, aby zemřela hladem. Nemohl jsem to ovšem nebohému děvčeti říci.

"Spatříš ji opět. Bůh křesťanů je mocný; pomůže jí i tobě."

"Viděla jsem, jak jsi silný a mocný a proto také tvůj Bůh je patrně mocnější než Fo-a a Buddha. Vráti-li mně mou matku, budu mu věrně sloužit. Řekneš otcí, že mne nechceš za ženu?"

"Ano. Nevíš, proč s ním nechci být spřízněni; já i on to však víme."

"Ano, já to vím!" zaznělo za mnou.

Kiang-lu naslouchal a postavil se mezi mne a děvče.

"Dnes jsi se tázal, kde je Lung-keu-siang?"

"Ano."

"Proč?"

Ohlédl jsem se, zda nestojí někdo za mnou, načež jsem odvětil:

"Poněvadž jsem včera vyslechl tvou rozmluvu s Phy-ming--tsuem."

"Ah...! Opusť můj dům. Nejsme více přáteli. Jdi!"

Jdi ty napřed!"

"Bojíš se? Následuj mne tedy!"

Opustil pokoj a šel přede mnou po chodbě. Nebylo člověka na celé chodbě, proto jsem se domníval být v bezpečí. Již jsem byl téměř u schodů, když pojednou za mnou vrzly dveře, dvě ruce mne sevřely zezadu, dvě svíraly mé hrdlo a také Si-fan se obrátil a uchopil mne. Napjal jsem veškerou sílu, abych se vymknul - útok byl však příliš prudký a já pozbyl vědomí.

Když jsem opět nabyl vědomí, byla všude kolem úplná tma. Nohy a ruce jsem měl pevně svázaný a roubík v ústech.

Vedle sebe jsem slyšel chropotný dech. Byl to snad kapitán? Patrně i jej přepadli. Zabručel jsem - jediný tón, který jsem mohl ze sebe vypravit - a ihned mi odvětil podobným způsobem.

Tedy již zase v zajetí! Ale nepůsobilo mi to mnoho starostí. Čas zvolna plynul, hrozně nudný, dlouhý čas! Byl již patrně večer, snad noc. Konečně se otevřely dveře a při svitu svítlny jsem spatřil King-lu-a a džiahura. Džiahur se nám posmíval:

"Unikli jste mi v Kuang-ti-miao a v Kuang-čeu-fu, nyní však mně již neuniknete!" ujišťoval nás.

Vrchní velitel dračích mužů se ke mně sklonil.

"Slyšel jsi nás a víš proto všechno, nepotřebuji ti proto víc vysvětlovat. Chceš se podrobit mé vůli?"

Zakýval jsem záporně hlavou.

"Dopravíme vás tedy do Lung-keu-siangu, kde bídne zahynete hladem. Rozhodni se. Jakmile se ocitnete v pavilonu, bude vše marné. Kiang-lu se umí postarat, aby nebyl prozrazen."

Opět jsem zakýval záporně.

"Dobře! Nechť tě tedy Kuei odnesou k Čitgurovi!"

Pronikavě hvízdal, načež se objevili čtyři muži; uchopili nás a odnesli na dvůr. Byli jsme položeni do dvou palankinů a potom někam odnášeni.

Nesli nás kolem městečka k rokli, v které jsem byl ráno. Nesli nás stále, ale když jsme se ocitli u skalního hřbetu, vynesli nás

z nosítek, přivázali na lana a vytáhli nahoru. Kuang-lu šel stále napřed. Místo, kde byl skryt žebřík, bylo patrně jeho tajemstvím, které nechtěl prozradit. Když jsem se ocitl venku, pozoroval jsem, že mimo džiahura bylo s vůdcem ještě šest mužů.

Vytáhli nás až k úpatí pavilonu. Než jsme tam dorazili, pověsil již Kiang-lu žebřík na skoby. V době, kdy s ostatními muži vystupoval nahoru, zůstal džiahur u nás; pojednou pravil:

"Je po vás veta! Zde je mé rozloučení!"

Několikrát nás každého kopl. Potom bylo spuštěno lano, po němž nás vytáhli.

Když jsme se ocitli nahoře, vyňal mi Kiang-lu roubík z úst.

"Řekni mi naposled, chceš-li mne poslechnout?"

"Nechci. Nepodrobím se tvé vůli, naopak tě potrestám."

"Mě chceš potrestat? Vždyť jsi již mrtev! Dole najdeš společnost, která ti vysvětlí, co znamená pokus zrady Kiang-lua! Dolů s ním!"

Nejdříve jsem byl spuštěn já. Potom bylo vytaženo lano.

"Kdo je?" tázal se ženský hlas.

"Kin-tsu-fova oběť. Umínil si, že mne nechá vyhladovět jako tebe. Chceš zachránit sebe, mne a svou dceru?"

"Copak mohu?"

"Ano. Hodil jsem ti dnes nůž. Jsi spoutána?"

"To jsi byl ty? Nikoliv, nejsem spoutána!"

"Chop se tedy rychle nože a přerež mi provazy!"

Pozoroval jsem, jak se jí chvěla ruka, když řezala provazy. Než spustili kapitána, byl jsem již volný. Okamžitě jsem prohlížel místnost. Byla nízká, že jsem musil klečet a pojala nejvýše čtyři osoby. Otvor byl kolmý, ale příliš široký, než aby se muž mohl vyšplhat nahoru jako komíník. Z této okolnosti čerpal Kiang-lu patrně přesvědčení, že útěk není možný.

Rukama i nohama jsem mohl pohybovat, což by jistě bylo vyloučeno, kdyby mne byli spoutali Indiáni.

"Dej mi nůž!" žádal jsem ženu.

Vzal jsem jí ho z ruky a než kapitán dopadl na zem, byl jsem schopen přerézat jeho pouta. Lano vytáhli nahoru.

"Rychle opět nahoru, kapitáne!" šeptal jsem mu.

"Hrom a peklo, kde jste vzal ten nůž? Nechtě mně aspoň se nadýchat. Jak se dostaneme nahoru?"

"fro jednoho je otvor široký, ale dva se vyškrabou. Opřeme se vzájemně zády a nohama a rukama se vysuneme nahoru."

"To je skutečně lepší než se plazit po horách - zrovna, jako bychom se šplhali na stěžeň. Nyní jsem si již oddechl.

Rychle, Charleyi, než nám uprchnou! Nyní jsme již nasyceni té komedie a začneme jednat vážně."

"Chcete jít odtud? A zachráníte mne?" tázala se úzkostlivě žena, když zpozorovala, že jsme se chystali opustit své vězení.

"Nestrachuj se, vrátíme se pro tebe!" upokojil jsem ji.

Opírajíce se pevně o záda, sunuli jsme se zručně nahoru. Zbraně nám sice sebrali, ale já měl nůž. Byli jsme nahoře rychleji, než jsem se původně domníval.

"Nyní tiše, jak jen je možno!" šeptal jsem, když jsme se ocitli asi tři stopy od okraje.

Bez hluku jsme dolezli nahoru. Kiang-lu stál zcela sám na plochem temeni balvanu. Stál pyšně vypjat, obrácený zády k nám a díval se na jasně měsíční záři osvětlenou krajinu za propastí.

"Dolů s ním!" šeptal kapitán.

"Nikoliv, byla by to úkladná vražda. Zde je lano. Svážeme ho a uvrhneme do skalního vězení. Dříve však z něho vysvobodíme jeho ženu. Potom případ oznámíme."

"Jeho ženu? Byla to jeho žena?"

"Ovšem!"

"Poslouchejte, Charleyi, ten chlap zasluhuje více, než pouhé udání, neboť jej potom nepochybně propustí. Vždyť jsme cizinci. Toho člověka - - -"

V záchvatu zlosti dupl nohou; Kiang-lu se obrátil a uzřel nás.

"Kdo..."

Údivem a leknutím mu uvázla další slova v ústech.

"Neřekl jsem ti, že tě potrestám?" odvětil jsem.

"Jak jste se dostali nahoru? Jste duchové, či pouzí lidé?"

"Lidé, ale lepší a chytřejší lidé než ty. Vzdáš se?"

Namísto odpovědi přiložil ruce k ústům a vyrazil ze sebe pronikavý výkřik. Současně se ozval podobný výkřik z několika hrdel z hlubiny.

"Vzdát se?" zvolal. „Jste právě tak v mé moci, jako dříve. Slyšíte, jak se vracejí?"

Nyní bylo ovšem nutno jednat rychle:

"Než se vrátí, budeš v mé moci!"

S těmi slovy jsem k němu přiskočil. Stál na pokraji plošiny; tam nebylo záhodno zahájit boj. Proto skočil proti mně.

Hrudí narazil na mé pěsti a zavravoral zpět. V tom okamžiku přiskočil Turnerstick a svou železnou pěstí mu zasadil ránu do čela, která jej zbavila rovnováhy - - - pronikavý, hrozný výkřik - - - padl nazad a řítil se do propastí.

Se zatajeným dechem jsme naslouchali. Tupý zvuk zazněl z hlubiny a - tělo obávaného poříčního piráta narazilo na skálu a patrně se roztříštilo.

"Charleyi!"

"Kapitáne!"

Je dole!"

Kapitán byl tak ulekán, jako by se byl dopustil zločinu.

"Ano, dole, u svých obětí, kam patřil. Nermuťte se proto, kapitáne! Nesrazil jste ho dolů úmyslně a potom již dávno si zasloužil smrt."

"Well, to je správné. Ale mým úmyslem bylo uvrhnout jej sem do té jeskyně a - potom působí takový zvláštní pocit, když... brrr!"

"Vzpamatujte se a vzpomeňte si, že nutná sebeobrana je dovolena božskými i světskými zákony. Musíme však pomýšlet na přítomnost. Vidíte, dole stojí již těch šest mužů s džiahurem. Nemohou nahoru, poněvadž Kiang-lu vytáhl

žebřík."

Jsmo tedy obklíčeni a obléháni!"

"Nevadí! Nejdříve však vysvobodíme onu ženu."

Jak?"

"Snadno. Spustím vás dolů. Přivážete ji na lano, aby však mohla dobře dýchat. Potom vytáhnu nejdříve ji a po ní vytáhnu vás."

"Tohle ovšem půjde - come oni"

Lano bylo pevné a nehrozilo proto nebezpečí, že se přetrhne. V několika minutách byl náš záměr uskutečněn a hladem a žízni zesláblá žena ležela na plošině.

"Kdo jste?" tázala se.

"Křesťané, jako ty."

"Kde je můj muž?"

"Není zde; není také doma; je daleko, daleko odtud a nespíš jej dlouhou dobu."

Čerstvý silný vzduch na ni působil tou měrou, že úplně omdlela.

Nyní jsme teprve mohli věnovat pozornost svým oblehatelům. Patrně nevěděli, co výkřik znamenal, neboť plošina byla tak prostorná, že nás nemohli pozorovat.

"Kiang!" zazněl džahurův hlas z hlubiny.

"Lu!" odpověděl jsem.

"Co si přeješ, pane?"

Patrně mne považoval za Kiang-lua. Pokusil jsem se přizpůsobit svůj hlas nebožtíkově mluvě.

Já? Nic! Kdo křičel tam na tom kopci?"

"Tam na kopci? Tys to tedy nebyl?"

Je to patrně nějaký lung-yin. Podívejte se tam!"

"Není asi v nebezpečí, poněvadž by ještě volal."

"Slyšel jsi můj rozkaz?"

"Už jdu!"

Šel a ostatní muži ho následovali.

Již odcházejí, Charleyi. Jak jste to navlékl?" tázal se Tur-nerstick.

Vyprávěl jsem mu obsah rozmluvy. Když zmizeli v roklí, činili jsme přípravy k sestoupení.

Uchopil jsem ženu do náruče a snesl ji až na výběžek. Turnerstick slezl za mnou a zavěsil potom žebřík na nižší skoby.

Tak jsme se dostali dolů, kde jsem ukryl opět žebřík do kamení.

"Kam mne odnesete?" tázala se žena, která zatím nabyla vědomí.

"Do tvého příbytku, k tvé dceři Kiung," odpověděl jsem.

"Znáš ji?"

"Ano. Tesknila po tobě a radostně tě uvítá. Můžeš jít?"

"Nikoliv."

"Dovol tedy, abych tě nesl."

"Tvůj Bůh, jenž je i mým Bohem, nechť tě odplatí za vše, co jsi mi prokázal!"

Když jsme urazili krátkou cestu, našli jsme oba palankiny, v kterých jsme byli přineseni. Nosiči je odhodili, když se ozval výkřik jejich vůdce.

"Pojďte, kapitáne; uložíme nebohou ženu do nosítek. Poneseme ji pohodlněji."

"Well, sem, mistress! Donesemeng vás na téng pohovceng domung!"

Uložili jsme ji dovnitř, Turnerstick uchopil nosítka vpředu a já vzadu a rychle jsme pak kráčeli z rokle. Obešli jsme město a chystali jsme se právě vkročit do vily, když se před námi objevil neznámý muž.

"Kdo je..."

Nedořekl ani otázku. Byl to Phy-ming-tsu a jakmile nás poznal, přechal do bambusového křoví.

"Postavte nosítka, Charleyi! Musíme za ním!" volal kapitán.

"Nechť jej, kapitáne! Vypořádáme se s ním později!" odpověděl jsem.

Ubírali jsme se potom dále, až jsme se ocitli u zahrady. Zdálo se mi, jako by nějaká postava právě přelézala zahradní plot a schovala se v křovinách, jakmile nás spatřila.

"Stát!" zvolal jsem, když jsme došli k onomu místu.

Turnerstick postavil nosítka.

Přistoupil jsem k plotu a spatřil mladého muže, který se choulil v houštině a byl nyní nucen se vzpřímit.

"Co zde tropíš?"

"Byl jsem na procházce."

"Dobře činiš, neboť noc je krásná a vlažná. Kdo jsi?"

"Proč se tážeš?"

Pojednou mi napadla zvláštní myšlenka.

"Jsi-li Pao-čingův syn, řekni to bez obavy. Jsem tvým přítelem."

"Mým přítelem? Jsem Pao-čingovým synem!"

"Je Kiung ještě v zahradě?"

"Co ji chceš?"

"Pospěš za ní a řekni jí, aby otevřela. Přinášíme její matku."

"Její matku? Mluvíš pravdu?"

"Ano, jsem zde!" zaznělo pojednou z palankinu.

Rychle přeskočil plot. Byl milencem Kiungy a patrně ji chtěl zastihnout v zahradě.

Uchopili jsme nosítka a obešli dům. U schodů jsme nemuseli dlouho čekat. Vrata byla brzy otevřena, paní vystoupila z nosítek a byla radostně uvítána svou dcerou.

Odvedl jsem milence děvčete stranou.

"Kiung a její matce hrozí nebezpečí. Tvůj otec je však mocný. Ochraňuj je!"

"Kde jsi matku našel?" távalo se mne děvče radostně.

"Neřekl jsem ti, že Bůh tvé matky je mocný a navrátí ti ji? Služ mu tedy, jak jsi slíbila! Ostatní se dozvíš později!"

"Proč jste se s otcem pohněvali a tak rychle odešli?"

"J to ti povíme. Dej však dříve matce pokrmu a nápoje a zaveď nás do pokoje svého otce."

"Vystupte nahoru sami; otcův pokoj je vedle pokoje, v němž jsme byli v poledne, a je osvětlen. Kde je otec?"

"Dozvíš se všechno později."

Vystoupili jsme nahoru a vkročili do pokoje. Na stole ležely naše revolvery, naše hodinky a všechno, co jsme měli u sebe. Nezmocnili jsme se ještě ani všech předmětů, když jsme zaslechli dole hlasy:

"Kdo přicestoval v tom palankinu?"

"Matka!" odvětila Kiung.

"A kdo ji přinesl?"

"Kuang-fuové kteří dnes byli našimi hostmi."

"Zabili tvého otce; osvobodili sebe a tvou matku a vrhli ho potom do Lung-keu. Kde jsou?"

"Nahore!"

Slyšeli jsme zástup lidí vstupovat dovnitř. Venku bylo hlučno a když jsem zhasl světlo a přistoupil k oknu, pozoroval jsem hlouček lidí blížít se od města. V jejich čele kráčel Phy-ming--tsu.

Muž, který dole mluvil, nebyl nikdo jiný než džiahur. Proto jsem pravil kapitánovi:

"Musíme prchnout, kapitáne. A to hodně rychle! Zdá se, že je zde více lung-yinů, než pořádných lidí a na spravedlnost spoléhat nemůžeme."

"Prchnout? Před těmi lidmi?" tával se pohrdavě.

"Ano, před tím množstvím lidu, nutno utéct. Vpřed, dřív než bude pozdě!"

Vystrčil jsem ho násilím na chodbu a strhl dlouhý, na hřebíku pověšený oděv. Spěchali jsme pak do zadní části domu, kde nebylo živé duše.

"Tím oknem dolů!"

"Neumím skákat, Charleyi!"

"Vystupte! Spusťte se po tomto obleku jako po provaze; budu ho pevně držet."

Po provaze uměl Turnerstick dobře šplhat, neboť byl námořníkem. V minutě byl ve dvoře. Skočil jsem za ním.

"Kam nyní?" tával se.

"Koně ven! Ujedeme. Nikdo nás nedohoní!"

"Well, ale vyved'te mi toho malého, na němž jsem již dnes jel!"

Otevřel jsem stáj a vyvedl rychle koně. K osedlání nezbývalo více času. Potom jsem si přivedl mori-mori, který měl dosud na sobě uzdu. Poznal okamžitě můj hlas, ale ze stáje nechtěl jít, poněvadž byla tma. Konečně jsem ho přece vyvlekl na dvůr. Pojednou však byly zadní dveře budovy vypáčeny a pronásledovatelé se drali do dvora.

"Zde jsou! Zmocněte se jich!" zvolal džiahur a vrhl se na kapitána.

V Turnerstickově ruce se však něco zablesklo, rána zahřměla a Mongol padl na zem. Zástup leknutím couvl a já nabyl potřebného času, abych otevřel vrata a vyhoupl se na koně.

"Vpřed, kapitáne! Za mnou, po levém břehu řeky!"

"Well, Charleyi. Nyní mne také poznáte jako jezdce!"

Příštího dne odpoledne jsme již dorazili do Kantonu a následujícího večera jsme již byli s našimi koňmi na palubě "The wind".

Dlouho jsme měli co vypravovat a ještě, když jsme se ubírali do kajuty, prohodil Turnerstick:

"Poznali jsme znamenitě zemi a její obyvatele? Co však nyní? Oznámíme ten případ?"

"Nejlépe bude, poradíme-li se s konzulem a učiníme, co nám řekne."

"Nuže dobře, my old King-lu-kang-li-kong-la-lo! A potom se ihned vydáme na cestu do Macaa; aspoň doufám, že souhlasíte?"

"Co tam?" "Co tam? Zvláštní otázka! Navštívíme přece naše ,děvče'!"

"Abychom jí poděkovali, že nám tak udatně pomáhala? To je ovšem správné; půjdu s vámi! Také se s ní musíme poradit, zda máme případ oznámit či nikoliv."

KAREL MAY

VDRAČÍ PROPASTI

Adaptation by Petr Dornák

Illustration cover by Josef Pospíchal

Graphic design by Jiří Hanák

Vydal Radomír Suchánek - nakladatelství

Návrat

jako svou 244. publikaci v roce 1995

Vytisklo SPEKTRUM Brno, Vídeňská 113

Tematická skupina 13

Dop. cena ke dni vydání vč. DPH 78 Kč

ISBN 80-7174-709-2